

ทุกชีวิตคิด**โกงชาติ**
จะ**พินาศ**ทั้งราชอาณาจักร

สำนักงาน ป.ป.ช.

เปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต

บทเรียนราคาแพงของคนไทย

ผู้เรียบเรียง งามพรรณ เวชชาชีวะ
จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ
เลขที่ 361 ถ.นนทบุรี ต.ท่าทราย
อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000
www.nacc.go.th
พิมพ์ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2558
จำนวน 2,000 เล่ม

ISBN 978-974-7644-88-3

พิมพ์ที่ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
376 ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี)
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
ออกแบบรูปเล่ม บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

สงวนลิขสิทธิ์หนังสือเล่มนี้ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

“เปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต
บทเรียนราคาแพงของคนไทย”

ความจริงที่ต้องเปิดเผย

คำนำ

การจัดทำหนังสือเปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต บทเรียนราคาแพงของคนไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน ทางด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการเผยแพร่คดีทุจริต จะทำให้ประชาชนได้รับทราบถึงกระบวนการทุจริตที่เคยเกิดขึ้น เมื่อประชาชนได้ทราบถึงขั้นตอนการทุจริตและพบเห็นการทุจริตแล้วก็จะช่วยในการแจ้งเบาะแสอันเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของ ป.ป.ช. จะทำให้นักการเมืองเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการต่างๆ ของภาครัฐ รับทราบถึงบทลงโทษหรือผลที่จะได้รับ อันจะทำให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำการทุจริต

การให้ความรู้ในด้านการต่อต้านการทุจริตแก่ประชาชน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากกลไกภาคประชาชนเป็นกลไกที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากภาคประชาชนสามารถสอดส่องดูแลปัญหาการทุจริตได้ทั่วถึงกว่าหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างใหญ่ การดำเนินการตามขั้นตอนที่ซับซ้อน และถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองได้ง่าย ซึ่งการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากประชาชนโดยส่วนใหญ่ในสังคมยังไม่ให้ความสนใจและยังไม่ตระหนักต่อปัญหาและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำ จึงปล่อยให้การทุจริตดำเนินไปอย่างไร้การตรวจสอบทางสังคม อีกทั้งคนทุจริตยังถูกยกย่องจากคนในสังคมอีกด้วย เนื่องจากผู้กระทำทุจริตดังกล่าวจะมีทั้งเงินและอำนาจ

การตรวจสอบโดยองค์กรตรวจสอบการทุจริตแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยไม่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย จึงเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ดังนั้น การขับเคลื่อนภาคประชาชนจึงเป็นพลังสำคัญในการเฝ้าระวังสอดส่องดูแลการทำงานของภาครัฐ ทั้งนี้ หน่วยงานที่สำคัญด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงมีหน้าที่สำคัญในการให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแก่ประชาชน

เมื่อประชาชนมีความรู้และตระหนักถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ก็จะทำให้การทุจริตคอร์รัปชันได้ยากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีประชาชนเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและเป็นการสร้างวัฒนธรรมความสุจริตให้เกิดขึ้นในสังคม ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความละอายที่จะกระทำการทุจริต และหากกระทำการทุจริตก็จะถูกกดดัน จนไม่สามารถมีที่ยืนในสังคมได้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถสร้างเครือข่ายการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เยาวชน และประชาชนทั่วไป รวมทั้งรวมเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันต่อไป

สำนักงาน ป.ป.ช.

คำนิยม

นายปานเทพ กล้านรงค์ราช

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

หนังสือ **เปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต บทเรียนราคาแพงของคนไทย** ซึ่งอยู่ในมือท่านผู้อ่านขณะนี้ ถือเป็นงานเขียนสร้างสรรค์ ที่ต้องการให้ความรู้ในด้านการต่อต้านการทุจริตแก่ประชาชน โดยถอดเนื้อหาจาก 10 คดีทุจริตสำคัญที่มีการดำเนินคดีถึงที่สุดแล้วทั้งทางวินัยและอาญา ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) การถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทุจริตถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากกลไกภาคประชาชนนับเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น ภาคประชาชนจึงเป็นองคาพยพทางสังคมที่สำคัญในการช่วยสนับสนุนภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ แต่ที่ผ่านมามีภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรอันเนื่องมาจากภาคประชาชนยังขาดองค์ความรู้และความตระหนักที่เพียงพอ จึงปล่อยให้การทุจริตคอร์รัปชันดำเนินไปอย่างไร้การตรวจสอบทางสังคม และผู้ที่ทุจริตคอร์รัปชันยังได้รับการยกย่องทางสังคม ทั้งนี้ด้วยอำนาจบารมี อำนาจเงิน และอำนาจทางสังคม

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเท่าทัน และการตระหนักถึง
ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จึงเป็นสาเหตุสำคัญในการสร้างสรรค์ **งานเขียน
สร้างสรรค์** ขึ้นขึ้นขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การทุจริตคอร์รัปชันทำได้ยากขึ้น หรือเจ้าหน้าที่
และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการคอร์รัปชันไม่กล้ากระทำการทุจริต หรือมี
ความระมัดระวังในการดำเนินโครงการให้มีความโปร่งใสมากขึ้น คนในสังคม
เกิดความละอายที่จะกระทำการทุจริต และหากกระทำการทุจริตก็จะถูกกดดัน
ทางสังคม จนไม่สามารถมีที่ยืนอยู่ได้ในสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากผลจากการกะเทาะ
ให้ประชาชนทราบถึงขั้นตอนการทุจริต และเมื่อพบเห็นการทุจริตก็มีส่วน
ในการช่วยในการแจ้งเบาะแสเพราะการต่อต้านการทุจริตเป็นภารกิจของคนไทย
ทั้งชาติ และท้ายที่สุดหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีส่วนได้เสีย
ในโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ รับทราบถึงบทลงโทษ หรือผลที่จะได้รับจาก
การทุจริต อันจะทำให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้ากระทำการทุจริตต่อไป

คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานป.ป.ช. มีความมุ่งมั่นที่จะสร้าง
สังคมคุณธรรมโปร่งใส โดยภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
จะสำเร็จลงไม่ได้หากขาดความร่วมมือและประสานพลังอย่างเข้มแข็งจาก
องค์กรทุกภาคส่วนในสังคม **หนังสือ เปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต บทเรียนราคาแพง
ของคนไทย** จะเป็นเครื่องมือสำคัญอีกชิ้นหนึ่งที่จะช่วยเชื่อมโยงเพื่อให้
เกิดพลังในการร่วมกันต่อสู้กับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและขอให้ทุกท่าน
พึงตระหนักไว้เสมอว่า **“ทุจริตคิดโกงชาติ จะพิพากษั้ทั้งราษฎร์รัฐ”**

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ
ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

นายประสาร พงษ์ศิวาภัย

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“มาช่วยกันเพิ่มแนวให้มากขึ้น เพื่อช่วยกันจับறு”

เปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต บทเรียนราคาแพงของคนไทยเป็นหนังสือที่เผยแพร่เพียงตัวอย่างของคดีใหญ่ ที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจสูงสุด กระทำกันเป็นขบวนการ มีการกำหนดนโยบายทุจริต มีผู้ร่วมดำเนินการที่มาจากทั้งภาครัฐและเอกชน และสุดท้ายผลประโยชน์ก็จะได้แก่ตนเองหรือพรรคพวก ซึ่งถ้าพิจารณาเรื่องโดยละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบเหมือนดูภาพยนตร์ทั้งเรื่องก็จะทราบว่าเป็น**การบิดผันกฎหมาย (ABUSE)** นั่นเอง (โดยไม่ได้พิจารณาเฉพาะบางส่วนหรือบางตอนเท่านั้น) อันนำไปสู่ความเสียหายอย่างใหญ่หลวง

ดังทราบกันดีว่า “**ทุจริตคดโกงชาติ จะพิพากษาราชภรรยารัฐ**” แต่นับวันคดีทุจริตจะมากขึ้น สลับซับซ้อนแยบยลขึ้น ยากแก่การตรวจสอบ เป็นการทุจริตเชิงนโยบาย ดังกล่าวข้างต้นแล้ว และก็ไม่สามารถเอาผิดกับนักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นตัวการสำคัญหรือผู้วางแผนได้ ทำนองที่เรียกว่าจับได้แต่ปลาชิวปลาสร้อย แต่ปลาชะโดตัวใหญ่ดันทะเลไปได้ทุกที

ฉะนั้น เมื่อกรณีที่ ป.ป.ช. ซึ่งมีผลความผิดวินัยร้ายแรง อาญาได้แต่เพียงเจ้าหน้าที่ของรัฐชั้นผู้น้อย แต่ไม่สามารถชี้มูลความผิดนักการเมืองผู้มีอำนาจบังคับบัญชาสูงสุดได้ ก็จะมีคำพูดประชดประชันมาถึง ป.ป.ช. เสมอว่า **“เขารู้กันทั้งประเทศว่า คดีนี้รัฐมนตรีเป็นตัวการสำคัญ เป็นผู้กำหนดนโยบาย วางแผนทุจริตทั้งหมดตั้งแต่เริ่มต้น มีกรรมการ ป.ป.ช. 9 คน เท่านั้นที่โง่ไม่รู้เรื่อง”**

ผมเข้าใจความรู้สึกผิดหวังของผู้พูด แต่อยากจะชี้แจงว่าการทำคดีสำคัญก็เหมือนสุภาภิตไทยว่า **“ปลาตัวโตตื่นแรง ฤทธิ์มาก จับยาก”** หมายความว่าผู้ถูกกล่าวหาชิงตำแหน่งสูง อำนาจหน้าที่มาก เงินมหาศาล ก็ยังมีอิทธิพลข่มขู่คุกคาม จ้างวาน ปกปิดได้แนบเนียนไม่ทิ้งร่องรอยให้ ป.ป.ช. ตรวจสอบโยงใยไปเอาผิดได้

อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบกันดีว่าการตรวจสอบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ป.ป.ช. ต้องยึดถือพยานหลักฐานเท่านั้นจะ **เด่น** หรือ **ฟัง** กระแสสังคมสื่อมวลชน หรือ **ความรู้สึก** แล้วนำมาวินิจฉัยลงโทษไม่ได้

ฉะนั้นถ้าจะให้งานป้องกันการทุจริตได้แก่การปลูกจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต การเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ฯลฯ หรือ งานปราบปรามการทุจริต ได้แก่ การแสวงหาข้อเท็จจริง การไต่สวนข้อเท็จจริง ฯลฯ ซึ่งต้องใช้พยานหลักฐานให้ได้ผลดี ป.ป.ช. จึงต้องขอวิงวอนให้ **ทุกฝ่ายโปรดช่วยเหลือนำการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนอย่างจริงจัง** ตั้งแต่รัฐบาล หน่วยงานราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักการเมือง นักธุรกิจเอกชน ประชาสังคมสื่อมวลชน กระแสสังคมและประชาชน โดยบูรณาการร่วมกันขับเคลื่อน ให้สามารถพร้อมใจกันทำ ก็จะเกิด **พลังอันยิ่งใหญ่** ที่จะฝ่าฟันไปสู่ความสำเร็จ

หากเปรียบเทียบปัญหาการทุจริตมากขณะนี้เหมือนหนูที่อยู่เกลื่อนประเทศ ก็เท่ากับพญาคีหรือทุก ๆ ความร่วมมือดังกล่าว เป็นเหมือนแมวที่ช่วยกันจับหนู เราก็จะได้แมวเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมากนั่นเอง

โปรดระลึกว่า... ป.ป.ช. ไม่ใช่ซูเปอร์แมนหรือผู้วิเศษที่สามารถจะต่อต้านทุจริตให้สำเร็จได้เพียงลำพัง

“รวมพลังปราบทุจริต เป็นภารกิจไทยทั้งชาติ”

นายประสาท พงษ์ศิริวาทย์
กรรมการ ป.ป.ช.

ศาสตราจารย์ ดร.กักดี โพธิศิริ

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

บทเรียนที่ต้องแก้ไข : ประเทศไทยประสบกับปัญหาการทุจริตที่อยู่ในระดับวิกฤติเป็นระยะเวลาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้จากระดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยที่ดำเนินการจัดทำโดยองค์กรโปร่งใสนานาชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 – 2557 รวมเกือบ 20 ปี ประเทศไทยได้ระดับคะแนนที่ต่ำมาโดยตลอด แม้ใน พ.ศ. 2557 ที่ประเทศไทยได้คะแนนสูงสุดกว่าทุกปีที่ผ่านมา ก็ได้เพียง 38 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 ดังนั้น คดีทุจริตที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ จึงถือเป็นปรากฏการณ์ส่วนน้อยนิดเมื่อเทียบกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประเทศไทย การแก้ปัญหาในเรื่องนี้จะต้องเร่งปราบปรามเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษอย่างรวดเร็ว จัดทำมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดขึ้นอีก และเผยแพร่องค์ความรู้แก่คนในประเทศ เพื่อให้เกิดความตระหนักรับรู้ ทำให้มีฐานความคิดที่ถูกต้องที่อยู่ในกรอบของกฎหมาย ลดพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกจากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งจะกลายเป็นความผิดเป็นจำนวนมากมหาศาล ดังสถานการณ์ของประเทศไทยที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้ ที่มีเรื่องร้องเรียนที่รับผิดชอบอยู่ประมาณหนึ่งหมื่นเรื่อง และไม่มีแนวโน้มที่จะลดลงแต่อย่างใด

เนื่องจากการทุจริตเป็นอาชญากรรมคอปกขาว ซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นอาชญากรที่มีลักษณะการกระทำที่ซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ และเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปตามสถานการณ์ การแก้ไขปัญหาจะต้องมีแนวทางดำเนินการทั้งระยะสั้นระยะกลาง และระยะยาว มีเป้าหมายดำเนินการที่ชัดเจน จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงได้ทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้น ฉบับที่ใช้อยู่ในขณะนี้คือยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2560) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ให้ทุกหน่วยงานยุทธศาสตร์ฉบับนี้แปลงไปสู่การปฏิบัติโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิปทีราชการ 4 ปี และแผนปฏิปทีราชการประจำปี วิทยาลัยศรึของยุทธศาสตร์คือ “สังคมไทยมีวินัยโปร่งใสยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและร่วป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นที่ยอมรับในระดับสากล” ตั้งค่าเป้าหมายผลการดำเนินงานไว้ในปีสุดท้ายของแผนคือ พ.ศ. 2560 ระดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยต้องได้คะแนนที่ 50 ซึ่งแสดงว่าพฤติกรรมของคนไทยต้องแตกต่างไปจากปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้นั้น คนในประเทศจะต้องเปลี่ยนฐานความคิดเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากล จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ปลูกและปลูกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนไทยในทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ เป็นยุทธศาสตร์แรกใน 5 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นที่น่ายินดีว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันซึ่งมี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดให้มีแผนบูรณาการการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2560 ซึ่งเป็นความหวังที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้

คดีทุจริตในหนังสือเล่มนี้จะไม่ปรากฏขึ้นอีกถ้าทุกคนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้อยู่ในกรอบของจริยธรรมและกฎหมายที่มีอยู่ โดยเฉพาะผู้ถืออำนาจรัฐอยู่ในมือ ยิ่งผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงด้วยแล้ว หากมีพฤติกรรมสุจริต เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับต่ำกว่าและประชาชนทั่วไปจะได้ถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิศิริ

กรรมการ ป.ป.ช.

ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

แนวทางหรือทิศทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในยุคปัจจุบันและอนาคต นับวันจะมีความสำคัญต่อการวางระบบการแก้ไขปัญหาในทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของประเทศยิ่งขึ้นทุกขณะ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการทุจริตมีผลต่อการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ ก่อให้เกิดอุปสรรคในการบริหารบ้านเมืองในทุกด้าน และส่งผลกระทบต่อทัศนคติและค่านิยมในด้านคุณธรรมจริยธรรมของประชาชนให้เสื่อมทรามลง ดังนั้น การให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องกระทำ โดยเฉพาะการรวบรวมข้อมูลของคดีทุจริตที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาและปรับปรุงวิธีดำเนินการของธุรกิจเอกชนเพื่อป้องกันและต่อต้านการทุจริต อันเป็นการส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐและเอกชน ให้มีความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบการทุจริตในภาคเอกชน นำไปสู่การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การสร้างฐานความรู้ในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างถูกต้องชัดเจนย่อมก่อให้เกิดความตื่นตัวร่วมกันของประชาชนในทุกหมู่เหล่าทุกชุมชน ที่จะประสานความร่วมมือและผนึกกำลังของประเทศชาติอันเป็นส่วนรวม อันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง สมดังความมุ่งมาดปรารถนาของการพัฒนาประเทศสืบไป

ศาสตราจารย์พิเศษ วิชา มหาคุณ
กรรมการ ป.ป.ช.

นายประมนต์ สุธีวงศ์

ประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาคเอกชน

การจัดพิมพ์รวบรวมคดีทุจริต 10 คดีที่เป็นผลงานของ ป.ป.ช. และเป็นคดีที่สิ้นสุดแล้วโดยคำพิพากษาศาล แต่ละคดีล้วนเป็นคดีที่ควรนำมาเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนได้รู้ความจริงที่ได้เกิดขึ้นจริงที่ศาลสถิตยุติธรรมได้อำศัยพยานและหลักฐานในการตัดสินคดีอย่างเป็นธรรม เป็นไปตามตัวบทกฎหมาย วัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนผู้อ่านเห็นความจริงว่า การกระทำทุจริตคอร์รัปชันนั้น

หนึ่ง เป็นการลักทรัพย์ของประชาชนคนไทย เงินที่โกงกินไปนั้น ไม่ใช่เงินของรัฐบาล ไม่ใช่เงินของหลวง หากแต่เป็นเงินที่ประชาชนคนไทยทุกคนร่วมกันเสียภาษี เมื่อมีเงินได้ก็หักภาษีไป ซื้อสินค้าและบริการก็เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเหล่านี้ยังเป็นเงินของคนไทยทุก ๆ คนอยู่ดี ไม่ใช่เงินของรัฐบาล หรือกลุ่มคนที่เข้าไปเป็นรัฐบาล

สอง เพื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นการกระทำผิดศีลข้อสองที่พระพุทธองค์ตรัสห้ามลักทรัพย์ของผู้อื่นที่เขาไม่ได้ให้ ผู้กระทำผิดศีลเมื่อตายย่อมหนีไม่พ้นจากนรก จากกำเนิดเป็นเดรัจฉาน จากวิสัยแห่งเปรต และจากอบาย ทุกคติ วินิบาต ซึ่งปรากฏในพระไตรปิฎกที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า พระองค์ไม่เคยเห็นความทุกข์ทรมานใดที่แสนสาหัสยิ่งกว่าการไปเกิดในนรกเลย คนที่ทำงานการเมืองจะได้สำนึกถึงผลแห่งกรรมอันจะตามมาเมื่อกายดับ

สาม เพื่อให้คนไทยทุกคนเมื่อได้อ่านแล้วจะเกิดความเกลียดชัง
พฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชัน และมาร่วมกันต่อต้าน ร่วมกันเป็นพลังประชาชน
เพื่อเรียกร้องให้ได้มาซึ่งประเทศไทยที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้
มีกฎหมายที่ป้องกันการทุจริต และลงโทษนักการเมือง และข้าราชการ
ที่ทุจริตอย่างรุนแรง เจียบขาด ทั้งหมดนี้ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถ
พัฒนาประเทศ สร้างความก้าวหน้าทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม
ด้วยความยั่งยืนต่อไป

นายประมนต์ สุธีวงศ์

ประธานอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาคเอกชน

สารบัญ

บทนำ	16
1. คดีทุจริตราคากลางยากระทรวงสาธารณสุข (นายรักเกียรติ สุพรรณ)	21
2. คดีทุจริตโครงการบำบัดน้ำเสีย คลองด่าน (นายวัฒนา อัสวเหม)	51
3. คดีทุจริตจัดซื้อรถและเรือดับเพลิง กรุงเทพมหานคร	79
4. คดีอดีตผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ร่ำรวยผิดปกติ (นายสุนทร ต้นถาวร)	115
5. คดีอดีตปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ร่ำรวยผิดปกติ (นางเบญจวรรณ ทองเสียน)	125
6. คดีทุจริตแก้ไขราคากลาง โครงการสร้างบ่อพัก และท่อร้อยสายไฟฟ้า รอบสวนจิตรลดา (นายเกษม ใจหงษ์)	141
7. คดีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ (นายปัญญา ตันตียวงค์)	151
8. คดีความผิดต่อหน้าที่ราชการ (ที่ดินรัชดา) (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)	157
9. คดีความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกันเป็นคู่สัญญา ในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ (คดีออกสลากพิเศษเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว) (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)	167
10. คดีทุจริตผลประโยชน์กับช้อนและร่ำรวยผิดปกติ (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)	177
ภาคผนวก	198

บทนำ

“... ถ้าใครหลายคนโง่ ไม่ว่าจะเป็นคนโง่แค่ไหน คุณไม่ต้องไปโง่ ไม่ต้องไปแสดงความเคารพนับถือ ต่อให้มีบาร์มีมากแค่ไหน ขอให้แสดงความขยี้แหยงรังเกียจ เมื่อรู้ว่าโง่ชาติบ้านเมืองและพยายามให้อยู่ไกลๆ รักษาระยะห่างจากคนโง่ เพราะเชื้อโรคการโง่จะมาติดคุณ...”

พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ
ปาฐกถาพิเศษ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558
ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

ความเข้าใจคลาดเคลื่อนหลายประการในเรื่องของคอร์รัปชัน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การทุจริตหยั่งรากลึกในสังคมไทย ความเข้าใจผิดดังกล่าว ได้แก่

1. คอร์รัปชันเป็นนามธรรม จับต้องไม่ได้ เป็นสิ่งลอยๆ ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน
2. คอร์รัปชันเป็นเรื่องไกลตัว ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองและวงราชการ ใครทำผิดก็เป็นเรื่องของคนๆ นั้น ซึ่งอาจมีสักวันที่ถูกจับได้ และต้องรับโทษ แต่ก่อนจะถึงวันนั้นก็เสวยสุขจากผลประโยชน์ที่ได้จากการทุจริต
3. คอร์รัปชันเป็นเรื่องเฉพาะตัว ไม่เกี่ยวกับคนอื่นหรือสังคมทั่วไป เป็นเรื่องธรรมดา ใคร ๆ ก็ทำได้ ถ้าไม่ถูกจับได้ก็มีหน้ามีตาในสังคม ยิ่งถ้ามีผลงานในหน้าที่การงานก็ถือว่าเป็นเรื่องรับได้ โง่ไม่เป็นไร ขอให้เป็นคนเก่ง

ทั้งสามข้อนี้เป็นมายาคติ ไม่ตรงกับความเป็นจริงแม้แต่น้อย และหากเชื่อเช่นนั้นก็นับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ เพราะส่งผลให้การต่อสู้กับต้นตอของปัญหาคอร์รัปชันในประเทศเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น และอาจถึงขั้นชวนให้ท้อแท้ใจว่าศึกครั้งนี้เห็นทีจะพินิจได้ยาก

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นองค์กรอิสระ ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการคอร์รัปชันที่เป็นปัญหาที่ยังรากลึกในสังคม และสร้างสังคมให้เกิดความโปร่งใส โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งรวมถึงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการประชาสัมพันธ์ให้คนทั่วไปรับรู้ว่าเป็นกำลังสำคัญในการร่วมแรงร่วมใจกับ ป.ป.ช. ได้

ยุทธศาสตร์ประการหนึ่งคือการปลูกและปลุกจิตสำนึกให้สังคมไทยตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว การจัดทำหนังสือ **เปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต บทเรียนราคาแพงของคนไทย** เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยได้คัดเลือกคดีทุจริตที่คำพิพากษาถึงที่สุดแล้วจำนวน 10 คดีมานำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่ายเพื่อเผยแพร่ในวงกว้าง แต่ละคดีชี้ให้เห็นที่มาของการทุจริต วิธีการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสอบสวนข้อมูล และคำพิพากษา

การทุจริตโกงกินหรือคอร์รัปชันเป็นอุบัติการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมและประเทศชาติอย่างรุนแรงและเรื้อรัง หากการปราบปรามและเอาโทษผู้กระทำความผิดเป็นงานหนักแล้ว การป้องกันยากยิ่งเสียกว่า ทั้ง ๆ ที่โทษภัยอันเกิดจากการคอร์รัปชันเป็นที่รับรู้ในวงกว้าง หากแต่ไร้คนสนใจ ถ้าตนเองได้รับผลประโยชน์ด้วย บางคนมีความเชื่อว่าเงินหลวงไม่ใช่เงินของตัวเอง เมื่อโดนโกงไปจึงไม่รู้สึกเดือดร้อนแต่อย่างใด

สิ่งหนึ่งที่ปรากฏชัดคือ ความเสียหายที่เกิดแก่ประเทศชาติจากการทุจริตแต่ละคดี ไม่ว่าจะเป็นเงินจำนวนมหาศาล เช่น คดีทุจริตราคากลางยากระทรวงสาธารณสุขที่ทำให้ประเทศสูญเสียเงินจำนวน 181 ล้านบาท และยังสร้างความเสียหายด้านอื่น ๆ อีกด้วย งบประมาณที่ควรนำไปใช้ในแผนงานสวัสดิการสาธารณสุขและประกันสุขภาพเพื่อรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ยังคงสมควรช่วยเหลือเกื้อกูลกลับถูกนำไปใช้ในหมวดการจัดซื้อวัสดุและเวชภัณฑ์ หรือในคดีทุจริตโครงการจัดการน้ำเสีย อ. คลองด่าน จ.สมุทรปราการ ประเทศต้องสูญเสียเงินจำนวน 23,701 ล้านบาท เพื่อนำไปสร้างโรงบำบัดน้ำเสียจนก่อให้เกิดปัญหาต่อชาวบ้านในพื้นที่ โดยเฉพาะชาวคลองด่านที่มีอาชีพทำประมง

งบประมาณ คือ เงินของประชาชนทุกบาททุกสตางค์ ทุกครั้งที่ประเทศชาติเสียหาย คนไทยทุกคนเสียหาย หากเราตั้งมั่นต้องการเห็นสังคมไทยโปร่งใสไร้การคอร์รัปชันก็สามารถทำได้สองประการ

เริ่มจากตนเอง ตัวเราเองไม่รับสินบนหรือมีส่วนร่วมในการทุจริต ไม่จ่ายสินบนให้เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อหวังผลใด ๆ

สอดส่องคนอื่น นอกจากตัวเองจะไม่ทุจริตแล้วยังทำหน้าที่จับตามองและตีฆ้องร้องป่าวหากมีความไม่ชอบมาพากลในหน่วยงานราชการหรือโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

คอร์รัปชันจึงไม่ใช่นามธรรม ไม่ใช่เรื่องไกลตัว และแน่นอนว่าไม่ใช่เรื่องธรรมดาที่ราทุกคนจะเพิกเฉย ยอมให้เกิดขึ้นและถกเถียงสังคมต่อไป

การเอาผิดผู้กระทำการทุจริตหลายคดีเกิดขึ้นได้จากการที่ภาคประชาสังคมใส่ใจติดตาม ทวงถามความเป็นธรรม เช่น คดีทุจริตราคากลางยาที่ชมรมแพทย์และเภสัชกรชนบท รวมทั้งเครือข่าย 30 องค์กรพัฒนาเอกชน ร่วมกันขุดคุ้ยและส่งเรื่องถึง ป.ป.ช. คดีคลองด่านได้รับความสนใจจากสาธารณชนทั่วไปเมื่อแกนนำชาวบ้านและนักวิชาการอิสระทำการศึกษาเชิงลึกถึงความไม่เหมาะสมของโครงการ งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับการตีพิมพ์ผ่านสื่อทำให้เกิดความเข้าใจในวงกว้างว่าโครงการนี้มีปัญหาการทุจริต ขณะที่คดีรถและเรือดับเพลิงเริ่มจากการที่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ขุดคุ้ยและตีแผ่ จนนำไปสู่การไต่สวนและชี้มูลของ ป.ป.ช. นอกจากนี้คดีร่ำรวยผิดปกติหลายคดีก็เริ่มจากการที่มีผู้ส่งบัตรสนเท่ห์หรือร้องเรียนมายัง ป.ป.ช.

การปราบปรามการทุจริตจึงไม่ใช่เรื่องเป็นไปไม่ได้ ผู้กระทำผิดไม่ได้ลอยนวลเสมอไป หากทุกหน่วยในสังคมทำหน้าที่สอดส่องอย่างจริงจัง ไม่ส่งเสริมแพร่ความคิดให้เข้าใจทั่วไปว่าคอร์รัปชันเป็นเรื่องธรรมดาหรือไม่ใช้การกระทำผิดแล้ว การต่อสู้ก็มีชัยไปกว่าครึ่ง

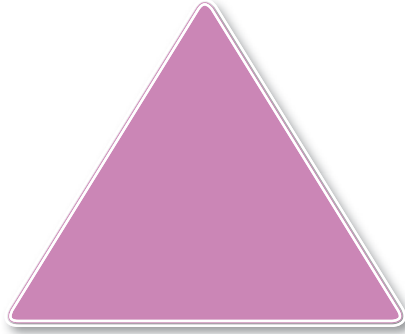
หากมองว่าการทุจริตหรือคอร์รัปชันเป็นวงจรอุบาทว์ที่ยังรากลึกก็ไม่ไกลจากความเป็นจริงมากนัก แต่หากมองให้ถ่องแท้จะพบว่าเป็นสามเหลี่ยมอภัยศเลียมมากกว่า กล่าวคือในการทุจริตนั้น มักพบว่ามีสามฝ่ายที่ร่วมมือและเอื้อประโยชน์ต่อกัน คือ

นักการเมือง/ผู้มีอำนาจ

ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐ

นักธุรกิจ/ภาคเอกชน

นักการเมือง/ผู้มีอำนาจ

ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐ

นักธุรกิจ/ภาคเอกชน

การต่อต้านคอร์รัปชันจึงหมายถึงการทำลายหรือสลายการเกื้อหนุนดังกล่าว ข้าราชการต้องทำหน้าที่อย่างมือสะอาด นักธุรกิจต้องไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับมากกว่าความเสียหายที่ก่อให้เกิดแก่สังคมและคนอื่น ๆ นักการเมืองต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ ไม่เข้ามาทำงานการเมืองเพื่อตักตวงหรือเรียกทุนคืนจากการทุ่มเงินในการหาเสียง เพื่อให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นต้น

สุดท้าย ผลประโยชน์อันมิชอบที่มาจากการใช้อำนาจรัฐเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ น่าขยะแขยง เป็นพฤติกรรมผิดศีลธรรม เป็นการลักลอบทรัพย์ เป็นการกระทำจงใจ เราทุกคนย่อมยอมไม่ได้เพราะเห็นโทษชัดเจนของการโกงกิน จงร่วมมือกันเฝ้าระวัง สกัดกัน เปิดโปง และร้องเรียน เพื่อให้การทำงานของ ป.ป.ช. สัมฤทธิ์ผลและเพื่อให้สังคมไทยในวันข้างหน้าโปร่งใสไร้การทุจริตใด ๆ

คดีทุจริตราคากลางยา กระทรวงสาธารณสุข

(นายรักเกียรติ สุวระนะ)

คดีหมายเลขดำที่ อม. 1/2546
คดีหมายเลขแดงที่ อม. 2/2546

กรณีทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของกระทรวง
สาธารณสุขเมื่อ พ.ศ. 2541 เป็นข่าวใหญ่ที่ได้รับความ
สนใจจากสาธารณชนและเกิดความเคลื่อนไหวจาก
ภาคประชาสังคมจนนำมาสู่การเปิดโปงกระบวนการทุจริตยา
ของชมรมแพทย์ชนบทและชมรมเภสัชกรชนบท จนทำให้
นายรักเกียรติ สุพรรณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
ในเวลานั้น ลาออกจากตำแหน่ง และนำมาสู่กระบวนการ
สอบสวนหาผู้กระทำการทุจริตมาอย่างต่อเนื่อง
จากหลายหน่วยงาน

ในเส้นทางของการสอบสวนนั้น ข้อเท็จจริงชี้ชัดว่าเป็นการ
ทุจริตเชิงนโยบายที่มีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอนและแยบยล ความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นมหาศาล งบประมาณที่มาจากภาษีราษฎรที่ควรจะนำไปใช้
ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยในสังคม กลับถูกนำไปใช้ในการ
จัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ ซึ่งนำไปสู่การทุจริตจัดซื้อในราคาแพงกว่า
ราคากลาง ซื้อมีจำนวนมากเกินความต้องการ ซื้อมากจากผู้ผลิตที่มี
ส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สั่งซื้อ ซื้อมากจากบริษัทที่ดัดขึ้นใหม่เพื่อการทุจริตนี้
ตามมาด้วยการรับสินบน ช่มชู้ผู้น้อย ยักยอก ปลอมแปลงเอกสาร
บิดเบือนข้อเท็จจริง และให้การเท็จเมื่อถูกสอบสวน

**ผู้เสียหายไม่ใช่ใครอื่น แต่เป็นประชาชนคนไทยที่เจ็บป่วยและต้องซื้อยา
มารักษา**

การดำเนินการสอบสวนโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้หลักฐานและทำให้เห็นภาพการทุจริตว่าเป็นขบวนการเกี่ยวข้องกับนักการเมืองและข้าราชการ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้พิพากษาคัดสินคดีทุจริตและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ให้จำคุกนายรักเกียรติ สุขธนะ เป็นเวลา 15 ปีโดยไม่รอลงอาญา รวมทั้งให้ยึดทรัพย์จำนวน 233.88 ล้านบาทให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ที่มาของการทุจริตและความซับซ้อนในการกลบเกลื่อนร่องรอยและหลักฐานทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้เวลาดำเนินการนานถึง 4 ปี สิ้นเปลืองงบประมาณที่มาจากภาษีของราษฎร การกระทำผิดที่ไม่มีใบเสร็จรับเงินทำให้การสืบสวนสอบสวนยากลำบากและต้องใช้ความสามารถ ปฏิภาณ และความรอบรู้ด้านกฎหมายจึงจะสัมฤทธิ์ผล เช่นในกรณีของนายรักเกียรติ สุขธนะ

วิกฤตเศรษฐกิจ หรือที่เรียกกันว่า ฟองสบู่แตก เมื่อ พ.ศ. 2540 ทำให้รัฐบาลภายใต้ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ปรับลดงบประมาณของหน่วยราชการต่างๆ รวมทั้งงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุข ในส่วนของงบประมาณสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อย โดยปีงบประมาณ 2541 ถูกลดลง 7,028.60 ล้านบาท

ต่อมา เมื่อรัฐบาลชุดใหม่โดย นายชวน หลีกภัย เข้ารับตำแหน่ง ในช่วงปลาย พ.ศ. 2540 ได้มีนโยบายเร่งรัดการใช้งบประมาณเพื่อให้เกิด สภาพคล่องทางเศรษฐกิจ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนงานจัดสรร คีณงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2541 ให้แก่กระทรวงต่าง ๆ ซึ่งกระทรวง สาธารณสุขได้รับอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมเป็นเงินจำนวน 1,400 ล้านบาท โดยจัดสรรให้กับงานบริการสาธารณสุขระดับจังหวัดจำนวน 560 ล้านบาท และงานบริการสาธารณสุขระดับอำเภอจำนวน 840 ล้านบาท **กึ่งนี้จัด ให้อยู่ในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ ซึ่งเป็นที่มาของการทุจริตจัดซื้อยาและ เวชภัณฑ์**

“เงิน 1,400 ล้านบาทอยู่ในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุ ทั้งที่เงินดังกล่าวอยู่ในแผนงานสวัสดิการสาธารณสุขและ ประกันสุขภาพ งานรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อย และผู้ที่สังคม ควรช่วยเหลือกักอูล”

น.พ. ยงยศ รสสมวุฒิ

อดีตประธานชมรมแพทย์ชนบท (พ.ศ. 2540 – 2541)

การทุจริตยาในกระทรวงสาธารณสุขนำไปสู่การดำเนินการไต่สวน ข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งอัยการสูงสุดฟ้องนายรักเกียรติ สุขชนะ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุข (รับตำแหน่งระหว่าง 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ถึง 15 กันยายน พ.ศ. 2541) ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง 2 คดี คือ คดีความผิดต่อหน้าที่ราชการและคดีร่ำรวยผิดปกติ

แปรรูปงบประมาณ

นอกจากจะมีการแปรรูปงบประมาณจากเงินอุดหนุนที่จัดสรรคืนให้แก่งานรักษาพยาบาลผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ยังคงสมควรช่วยเหลือ ก็ถูกมาเป็นหมวดค่าตอบแทนใช้สอยวัสดุแล้ว ยังมีการเพิ่มข้อความ “และเวชภัณฑ์” ต่อท้ายมติคณะรัฐมนตรีในหนังสือที่กระทรวงสาธารณสุขส่งไปสำนักงบประมาณ¹ ซึ่งทำให้เกิดการนำงบประมาณไปซื้อเวชภัณฑ์ราคาแพงและเกินความจำเป็น เป็นจำนวนมาก

“อาทิ ในจังหวัดอยุธยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ซื้อน้ำเกลือรวมเซต เป็นจำนวน 20,000 ชุด ทั้งที่ไม่มีควมจำเป็นต้องซื้อเซตเท่าจำนวนน้ำเกลือ และมีราคาแพงกว่าที่เคยซื้อถึง 100%”

รสนา โตสิตระกูล

เครือข่าย 30 องค์การพัฒนาเอกชน

จากเอกสาร บทเรียนจากการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม
กรณีทุจริทยาและเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข

การยกเลิกราคากลางยา

นายรักเกียรติ สุขธนะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในเวลานั้น ประกาศยกเลิกราคากลางยา เมื่อ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2540 โดยอ้างสาเหตุว่าการประกาศภาวะเงินบาทลอยตัวเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 และการปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าจากเดิม ร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 ตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุน ทำให้ยาและเวชภัณฑ์ไม่สามารถจำหน่ายได้ในราคาเดิม จึงเห็นควรให้ยกเลิก

¹ รายงานการสอบสวนนิยัร้ายแรง น.พ. ยิ่งเกียรติ ไพศาลอัษงค์ และ น.พ. วรยุทธ เจียรสวางค์ ซึ่งนายอาลัย อิงคะวณิช รายงานต่อนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย 23 เมษายน 2542

ราคากลางยาตามบัญชียาหลักแห่งชาติ เพื่อให้โรงพยาบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ไม่เกิดปัญหาในการจัดซื้อยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ

บัญชียาหลักแห่งชาติเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมระบบการใช้ยาของประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาวิถีชีวิตพอเพียง โดยจัดให้มีรายการที่มีความจำเป็นในการป้องกันและแก้ไขสุขภาพของคนไทยด้วยกระบวนการคัดเลือกยาที่โปร่งใสและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง²

สิ่งที่ควรเกิดขึ้นหลังการยกเลิกราคากลางคือ การกำหนดราคากลางยาขึ้นใหม่ทันทีตามที่เคยปฏิบัติมา แต่หลังจากมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดราคายาากลางเมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2541 ก็ไม่ได้มีการดำเนินการใด ๆ ปล่อยให้ไม่มีบัญชีราคากลางยาใช้ควบคุมการจัดซื้อยาเป็นเวลานานเกือบ 2 ปี ทั้ง ๆ ที่ต่อมาเมื่อเริ่มการพิจารณาในวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2542 สามารถดำเนินการจนแล้วเสร็จได้ในเวลาเพียง 1 เดือน 6 วัน ระยะเวลาที่เกิดช่องว่างไม่มีราคากลางยาในประเทศก่อให้เกิดการทุจริตขนานใหญ่และความเสียหายเป็นมูลค่ามหาศาล

“...คณะกรรมการสอบสวนที่มี น.พ.วิชัย โชควิวัฒน์ เป็นประธาน สรุปว่า การยกเลิกราคากลางทำให้มีการฉวยโอกาสซื้อยายาในราคาแพงโดยไม่มีพยานกำกับ รายการยาที่สูงสุดแพงกว่าราคากลาง 602.87% และสรุปว่าความเสียหายครั้งนั้น 181 ล้านบาท”

นายแพทย์สุกกร อาสุวรรณกิจ
จากบทความ ทุจริตยา การสะสางครั้งใหญ่ที่ทำท่าจะเป็นหมัน
วารสารโรงพยาบาลชุมชน ฉบับพฤศจิกายน - ธันวาคม 2546

² ภก. กรชัย จันทจิรธรรม เว็บไซต์ หาหมอ.com (www.haamor.com)

ปัญหาการทุจริตการจัดซื้อยาที่เกิดขึ้นจากการยกเลิกราคากลางยา เป็นข่าวครึกโครม และหลายหน่วยงานเข้าตรวจสอบ กระทรวงสาธารณสุข แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงหลายชุด คณะกรรมการ ีการสาธารณสุข สมาชิกผู้แทนราษฎร แต่งตั้งและมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ ฯ ศึกษาเรื่องการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์แพ่งกว่าความเป็นจริงในกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบข้อมูลและข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการดำเนินงานในการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ (ป.ป.ป. และต่อมาเป็น ป.ป.ช.) ดำเนินการสืบสวนสอบสวน

ภาคประชาสังคมให้ความสนใจและเข้ามาตรวจสอบเช่นกัน ชมรมแพทย์ชนบทและชมรมเภสัชกรชนบททำการสำรวจและพบว่า การทุจริตจัดซื้อยาครอบคลุมพื้นที่ 56 จังหวัด มีนักการเมืองเกี่ยวข้อง 4 คน ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุขอย่างน้อย 8 คน และบริษัทยา เกี่ยวข้องจำนวน 36 บริษัท

การทุจริตเริ่มจากส่วนกลางลงไปหาส่วนภูมิภาค มีคำสั่งลงมา จนถึงส่วนปลายคือ เภสัชกรประจำโรงพยาบาลที่มีหน้าที่สั่งซื้อยา ซึ่งสร้างความอึดอัดใจแก่เภสัชกรจำนวนมาก จนมีจำนวนไม่น้อยที่ออกมาเปิดโปง ขบวนการทุจริตสั่งซื้อยา

“ตอนนั้น ได้ทำบันทึกข้อความเป็นลายลักษณ์อักษรว่าจะไม่ดำเนินการจัดซื้อ เพราะเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง เหมือนเราถูกเอาคอปไปพาดเขียง ถูกบีบบังคับให้กระทำผิด แต่ผู้อำนวยการก็มาขอร้องขอให้ช่วยดำเนินการสั่งซื้อ มิเช่นนั้นนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอาจถูกย้าย หรือถูกเล่นงาน นื่องทำให้พี่ไม่ได้หรือซึ่งเราก็คิดกดดันกันมาเป็นทอดๆ”

“ช่วงนั้นเสียใจและเครียดมากที่ต้องทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เมื่อกดดันไม่ได้ก็ต้องสั่งซื้อผ่านองค์การเภสัชกรรม มีเพื่อนคนหนึ่งเสียใจมากบอกว่า ลายเซ็นที่ใช้ลงนามในการสั่งซื้อนั้นจะไม่ใช้ลายเซ็นนั้นอีกต่อไป ส่วนตัวเองรู้สึกเหมือนถูกคนโยนเชือกมาให้ไปผูกคอตาย บังคับให้ทรยศต่อความซื่อสัตย์ แปรเปื้อน แต่เมื่อเหตุการณ์ผ่านไปได้ด้วยดี ไม่มีการสั่งซื้อ ก็รู้สึกภูมิใจที่เรายืนหยัดต่อสู้เรื่องนี้ มือเรายังไม่แปรเปื้อน ยังบริสุทธิ์ไปได้ตลอด”

กฤษฎิ์ จิตประสิทธิ์ศิริ

เภสัชกรดีเด่นเพื่อสังคม ประจำปี 2556

จาก ASTV ผู้จัดการออนไลน์ 2 กุมภาพันธ์ 2557

การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้ตรวจสอบการทุจริตเริ่มจากชมรมแพทย์ชนบทและชมรมเภสัชกรชนบท และสานต่อโดยเครือข่าย 30 องค์กรพัฒนาเอกชน เหตุเพราะยาเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่และการทุจริตครั้งนี้ ทำให้งบประมาณที่ควรจะส่งเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ยังคมควรช่วยเหลือกลับกลายเป็นผลประโยชน์ส่วนตนของผู้ดำเนินการทุจริต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งระดับสูงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มียู่จริงในวันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากตำแหน่ง โดยยื่นต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) เพื่อให้รู้ว่าก่อนและหลังการดำรงตำแหน่งของบุคคลนั้น มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีความผิดปกติของทรัพย์สินและหนี้สินอย่างไร

นายรักเกียรติ สุขชนะ เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 หลังจากยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินของตนและคู่สมรสต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็พบว่า มีเงินจำนวนมากผิดปกตินำฝากในบัญชีของภรรยา และผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีและเลขานุการส่วนตัว เช่น ในวันที่ 24 และ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2540 มีหลักฐานการนำเงินฝากในบัญชีธนาคารของภรรยา เป็นเงินจำนวน 33,400,000 บาท

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาศัยมาตรา 77 ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ และดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง นอกจากตรวจสอบความถูกต้อง ความมีอยู่จริง และความเปลี่ยนแปลงบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ยังจำเป็นต้องตรวจสอบถึงความร่ำรวยผิดปกติอีกด้วย

เมื่อตรวจสอบลงไปในรายละเอียด โดยเฉพาะในส่วนบัญชีของเลขานุการพบว่ารายการเข้าบัญชีส่วนใหญ่มีทั้งเงินสดและเช็ค จากการสอบสวน เลขานุการยอมรับสารภาพว่าบัญชีเงินฝากนี้ไม่ใช่บัญชีของตนเอง แต่เป็นของนายรักเกียรติ ที่นำเงินมาฝากไว้ในชื่อของตนเอง ซึ่งเวลาเซ็นเบิกถอนก็จะเป็นลายเซ็นเฉพาะที่นายรักเกียรติคิดขึ้นมาเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. พบแคชเชียร์ใช้คัสดร้อม ธนาคารสกลนครไทย สาขานนทบุรี ลงวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2541 จำนวน 5,000,000 บาท เมื่อติดตามที่มาได้ความว่าผู้ซื้อแคชเชียร์เช็คใบนี้คือ เจ้าของบริษัทยาแห่งหนึ่ง โดยใช้เงินสดเบิกจากบัญชีกระแสรายวันที่เจ้าของบริษัทดังกล่าวเป็นผู้เปิดบัญชีไว้ในชื่อผู้อื่นเพื่อความสะดวกในการเบิกจ่ายของบริษัท

เลขานุการนำเช็คใบนี้ฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขางามวงศ์วาน ข้อสงสัยจากข้อมูลนี้คือ เหตุใดเลขานุการจึงรับเช็คจากบริษัทยา

ข้อสรุป

เลขานุการให้การกับคณะอนุกรรมการได้สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ครั้งแรกเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2545 ว่า แคชเชียร์เช็คจำนวน 5,000,000 บาทนี้ เป็นเงินที่ตนเองกู้ยืมจากบุตรชายของเจ้าของบริษัทยา เพื่อนำไปใช้ในการพนันส่วนตัว ซึ่งต่อมา ตนไม่ได้ชำระหนี้ตามเวลาในสัญญา จึงถูกเจ้าหนี้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2542 และประนีประนอมยอมความกันได้ โดยเลขานุการยินยอมชำระหนี้คืนพร้อมดอกเบี้ย ทั้งนี้ยังได้นำคำพิพากษามาแสดงเป็นหลักฐาน

การสืบสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พบว่า ในสัญญากู้เงินระหว่างเลขานุการกับเจ้านั้น มีหลักประกันเป็นที่ดิน ตำบลท้ายเกาะ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี โดยทั่วไปแล้วหลักประกันที่เป็นที่ดินจะต้องมีการทำหนังสือการจำนอง แต่ในกรณีนี้ เจ้านั้นเพียงแค่ออโฉนดไว้ และเมื่อตรวจสอบยังพบว่า เลขานุการขอรับโฉนดคืนและขายต่อ ให้ผู้อื่นไปแล้วในราคา 1,700,000 บาท เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2553 เพื่อนำไปใช้หนี้ส่วนตัว ซึ่งเงินที่ได้จากการขายที่ดินนั้น ไม่ได้นำไปชำระหนี้แต่อย่างใด และได้นำหลักทรัพย์อื่นไปวางเป็นหลักประกันแทน

จะเห็นว่าราคาขายของที่ดินจำนวน 1,700,000 บาทนั้น ต่ำกว่าเงินกู้ยืมตามสัญญาจำนวน 5,000,000 บาท ทำให้สรุปได้ว่าหลักประกันและเงินกู้ยืมไม่สัมพันธ์กันจึงเป็นข้อสงสัยให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. สืบสวนต่อไป

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นำกระบวนการของศาลมาตรวจสอบดูพบว่า ก่อนมีการฟ้องร้องเรื่องชำระหนี้จะต้องมีการส่งจดหมายทวงหนี้ไปยังลูกหนี้โดยสำนักงานทนายความ หากไม่มีการชำระหนี้จึงจะมีการส่งฟ้องต่อศาลแพ่ง ซึ่งจะต้องส่งคำฟ้องไปให้จำเลยรับรู้ว่าถูกฟ้องแล้ว จะมีการแก้ตัวอย่างไร หลังจากนั้น 5 วัน โจทก์และจำเลยได้เดินทางมาที่ศาล และแจ้งต่อศาลว่าเจ้านั้นและลูกหนี้ตกลงกันได้ ขอทำสัญญาประนีประนอมยอมความว่าลูกหนี้จะชำระหนี้ ศาลจึงพิพากษาว่าโจทก์และจำเลยตกลงกันได้

ในกรณีนี้ เกิดคำถามว่าการที่ผู้พิพากษาดัดสินว่าโจทก์และจำเลยตกลงกันได้ว่าจะชำระหนี้ตามสัญญานั้น หมายความว่ามีการกู้ยืมเงินกันจริงตามสัญญาหรือไม่ ซึ่งผู้พิพากษาอธิบายว่าไม่ใช่เช่นนั้น ศาลไม่ได้รับรองว่าการทำสัญญากู้ยืมนี้มีการกู้ยืมเงินกันจริง ศาลเพียงพิจารณาว่าการทำสัญญาประนีประนอมขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือไม่ ถ้าไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนก็จะทำคำพิพากษาให้ แต่การกู้ยืมเงินกันจริงหรือไม่นั้น ศาลไม่ได้รับรองเพราะกรณีนี้ไม่ได้มีการสืบพยาน

นอกจากนี้ ยังพบว่าเมื่อไม่มีการชำระหนี้เกิดขึ้นหลังคำพิพากษา ก็ไม่มีการบังคับคดีเพื่อนำทรัพย์สินมาใช้หนี้ และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตรวจสอบเรื่องนี้ก็พบว่า เมื่อจะดำเนินการบังคับคดีปรากฏว่า ที่ดินที่ใช้เป็นหลักประกันนั้น ขายให้ผู้อื่นไปแล้วในราคา 1,700,000 บาท เลขานุการจึงนำที่ดินอื่นมาให้บังคับคดีและนำออกขายเพื่อใช้หนี้ ซึ่งปรากฏในภายหลังว่าผู้ซื้อที่ดินไปคือพี่ชายของเลขานุการเองโดยใช้เงินของบริษัทฯ

อีกข้อพิพาทคือ เมื่อย้อนกลับไปดูสัญญากู้ยืมพบว่า พยานลงนามในสัญญาคือบุตรชายของเจ้าของบริษัทฯ ที่มอบเงินให้พี่ชายของเลขานุการซื้อที่ดินไป ซึ่งเมื่อตรวจสอบข้อมูลการเดินทางปรากฏว่าในวันทำสัญญา พยานคนนี้ได้เดินทางไปต่างประเทศจึงเป็นที่ชัดเจนว่าสัญญากู้ยืมฉบับนี้ทำขึ้นย้อนหลังเพื่อตอบตาเจ้าหน้าที่

คณะอนุกรรมการไต่สวนจึงสรุปว่าไม่เชื่อคำให้การของเลขานุการเพราะขาดหลักฐานว่ามีการกู้ยืมเงินจริง อีกทั้งปกปิดซ่อนเร้นอำพรางข้อเท็จจริง และมีมติแจ้งพฤติการณ์การกระทำผิดของเลขานุการให้กระทรวงสาธารณสุขรับทราบ

ต่อมา กระทรวงสาธารณสุขแจ้งมายังเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจากการสอบสวนทางวินัย กรณีการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ ปรากฏว่า บริษัทฯ ดังกล่าวได้ขายยาและเวชภัณฑ์ให้แก่กระทรวงสาธารณสุขในหลายจังหวัด และเห็นการโอนเงินจากผู้บริหารบริษัทนี้ให้แก่เลขานุการจำนวน 5,000,000 บาทนั้น อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดต่อหน้าที่ราชการหรือทุจริตต่อหน้าที่ จึงขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนต่อไป

เค้าวุ่น

จากเมื่อเริ่มต้นเป็นเพียงการตรวจสอบบัญชีแสดงทรัพย์สินของนายรักเกียรติเข้ารับตำแหน่งนั้น กลับโยงไปสู่ความผิด 2 คดี คือ **คดียื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินเท็จ** และ**คดีร่ำรวยผิดปกติ** นอกจากนี้ ยังเพิ่ม**คดีอาญาเป็นคดีที่ 3** เมื่อกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้เสียหายจากการทุจริตจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป

คณะอนุกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับหลักฐานเพิ่มเติมจากเลขานุการซึ่งต้องโทษจำคุกอยู่ที่เรือนจำกลางคลองเปรมเนื่องจากถูกศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาลงโทษจำคุกจากคดีเรียกรับสินบนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดสงขลา

เลขานุการแจ้งต่อคณะอนุกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผิดหวังที่นายรักเกียรติไม่ได้แสดงความรับผิดชอบที่ตนต้องคดีและให้ข้อเท็จจริงว่าเคยเชียร์เช็คจำนวน 5,000,000 บาทนั้น เป็นเงินที่เจ้าของบริษัทยอมมอบให้กับนายรักเกียรติที่โรงแรมแห่งหนึ่งย่านพระราม 9 เป็นการตอบแทนที่นายรักเกียรติช่วยสั่งการให้กระทรวงสาธารณสุขจัดซื้อยาจากบริษัทยา แต่เนื่องจากเป็นเช็คขีดคร่อม (ไม่สามารถนำเช็คขึ้นเป็นเงินสดได้ ต้องนำฝากเข้าบัญชีธนาคารเท่านั้น) นายรักเกียรติจึงมอบให้เลขานุการนำฝากเข้าบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ สาขางามวงศ์วาน ซึ่งเป็นบัญชีของนายรักเกียรติ แต่เปิดบัญชีในชื่อของเลขานุการ

นอกจากนี้ ยังให้การว่า เงินส่วนใหญ่ในบัญชีดังกล่าวเกือบทั้งหมดเป็นของนายรักเกียรติ และมีหลักฐานเป็นสมุดบันทึกว่านายรักเกียรติฝากเงินเข้าบัญชีวันไหน จำนวนเท่าไร เบิกไปเมื่อใด จำนวนเท่าไร ซึ่งนายรักเกียรติจะตรวจสอบบันทึกนี้และลงลายมือกำกับไว้หรือเขียนข้อความว่า “OK” เมื่อตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว

สมุดบันทึกนี้ เลขาการฝากไว้กับพี่สาว คณะอนุกรรมการ ป.ป.ช. นำสมุดบันทึกมาตรวจสอบ พบว่ามีการลงบันทึกและลงลายมือชื่อเซ็นรับเงินจริง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนว่าข้อกล่าวหาเป็นมูล จึงมีหนังสือแจ้งให้นายรักเกียรติมาพบ เพื่อแจ้งข้อกล่าวหา นายรักเกียรติได้ชี้แจงข้อกล่าวหาโดยให้การปฏิเสธ

ต่อสู่

นายรักเกียรติต่อสู้ข้อกฎหมายสองประการ คือ ประการแรก ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่สามารถยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาคดี และประการที่สอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจไต่สวน ถือว่าการไต่สวนไม่ชอบและอัยการสูงสุดไม่มีอำนาจฟ้องเนื่องจากไม่มีผู้เสียหายยื่นคำร้องกล่าวหาได้เลย

รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 กำหนดให้ยึดสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก ซึ่งหมายความว่าชอบเขตหรือกรอบของการพิจารณาคดีให้ยึดเป็นแนวทาง ศาลฎีกาสามารถไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร มีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำได้ จำเลยยังมีสิทธิที่จะโต้แย้งและนำพยานหลักฐานต่าง ๆ มาให้ศาลไต่สวนเพื่อหักล้างพยานหลักฐานในสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

ข้อต่อสู้ประการแรกตกไป

ข้อต่อสู้ประการที่สองฟังไม่ขึ้นเช่นกัน เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุข โดย นายวินัย วิริยะกัจจา ปลัดกระทรวง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการแพทย์ การสาธารณสุข การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพอนามัย การควบคุมอาหารและยา ได้แจ้งมายังเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถึงข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ของจำเลยเกี่ยวกับการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ ในปีงบประมาณ 2541 เป็นเหตุให้กระทรวงสาธารณสุขเสียหาย และขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเพื่อให้ได้ความจริง เท่ากับว่า กระทรวงสาธารณสุข โดยนายวินัย วิริยะกัจจา ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้เสียหายอย่างครบถ้วนและถูกต้องเพียงพอที่จะทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงได้ตามกฎหมาย และอัยการมีอำนาจฟ้องได้

พิพากษา

ศาลพิพากษาให้นายรักเกียรติ สุขธนะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 (เจ้าหน้าที่รัฐเรียกรับสินบน) และ มาตรา 157 (ปฏิบัติหน้าที่มีชอบจนก่อให้เกิดความเสียหาย) โดยลำดับดังนี้

- ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศยกเลิกราคากลางของยาตามบัญชียาหลักแห่งชาติ และไม่ได้ประกาศใช้ฉบับใหม่แทนฉบับที่ถูกยกเลิก ส่งผลให้เกิดการทุจริตจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในราคาสูงเกินกว่าความเป็นจริงเพราะไม่มีเพดานราคากำกับ
- ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเรียกรับเงินจำนวน 5,000,000 บาท จากเจ้าของบริษัทจำหน่ายยาและเวชภัณฑ์ เป็นการตอบแทนโดยมิชอบ

องค์คณะผู้พิพากษามีมติเป็นเอกฉันท์ลงโทษสถานหนักเมื่อพิเคราะห์พฤติการณ์ทั้งปวง อีกทั้งคำนึงว่าจำเลยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานีรวม 7 สมัย ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี 5 ครั้ง สำเร็จการศึกษาทางกฎหมาย ประกอบอาชีพทนายความ แต่กลับมาก่อทำความผิดทุจริตคอร์รัปชันเช่นนี้

พิพากษาให้ลงโทษจำคุก 15 ปี

ส่วนคดีร่ำรวยผิดปกตินั้น ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินจำนวน 233,880,000 บาทตกเป็นของแผ่นดิน

บทสรุป

คดีทุจริตของนายรักเกียรติ สุขธนะทำให้ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า การทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองและภาครัฐมีอยู่จริง เกิดขึ้นในเชิงนโยบายระดับสูงสร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติมหาศาล ขั้นตอนการทุจริตซับซ้อนตั้งแต่การจัดการให้ได้งบประมาณเพิ่มขึ้น การหลีกเลี่ยงระเบียบ จัดการให้เกิดช่องโหว่เพื่อการทำทุจริตครบวงจร ตลอดจนร่วมมือกับกลุ่มธุรกิจเอกชน

การต่อสู้ของภาคประชาสังคมและความสนใจจากสาธารณะนำไปสู่การตรวจสอบโดยองค์กรอิสระ คือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยอาศัยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ทำให้ได้หลักฐานข้อเท็จจริงทั้งการร่ำรวยผิดปกติและการทุจริตคอร์รัปชันของนายรักเกียรติ สุขธนะ และศาลพิพากษาลงโทษจำคุกและยึดทรัพย์

นักการเมืองมาจากการเลือกตั้ง หากวิธีการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองเพื่อให้ได้รับเลือกตั้งอาศัยเงินจำนวนมหาศาลก็ย่อมต้องใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อการถนอมทุนและหาเงิน ซึ่งย่อมเป็นที่มาของการทุจริตเพื่อจัดสรรแบ่งปันผลประโยชน์ให้ตนเองและพรรคการเมืองของตน

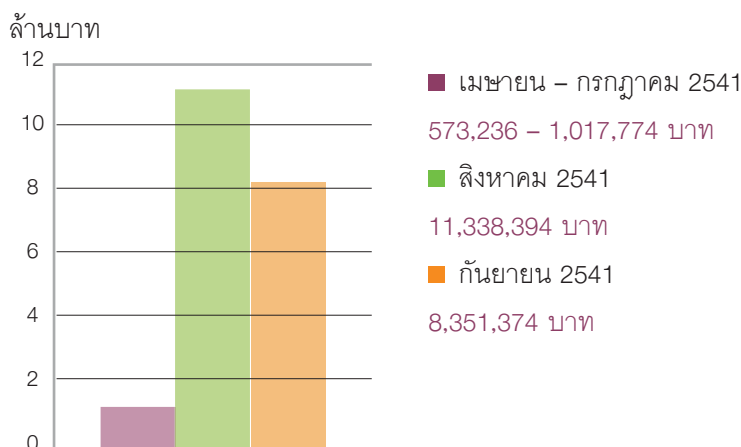
ทุจริตคอร์รัปชันในวงการเมือง
ปราบปรามได้ยาก
และสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดิน
ซึ่งเป็นภาระจากราษฎร

ทางหนึ่งที่จะตัดตอน
วงจรชั่วร้ายนี้ได้คือ
การเลือกตั้ง
คนดีเข้าสภา

อย่าเลือกใครเพียงเพราะหิбыยื่นเงินเพียงเล็กน้อยมาให้
หากได้นักการเมืองที่เข้าสู่อำนาจเพื่อถอนทุนแล้ว การทุจริต
ระดับสูงในวงการเมืองก็จะซ้ารอยเป็นวงวนไม่จบสิ้นอยู่เช่นนี้

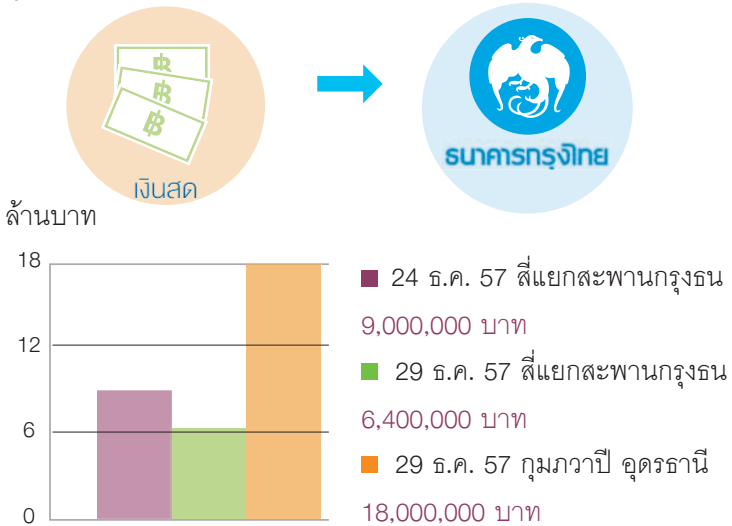
แผนภูมิที่ 1

เปรียบเทียบยอดใบสั่งซื้อยาจากบริษัทยาแห่งหนึ่ง
ผ่านองค์การเภสัชกรรม

แผนภูมิที่ 2

หลักฐานเงินฝากในบัญชีของภรรยานายรักเกียรติ สุขชนะ

ตารางที่ 1

ผลการสอบสวน

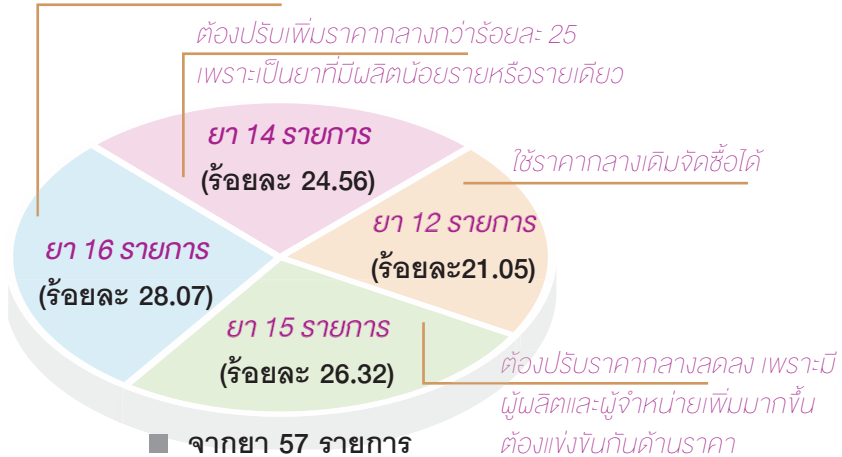
หน่วยงาน	ผลการสอบสวน
1. คณะกรรมการสอบสวน ข้อเท็จจริงของกระทรวง สาธารณสุข มีนายแพทย์ บรรลุ ศิริพานิช เป็น ประธานกรรมการ	มีข้อมูลและพยานหลักฐานเพียงพอ ที่น่าเชื่อว่ามีพฤติกรรมทุจริตในการจัดซื้อยา เครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ของสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดและโรงพยาบาลบางแห่งจริง มีนักการเมืองและข้าราชการประจำ ในกระทรวงสาธารณสุขแนะนำ ขอร้อง ชี้ชวน และสั่งการด้วยวิธีต่างๆ ให้นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดหลายจังหวัดร่วมมือในการจัดซื้อยา

หน่วยงาน	ผลการสอบสวน
	เวชภัณฑ์ เครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์จากบริษัทที่แนะนำในราคาแพงเกินกว่าปกติ เพื่อแสวงหาประโยชน์ให้ตนเองโดยมิชอบ
2. คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับองค์การเภสัชกรรม มีนายแพทย์วิชัย ไชดิวิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการ	ในปีงบประมาณ 2541 มีการสั่งซื้อยาและเวชภัณฑ์จากบริษัทต่าง ๆ ผ่านองค์การเภสัชกรรมเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 918,578,694 บาท ประมาณมูลค่าความเสียหายสูงถึง 181,748,170.57 บาท มีราคาแพงกว่าที่ควรซื้อได้ร้อยละ 50 – 300 เกิดขึ้น 34 จังหวัดในทุกเขตทั่วประเทศ
3. คณะกรรมการ ป.ป.ช.	กรณีทุจริตยามีมูลความผิดจริง เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคากลางของยามีความบกพร่อง ไม่ดำเนินการเพื่อกำหนดราคากลางของยา แต่เว้นช่วงไว้นานกว่าหนึ่งปี เป็นเหตุให้มีการฉวยโอกาสกระทำการทุจริตขึ้น จึงชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องส่งผลให้มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการข้าราชการหลายตำแหน่งในกระทรวงสาธารณสุข

แผนภูมิที่ 3

ผลการสำรวจราคาขายในบัญชียาหลักแห่งชาติ หลังประกาศยกเลิกราคากลาง

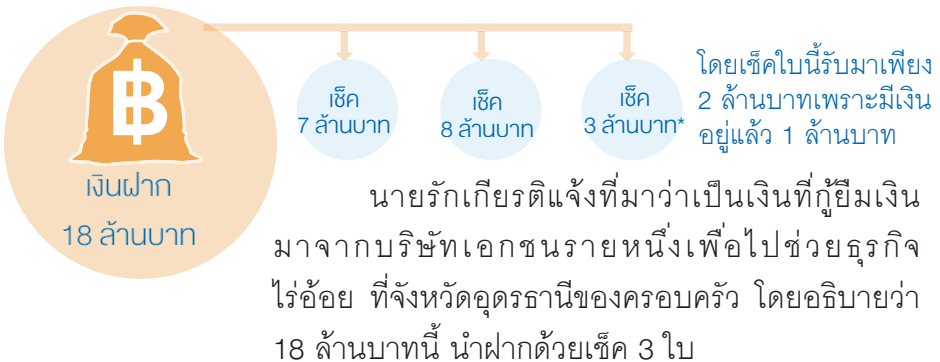
ต้องปรับเพิ่มราคากลางประมาณร้อยละ 10 – 25 เพราะราคาขายสูงขึ้น

* คำชี้แจงจากนายกิตติ พิทักษ์นินันท์ หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรม
กองโรงพยาบาลภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แผนภูมิที่ 4

เส้นทางพิสูจน์ที่มาของเงินฝากในบัญชีของภรรยา นายรักเกียรติ สุขชนะ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบด้วยการขอเอกสารหลักฐาน ไปยังธนาคารต่างๆ ได้ข้อมูลว่า เงินนำฝากบัญชี 18 ล้านบาทนั้น เป็นรายการฝากด้วยเงินสด โดยใช้วิธีการโอนเงินไปยังธนาคารกรุงไทย สาขาภูมิภาวปี ซึ่งเป็นบัญชีเปิดใหม่ในวันเดียวกับที่นำฝาก

นอกจากนี้ ยังพบว่า รายการฝากเข้าบัญชีวันนั้นไม่ได้มีเพียง จำนวน 18 ล้าน แต่มีอีกจำนวนคือ 6.40 ล้านบาทด้วย โดยนำฝากเข้า บัญชีสาขาสี่แยกสะพานกรุงธน เงินสดที่นำมาฝากนั้นเป็นธนบัตร ใช้แล้ว มีทั้งธนบัตรใบละ 500 บาทและ 1,000 บาท เมื่อสังเกตจาก ปลอกรัดธนบัตรพบว่านำมาจากหลายธนาคาร ผู้มาดำเนินการนำฝาก คือคนขับรถและนายตำรวจติดตามรัฐมนตรี

เจ้าของเงินกู้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. สอบถามไปยัง ผู้ให้กู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นนักธุรกิจรายหนึ่ง ผู้ให้กู้ให้ข้อมูล ว่านายรักเกียรติมาขอยืมเงินจริงแต่ว่าเนื่องจากไม่มี เงินสดจึงใช้วิธีการเขียนเช็คบริษัท แล้วให้ลูกน้องนำไปเบิกเป็นเงินสด มามอบให้ ธนาคารได้ให้ข้อสังเกตกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าธนบัตร ที่นำมาฝากนั้น มาจากหลายธนาคารและเป็นธนบัตรที่ใช้แล้ว หากนำเช็คมาเบิกเงินสดจากธนาคาร ปลอกรัดธนบัตรจะต้องเป็น ของธนาคารหรือธนาคารแห่งประเทศไทย และจะเป็นธนบัตรใบละ 1000 บาทเท่านั้น

นอกจากนี้ ในบัญชีของภรรยา นายรักเกียรติมีเงินฝากอยู่แล้ว เป็นจำนวนร้อยล้านบาท จึงไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่นายรักเกียรติ จะต้องไปกู้ยืมเงิน

พระรักเกียรติ รักชิตะธัมโม หรือในอดีตคือ นายรักเกียรติ สุชนะ ได้ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนและเป็นวิทยากรให้กับสำนักงาน ป.ป.ช. ถึงประสบการณ์ชีวิตที่เคยขึ้นสูงสุด เป็นนักการเมืองดาวรุ่งแห่งภาคอีสาน เป็น ส.ส. 7 สมัย รัฐมนตรี 5 สมัยและเป็นที่คาดหมายว่า จะเป็นนายกรัฐมนตรีของคนอีสาน จนถึงช่วงอับจนที่สุดในชีวิตหลังจากถูกพิพากษาจำคุก 15 ปี ต้องหนีคดี ครอบครัวยแตกแยก ติดคุก หนยากลำบาก ก่อนได้รับพระราชทานอภัยโทษ และเริ่มต้นชีวิตใหม่อีกครั้ง ในร่มกาสาวพัสตร์

พระรักเกียรติเน้นว่าสิ่งที่ทำผิดพลาดในชีวิตช่วงเป็นนักการเมือง คือ *“อยากได้อะไรก็ได้ อยากมีอะไรก็มี ใช้ชีวิตสนุกสนาน ประมาณ ตอนตกอยู่ในอบายมุข ซึ่งก็มีความสุข (นะ) สุขที่ได้กินเหล้า สุขที่ได้เล่นการพนัน ช่วงรุ่ง ๆ ไปเล่นพนันมาหมดทั่วโลก ที่ลาสเวกัส อังกฤษ มาเก๊า ตอนเล่นได้เยอะ ๆ มีเงินเป็นพันล้าน”*

ชีวิตที่พลิกผันสมควรเป็นอุทาหรณ์เตือนสติแก่ผู้อื่น

“อยู่ในคุกก็คิดมาก จิตใจ ปั่นป่วนไม่สงบ... ถ้ารู้จักธรรมะของ พระพุทธเจ้าก่อนหน้านี้ คงไม่ติดคุก แต่วันนี้ไปสำนึกความผิดตัวเองในคุก นั่งนึกว่าเล่นการเมืองมาตั้งแต่ ปี 2526 เป็นดาวรุ่งทางการเมือง ภาคอีสานแต่แล้ววันหนึ่งเราก็ตกพลาด เมื่อพลาด ผลกรรมก็ตามกับศาสนา”

**ชีวิตผิดพลาด
เพียงคิดประมาณ!**

พลังภาคประชาสังคม

คงไม่อาจปฏิเสธได้ว่ากรณีทุจริตยาและเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุขฯ ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนจนเป็นที่มาของการสอบสวนหาความจริงนั้น เริ่มต้นจากการเคลื่อนไหวของชมรมแพทย์ชนบทและเภสัชกรชนบท ซึ่งเป็นกรณีศึกษาถึงพลังของภาคประชาสังคมที่สามารถเป็นหูเป็นตาสอดส่องความผิดปกติในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ จนนำไปสู่การเปิดโปงกรณีทุจริตได้

เมื่อชมรมแพทย์ชนบทและชมรมเภสัชกรชนบทเปิดเผยว่าทุจริตจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในกระทรวงสาธารณสุขสู่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง ตามมาด้วยเครือข่าย 30 องค์กรพัฒนาเอกชนได้เข้าร่วมในการเคลื่อนไหวเพื่อตรวจสอบการทุจริตกรณีนี้ และออกแถลงการณ์เรียกร้องให้รัฐมนตรีว่าการและรัฐมนตรีช่วยว่าการ ปลัดและรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข แสดงความรับผิดชอบด้วยการลาออกจากตำแหน่งเพื่อการสอบสวนที่โปร่งใส จากนั้นประกาศใช้กลไก 50,000 รายชื่อ ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 มาตรา 304 และใช้เวลาราว 2 เดือน หารายชื่อได้จนครบจำนวน ทำให้สามารถยื่นต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้ตรวจสอบกรณีทุจริตนี้

เครือข่าย 30 องค์กรพัฒนาเอกชนยังได้ยื่นข้อกล่าวหา นายรักเกียรติ สุภนะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในข้อหาร่ำรวยผิดปกติ จนนำไปสู่การตั้งคณะกรรมการไต่สวน นอกจากนี้ ได้ทำหนังสือถึงสำนักงาน ป.ป.ช. ขอเปิดเผยข้อมูลการสอบสวนกรณีทุจริตจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์นี้ จนเป็นครั้งแรกที่มีการเปิดเผยผลการสอบสวนของ ป.ป.ช. ต่อสาธารณชน

แรงกดดันจากภาคประชาสังคมสร้างความตื่นตัวในเรื่องการสอบสวนหาผู้กระทำผิดมาลงโทษและมีผลให้ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีและรัฐมนตรีช่วยกระทรวงสาธารณสุขประกาศลาออก ปลัดกระทรวงสาธารณสุขถูกลำรองราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีและถูกกรรมการสอบวินัยร้ายแรงร่วมกับรองปลัดกระทรวง

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูงนั้น จำเป็นต้องมีภาคประชาสังคมเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างแท้จริง ด้วยพลังเคลื่อนไหวจากภาคประชาสังคมทำให้กระบวนการตรวจสอบในระบบมีประสิทธิภาพขึ้นได้เพื่อสังคมโปร่งใสไร้ทุจริต

เรามาช่วยกันแสดงพลัง ป้องกันคอร์รัปชัน!

ปฏิทินเหตุการณ์
คดีนายรักเกียรติ สุขชนะ

ปี
2540

14 พฤศจิกายน 2540 รับตำแหน่ง รมว. กระทรวงสาธารณสุข

15 ธันวาคม 2540

ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องยกเลิกราคากลางของยาตามบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2536

ปี
2540

24 – 25 ธันวาคม 2540

ปรากฏหลักฐานมีเงินเข้าฝากในบัญชีของภรรยา รวม 33,400,000 บาท

ปี
2541

9 มิถุนายน 2541

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบอนุมัติ
งบประมาณเพิ่มเติมในปีงบประมาณ

2541 ให้แก่กระทรวงสาธารณสุข

จำนวน 1,400,000,000 บาท

และกระทรวงสาธารณสุขได้จัดสรรเป็น

ค่าเวชภัณฑ์ที่อยู่ในหมวดค่าตอบแทน

ใช้สอยและวัสดุเพื่อนำไปใช้หนี้

ค่ายากับจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์

สิงหาคม 2541

ปรากฏข่าวอื้อฉาวเกี่ยวกับการทุจริต

จัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในกระทรวง

สาธารณสุข คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ดำเนินการสืบสวนสอบสวน

6 – 11 สิงหาคม 2541

นายรักเกียรติเรียกและรับเงินจาก

เจ้าของบริษัทจำหน่ายยาและ

เวชภัณฑ์ จำนวน 5,000,000 บาท

เพื่อเป็นการตอบแทนจากการ

ประกาศยกเลิกราคากลางยา

1 กันยายน 2541

กระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง
มีนายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช เป็นประธานกรรมการ ผลการสอบสวนพบว่า
มีข้อมูลและพยานหลักฐานเพียงพอที่น่าเชื่อว่ามีพฤติกรรมทุจริตในการ
จัดซื้อยา เครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
และโรงพยาบาลบางแห่งจริง

15 กันยายน 2541

นายรักเกียรติลาออกจากตำแหน่ง รมว. กระทรวงสาธารณสุข

ปี
2542

4 มกราคม 2542

ประกาศใช้กำหนดราคากลางของยาตามบัญชียาหลักแห่งชาติ ฉบับใหม่ พ.ศ. 2542

25 มิถุนายน 2542

กระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับองค์การเภสัชกรรมมีนายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ เป็นประธานกรรมการ ผลการสอบสวนสรุปว่า ในปีงบประมาณ 2541 มีการสั่งซื้อยาและเวชภัณฑ์จากผู้ผลิตอื่น ผ่านองค์การเภสัชกรรมเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 918,578,694 บาท **ประมาณการมูลค่าความเสียหายอาจสูงถึง 181,748,170.57 บาท**

ปี
2545

21 มกราคม 2545

คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปว่าระหว่างดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข นายรักเกียรติได้ใช้อำนาจในตำแหน่งเพื่อให้ได้ทรัพย์สินมาครอบครองโดยไม่สมควร จำนวนทั้งสิ้น 233,880,000 บาท อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้องนายรักเกียรติ ฐานทำผิดในตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยศาลมุ่งเน้นไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีเงินจำนวน 5,000,000 บาท นำฝากเข้าบัญชีของเลขานุการ

ปี
2545

12 กันยายน 2545

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าทรัพย์สินนำฝากเข้าบัญชีของภรรยา นายรักเกียรติเมื่อวันที่ 24 และ 29 ธันวาคม 2540 เป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินที่นายรักเกียรติได้มาโดยรั่ววยผิดปกติ

11 ตุลาคม 2545

เลขานุการให้การใหม่แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าแคชเชียร์เช็ค 5,000,000 บาทเป็นเงินสินบนที่นายรักเกียรติรับมาจากเจ้าของบริษัทฯ

24 ตุลาคม 2545

อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินของนายรักเกียรติจำนวน 233,880,000 บาท ตกเป็นของแผ่นดิน

ปี
2546

19 กันยายน 2546

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีคำพิพากษาให้นายรักเกียรติ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 ใหลงโทษจำคุก 15 ปี

30 กันยายน 2546

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินจำนวน 233,880,000 บาทตกเป็นของแผ่นดิน

นายรักเกียรติ สุวณะ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
ประกาศยกเลิกกลางยา

นายรักเกียรติรับมอบแคชเชียร์เช็ค
จำนวน 5,000,000 บาท
จากเจ้าของบริษัทฯ ตอบแทนที่
ช่วยสั่งการให้กระทรวงสาธารณสุข
จัดซื้อยาจากบริษัทฯ

คณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้หลักฐาน
ข้อมูลความผิดนายรักเกียรติ
ทุจริต/ร่ำรวยผิดปกติ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองได้พิพากษา
ตัดสินให้จำคุกนายรักเกียรติ สุวณะ
เป็นเวลา 15 ปี โดยไม่รอลงอาญา
รวมทั้งให้ยึดทรัพย์จำนวน 233.88
ล้านบาทให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ระยะเวลานานเกือบ 2 ปี
ที่เกิดช่องว่างไม่มีราคากลางยา
ในประเทศก่อให้เกิดการทุจริต
ขนานใหญ่และความเสียหาย
เป็นมูลค่ามหาศาล

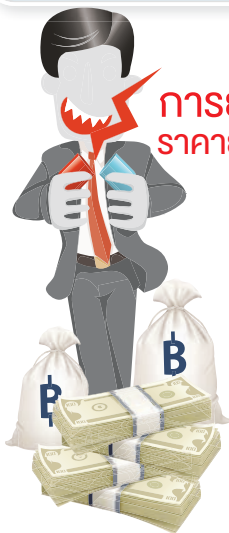
ทุจริตการจัดซื้อยา
และเวชภัณฑ์
กระทรวงสาธารณสุข
รัฐเสียหาย
181 ล้านบาท
แท้จริงคือพวกเรา
คนไทยสูญเสียเงิน
181 ล้านบาท

ชมรมแพทย์ชนบท
และชมรมเภสัชกรชนบท
และเครือข่าย 30 องค์กร
พัฒนาเอกชน
เคลื่อนไหวเรียกร้อง
ให้ตรวจสอบการทุจริต

แพรวพราวงบประมาณ

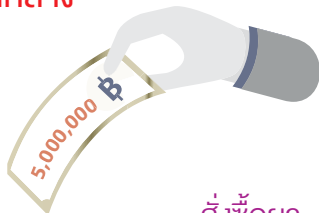

การยกเลิก
ราคายากลาง

เกาะรอย

พลังภาคประชาสังคม

ตอบแทน

สั่งซื้อขาย

สอบสวน

สำนักงาน ป.ป.ช.

ศาลตัดสิน

ทุจริตการจัดซื้อยา
และเวชภัณฑ์
กระทรวงสาธารณสุข
รัฐเสียหาย
181 ล้านบาท
แท้จริงคือพวกเร
คนไทยสูญเสียเงิน
181 ล้านบาท

การจัดซื้อเป็นจำนวนมาก
เกินความต้องการ

“อยู่ในคุกก็คิดมาก จิตใจ
ปั่นป่วนไม่สงบ... ถ้ารู้จักธรรมะของ
พระพุทธเจ้าก่อนหน้านั้น คงไม่ติดคุก
แต่วันนี้ไปสำนักความผิดตัวเองในคุก
นั่งนึกว่าเล่นการเมืองมาตั้งแต่ปี 2526
เป็นดาวรุ่งทางการเมืองภาคอีสาน
แต่แล้ววันหนึ่งเราก็พลาดเมื่อพลาด
ผลกระทบที่ตามก่อบาปศาล”

คดีทุจริต โครงการบำบัดน้ำเสีย คลองด่าน

(นายวัฒนา อิศวเหม)

คดีหมายเลขดำที่ อม.2/2550
คดีหมายเลขแดงที่ อม. 2/2551

การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างสวยงาม เป็นหนึ่งในนโยบายของรัฐบาล ประเทศไทยมีปัญหาน้ำเสีย จากหลายสาเหตุ เช่น การทิ้งขยะลงแม่น้ำจากครัวเรือน การปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงสู่แม่น้ำ รัฐบาลได้ใช้งบประมาณมหาศาลในการแก้ไขปัญหานี้ นักการเมืองกลุ่มหนึ่งแสวงหาโอกาสจากโครงการ การจัดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย หาประโยชน์ให้กับตนเอง และพวกพ้อง ดังกรณีทุจริตโครงการก่อสร้างบำบัด น้ำเสียคลองด่านและการจัดซื้อที่ดินในโครงการ

เปิดฉากโครงการจัดการน้ำเสีย

ในช่วง พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2538 หลายหน่วยงานดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษจากน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนเมือง ในจังหวัดสมุทรปราการ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (ในเวลานั้น) ได้รับเงินสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการพัฒนา แห่งเอเชีย (Asian Development Bank – ADB) ว่าจ้างบริษัท มอนโกเมอร์ วัตสัน เอเชีย จำกัด ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ในการสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย ผลการศึกษาเสนอให้ดำเนินการโครงการ บำบัดน้ำเสีย 2 แห่ง คือ

- 1) ฟังตะวันออก ที่ ตำบลบางปูใหม่ บนพื้นที่ขนาด 1,550 ไร่
- 2) ฟังตะวันตก ที่ ตำบลบางปลาเกศ บนพื้นที่ขนาด 350 ไร่

**และยังรายงานพบว่าพื้นที่ตำบลคลองด่านไม่เหมาะสมเพราะเป็น
ดินเหลวและอยู่ใกล้ชายทะเล**

เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2538 กรมควบคุมมลพิษเสนอต่อ คณะรัฐมนตรี ที่มีนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี พิจารณาแผนงาน โครงการจัดการน้ำเสียในจังหวัดสมุทรปราการเป็นเงินงบประมาณ 13,612 ล้านบาท โดยใช้วิธีจ้างแบบเหมารวม (Turnkey) เพื่อออกแบบก่อสร้างระบบ รวมและบำบัดน้ำเสียฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกของจังหวัดสมุทรปราการ โดยเอกชนที่เข้าประกวดราคาต้องจัดซื้อที่ดินสำหรับก่อสร้างระบบน้ำเสีย เมื่อก่อสร้างในระยะแรกแล้วเสร็จจะสามารถบำบัดน้ำเสียได้ในอัตราวันละ 525,000 ลูกบาศก์เมตร และเมื่อโครงการดำเนินจนถึงระยะสุดท้าย จะสามารถบำบัดน้ำเสียได้ถึง 1,785,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ แต่คณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงมหาดไทย ทักท้วงว่าจะเข้าซ้อนกับงานที่หน่วยงานอื่นดำเนินการอยู่

ต่อมา คณะรัฐมนตรีที่มีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาแผนงานโครงการจัดการน้ำเสียนี้อีกครั้งเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2538 ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ และมีมติเห็นชอบในหลักการให้ก่อสร้างระบบ บำบัดน้ำเสีย 2 ฝั่ง ใน**วงเงินลงทุน 13,612 ล้านบาท**

o ฝั่งตะวันออกให้ก่อสร้างที่ ตำบลบางปูใหม่

o ฝั่งตะวันตกให้ก่อสร้างที่ ตำบลบางปลาตก

โดยให้รวมแผนงานโครงการของกรมโยธาธิการ กรมโรงงาน อุตสาหกรรม และโครงการของจังหวัดสมุทรปราการไว้ด้วยกัน

เอกชนผู้ประกวดราคาจะต้องจัดการซื้อที่ดินสำหรับใช้ในโครงการด้วย

ในการดำเนินโครงการจัดการน้ำเสียแยกเป็นสองส่วน **ส่วนแรกคือ การก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย**

กรมควบคุมมลพิษดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีประกวดราคา โดยกำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดให้แยกโครงการฝั่งตะวันออกและ ฝั่งตะวันตกออกจากกัน

ต่อมาในวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2539 กรมควบคุมมลพิษแจ้งแก้ไข เงื่อนไขการประกวดราคาโดยให้เสนอแบบแยกระบบหรือรวมระบบก็ได้

มีกลุ่มบริษัทยื่นซองประกวดราคาสองกลุ่ม คือ

- o กลุ่มบริษัท Marubeni-Hyundai-Sumitomo Consortium เสนอทั้ง แบบแยกระบบและรวมระบบ

- o กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG เสนอแบบรวมระบบไว้ที่ฝั่งตะวันออก

ในวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2539

กรมควบคุมมลพิษแจ้งให้เสนอแบบใหม่โดยรวมโครงการฝั่ง ตะวันออกและฝั่งตะวันตกเข้าด้วยกัน และให้อยู่ฝั่งตะวันออกเพียงแห่งเดียว และแก้ไขสัญญาารวมเป็น **“สัญญาโครงการจัดการน้ำเสียสมุทรปราการ ฝั่งตะวันตกและตะวันออก”** ส่งผลให้ที่ดินใช้ในการก่อสร้างมีจำนวนมากขึ้น ถึง 1,900 ไร่

กลุ่มบริษัท Marubeni-Hyundai-Sumitomo Consortium ไม่สามารถ จัดหาที่ดินได้ทันเวลาจึงถอนตัวจากการประกวดราคา

กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG เสนอให้ต่อท่อบำบัดน้ำเสียลดได้
แม่น้ำเจ้าพระยาและนำน้ำเสียจากฝั่งตะวันตกมาบำบัดที่ฝั่งตะวันออก
เพียงจุดเดียวคือ ตำบลคลองด่าน โดยให้เหตุผลว่าที่ดินฝั่งตะวันตกมีราคา
สูงเกินไป และเสนอให้ใช้ที่ดินของบริษัท คลองด่าน มารีน แอนด์ ฟิชเชอรี จำกัด
ขนาด 1,903 ไร่ จำนวน 17 โอนด ในราคาเฉลี่ยไร่ละ 1.03 ล้านบาท รวมเป็น
ราคา 1,965.60 ล้านบาท

ทั้งนี้ กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG เสนอขอเพิ่มงบประมาณจากเดิม
13,612 ล้านบาทเป็น 23,701 ล้านบาท โดยให้เหตุผลว่า การวางท่อใต้ดิน
และระบบอุโมงค์แทนการขุดเปิดผิวถนนมีราคาก่อสร้างสูงกว่า แต่มีข้อดีคือ
ไม่ทำให้เกิดปัญหาการจราจร

กรมควบคุมมลพิษเสนอสำนักงานงบประมาณขอปรับราคาค่าใช้จ่าย
จาก 13,612 ล้านบาท เป็น 22,955 ล้านบาท ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติโดย พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้เห็นชอบ
การเพิ่มวงเงินดังกล่าว

กรมควบคุมมลพิษจึงได้ลงนามในสัญญากับกลุ่มกิจการร่วมค้า
NVPSKG แต่ปรากฏว่า บริษัท นอร์ทเวสต์ วอเตอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล
จำกัด (N) ส่งตัวแทนมาลงนามโดยใช้หนังสือมอบอำนาจ ซึ่งต่อมา บริษัทฯ
ได้แจ้งต่อกรมควบคุมมลพิษว่าได้ยกเลิกการรับมอบอำนาจลงนาม ส่งผลให้
บริษัทฯ ไม่มีผลผูกพันตามสัญญา กรมควบคุมมลพิษจึงดำเนินการให้
กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG จัดหาผู้มาเซ็นสัญญาแทน กลุ่มกิจการร่วมค้าฯ
ได้ร่วมกันจัดตั้งบริษัทสมุทรปราการ ออปเปอร์เรตติ้ง จำกัด (OPCO)
ขึ้นแทน บริษัท นอร์ทเวสต์ วอเตอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ทั้งนี้
กรมควบคุมมลพิษไม่ได้นำเสนอเรื่องการเปลี่ยนแปลงคู่สัญญาต่อรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และได้ดำเนินการโครงการและจ่ายค่าจ้าง
ให้กับกลุ่มกิจการร่วมค้าฯ ทั้ง ๆ ที่คู่สัญญาไม่ครบตามสัญญา

“ตำบลคลองด่านของเราไม่มีพื้นที่เพื่ออุตสาหกรรมเลย ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมเลยแม้แต่โรงเดียว เราเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ความเจริญเติบโตและความเป็นอยู่ของชุมชนเกิดจากทรัพยากรสัตว์น้ำ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ...

ประชากรของเราว่าร้อยละ 90 ประกอบอาชีพประมง หรือ ต่อเนื่องจากประมง เช่น ทำกะปิ คือ ชุมชนของเราไม่เกี่ยวเนื่องกับ อุตสาหกรรมเลยเราเติบโตด้วยทรัพยากรท้องถิ่นล้วนๆ คุณจะไม่เอาน้ำเสีย จากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งไม่มีความมั่นคง มายุ่งกับเราก็คงไม่ควร”

เวลา ทิมทอง

นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน

แกนนำชาวบ้าน “คลองด่าน” ผู้เข้าร่วมต่อต้านโครงการบ่อน้ำบาดน้ำเสีย

ต่อมา มีการร้องเรียนกรณีทุจริตในโครงการจัดการน้ำเสีย รัฐบาล จึงสั่งระงับการก่อสร้างเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 และกรมควบคุม มลพิษได้แจ้งกลุ่มกิจการร่วมค้าฯ ว่าสัญญาเป็นโมฆะและให้ยุติการก่อสร้าง

ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการโครงการไปแล้วร้อยละ 98 จ่ายค่างวดไปแล้ว 58 งวด เป็นเงิน 17,045,899,431.40 บาท กับ 121,343,887.19 ดอลลาร์สหรัฐ

ที่มาของที่ดินผืนใหญ่

ส่วนที่สองของการดำเนินโครงการคือการจัดซื้อที่ดินก่อสร้างบ่อน้ำบาด น้ำเสีย

เริ่มต้นจากบริษัท เหมืองแร่ลานทอง จำกัด ซื้อที่ดินจากชาวบ้าน หมู่ที่ 11 ตำบลคลองด่าน เมื่อ พ.ศ. 2531 ในราคาไร่ละ 20,000 บาท เพื่อสร้างสนามกอล์ฟและที่พักตากอากาศ แต่เนื่องจากสภาพที่ดิน

ไม่เหมาะสมจึงขายให้กับบริษัท ปาล์มบิช ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด ในราคาไร่ละ 100,000 บาทในปีเดียวกัน โดยไม่มีการชำระเป็นเงิน แต่ให้เป็นผู้ถือหุ้น

บริษัท ปาล์มบิช ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด ซื้อที่ดินเพิ่มเติมจากชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงด้วยการนำคลองและถนนสาธารณะไปออกโฉนดเป็นเท็จ และขายต่อให้กับบริษัทคลองด่าน มารีน แอนด์ฟิชเชอรี จำกัด ซึ่งผู้ถือหุ้นเป็นกลุ่มเดียวกัน ในราคาไร่ละ 200,000 บาท โดยไม่มีการชำระเงิน

ต่อมา จึงจัดทำสัญญาซื้อขายที่ดินเป็นเท็จให้กับกลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG ในราคาไร่ละ 1,100,000 บาท ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการศึกษาความเหมาะสมว่าพื้นที่ตำบลคลองด่าน ใช้น้ำโครงการจัดการน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษจังหวัดสมุทรปราการได้หรือไม่

เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 กรมควบคุมมลพิษทำสัญญาซื้อขายที่ดินกับบริษัท คลองด่าน มารีน แอนด์ฟิชเชอรี จำกัด เนื้อที่ 1,903 ไร่ เป็นเงิน 1,956,650,000 บาท ซึ่งสูงกว่าราคากลางของสำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการถึง 1,044,600,000 บาท

การเคลื่อนไหวคัดค้าน

ชาวอำเภอคลองด่านเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการนี้ เนื่องจากอำเภอคลองด่านเป็นพื้นที่สีเขียวชาวบ้านมีอาชีพทำประมง และโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ห่างออกไปถึง 20 กิโลเมตร¹ ชาวบ้านไม่พอใจที่ต้องเป็นฝ่ายรับภาระเป็นที่ตั้งของโรงบำบัดน้ำเสียและต้องทนรับกลิ่นเหม็น การคัดค้านมุ่งประเด็นไปที่การดำเนินการโดยไม่ได้มีการทำประชาพิจารณ์รับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน รวมทั้งไม่ได้มีการจัดทำประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EIA)

¹ คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จัดทำโดย เครือข่ายธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีนาคม พ.ศ. 2557

ความเคลื่อนไหวคัดค้านทำให้หลายหน่วยงานเข้ามตรวจสอบและพบว่า มีประเด็นที่ต้องสืบสวนหาความจริงดังนี้

- การทำสัญญาเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทรับเหมา ทำให้รัฐต้องเสียเงินเพิ่มจาก 13,612 ล้านบาท เป็น 23,701 ล้านบาท
- ขาดการตรวจสอบราคาซื้อขายที่ดินที่สูงเกินความจริงถึง 1,065 ล้านบาท
- ขาดการตรวจสอบที่ดินที่ซื้อขายว่ามีครบตามจำนวนหรือไม่ ก่อนการรับโอนกรรมสิทธิ์
- ไม่ตรวจสอบความเหมาะสมของสถานที่ตั้งระบบบำบัด การไหลของกระแสในอ่าว
- ไม่คำนวณการสูญเสียทางเศรษฐกิจ แหล่งอาหาร และความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่น
- ไม่ตรวจสอบว่าระบบบำบัดนี้มีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมเพียงพอหรือไม่
- ไม่มีการคำนวณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าซ่อมบำรุง
- ไม่มีการวางแผนการบริหารจัดการเดินระบบว่าอยู่ในความรับผิดชอบของใคร

ระหว่างการต่อสู้คัดค้านนาน 3-4 ปีของชาวอำเภอคลองด่าน บริษัทผู้รับเหมาเดินหน้าก่อสร้างระบบรวบรวมท่อน้ำเสียและตัวบ่อบำบัดน้ำเสียจนแล้วเสร็จไปถึงร้อยละ 90

ปลายปี พ.ศ. 2543 ชาวบ้านอำเภอคลองด่านชุมนุมประท้วงให้
ระงับการก่อสร้างโครงการจนกว่าจะมีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
และตรวจสอบการทุจริตในโครงการ แก่นำชาวบ้านและนักวิชาการอิสระ
ทำการศึกษาเชิงลึกถึงความไม่เหมาะสมของโครงการ งานวิจัยชิ้นนี้ได้รับ
การตีพิมพ์ผ่านสื่อทำให้เกิดความเข้าใจในวงกว้างว่าโครงการนี้มีปัญหา
การทุจริต กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวน
และเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 ได้แถลงผลการสอบสวนว่า
มีการทำสัญญาที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติและสั่งให้ระงับ
การก่อสร้าง รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อสอบสวนหาผู้กระทำผิด
มาลงโทษ

คณะกรรมการการรัฐสภาเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริงและได้รับข้อสรุป
ที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ชาวบ้านระบุในหนังสือร้องเรียนถึงหน่วยงานต่างๆ ว่า
โครงการนี้ส่งผลเสียต่อสภาพแวดล้อมและขาดความโปร่งใสในการดำเนินงาน

การดำเนินการโครงการนี้จะส่งผลกระทบต่อประม
การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง โดยเฉพาะการเลี้ยงหอยแครง และระบบนิเวศ
ชายฝั่ง ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
ธรรมชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีการปล่อยน้ำจืด
ลงสู่ทะเลถึงวันละ 500,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ย่อมทำให้ความเค็ม
ของน้ำลดต่ำลง จนส่งผลกระทบต่อประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของ
ชาวบ้าน และแม้ว่ากรมควบคุมมลพิษจะได้ทำการทดลองดักที่ดักแล้ว
ก็ตาม แต่การทดลองดักแล้วก็เป็นเพียงการทดลองในตัวทดลองเท่านั้น
ซึ่งต่างจากการศึกษาของประมงจังหวัดสมุทรปราการที่ได้ศึกษา
ในพื้นที่จริง

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา

1 มิถุนายน 2544

จากการร้องเรียน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จึงดำเนินการสอบสวนในส่วนของการทุจริต ปรากฏว่าเกี่ยวข้องกับที่ดินจำนวน 5 แปลง เนื้อที่ราว 1,358 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินที่ออกโฉนดโดยมิชอบและมีที่มาจากการที่**นายวัฒนา อัศวเหม** ใช้อำนาจในตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีบังคับข่มขู่ซื้อมาจากราษฎรหลายราย อีกทั้งยังบังคับให้ข้าราชการสังกัดกรมที่ดินและกรมการปกครองออกโฉนดให้โดยแลกเปลี่ยนกับพระเครื่องผงสุพรรณเลี่ยมทองคำ²

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสอบสวนจากการหาข้อมูลโดยมุ่งเน้นไปที่การออกเอกสารสิทธิครอบครองที่ดินว่ามีความเป็นมาอย่างไร รวมทั้งประวัติที่ดินบริเวณนั้น ตลอดจนดูระเบียบกฎหมายของการออกเอกสารสิทธิว่ามีขั้นตอนระเบียบอย่างไร ข้อห้ามอะไรที่ทำให้เอกสารสิทธิไม่ได้ จากนั้นจึงหาพยานหลักฐานมาประกอบ

ที่ดินที่ระบุในเงื่อนไขการประมูลก่อสร้างโครงการจัดการน้ำเสียนั้น เป็นที่ดินขนาดมทึมจำนวน 1,900 ไร่ ซึ่งยากที่เป็นของคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียว ที่ดินที่กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG นำไปเสนอต่อกรมควบคุมมลพิษ จึงเป็นที่ดินที่ออกหลักฐานจำนวนร้อยแปลง บางแปลงเป็นคลองสาธารณะ แต่กลับออกเอกสารสิทธิทับคลองได้ และเป็นที่ดินที่จังหวัดสมุทรปราการประกาศว่าเป็นที่หวงห้ามสำหรับเป็นที่เก็บขยะของจังหวัด และห้ามผู้ใดบุกรุก

² คำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ อม. 2/2550 คดีหมายเลขแดงที่ อม. 2/2551

จากการสอบสวนพบว่า ในการรวบรวมซื้อที่ดิน นายวัฒนา อัครเหม เป็นผู้ไปกว้านซื้อมาจากชาวบ้าน เจ้าของที่ดินเดิมให้ข้อมูลว่านายวัฒนา ส่งลูกน้องมาบีบบังคับให้ขาย ช่มชู้ว่าถ้าไม่ขายก็จะซื้อที่ดินโดยรอบทั้งหมด ที่ดินผืนใดที่ไม่ยอมขายให้ก็จะเป็นที่ตาบอด ไม่มีทางเข้าออก เจ้าของจึงต้อง ยอมขายในราคาถูก ผู้ซื้อใช้ชื่อบริษัท คลองด่าน มารีน แอนด์ฟิชเชอรี จำกัด ซึ่งนายวัฒนาตั้งขึ้น และบริษัทนี้ถือหุ้นในบริษัทกลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG ด้วย

นอกจากนี้ ยังปรากฏหลักฐานว่า เจ้าหน้าที่ที่ดินรู้จักคนในพื้นที่ ติดต่อซื้อที่ดินให้กับบริษัท คลองด่าน มารีน แอนด์ฟิชเชอรี จำกัด และนายวัฒนายังบังคับเจ้าหน้าที่ที่ดินให้ออกเอกสารสิทธิให้ ทั้งๆ ที่เป็น พื้นที่หวงห้ามและชาวบ้านมีเอกสารครอบครอง ส.ค. 1 บางส่วนยังเป็นพื้นที่ ภูน้ำทะเลกัดเซาะจนกลายเป็นทะเลแล้ว

หลักฐานอีกประการหนึ่งคือ กล้องส่องรังวัดที่ดิน เป็นกล้อง ที่นายวัฒนาซื้อเพื่อนำมาใช้ในการนี้ มีหลักฐานการซื้อ ผู้จัดการบริษัท ยืนยันว่านายวัฒนาเป็นผู้สั่งซื้อกล้อง ตรงกับของกลางที่กรมธนารักษ์ได้มา

คณะกรรมการ ป.ป.ช. สืบสวนและพบว่านายวัฒนา อัครเหม ใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยข่มขู่ เจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ สาขาบางพลี ให้ออก โฉนดที่ดินทับที่หวงห้ามโดยมีรายละเอียดว่า นายไพศาล กาญจนประพันธ์ และนายสมชัย แดงน้อย ให้การว่าภูนายวัฒนาข่มขู่เนื่องจากออกโฉนดที่ดิน ล่าช้า

นายวัฒนาพูดกับนายไพศาลว่า

*“คุณไพศาล คุณพูดภาษาคนไม่รู้เรื่อง ผมเป็นรัฐมนตรีจะให้คุณดังก็ได้
ให้คุณดับก็ได้”*

และยังพูดเร่งรัดให้นายสมชัยออกโฉนดที่ดินโดยพูดว่า ถึงแม้ได้เป็น
รัฐมนตรีก็ยังมีเพื่อนเป็นรัฐมนตรีอยู่มาก

นายวัฒนาอ้างว่าตนไม่มีอำนาจให้คุณให้โทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
กรมที่ดินได้เพราะไม่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบกรมที่ดินโดยตรง การแต่งตั้ง
โยกย้ายเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน เป็นอำนาจหน้าที่
ของกรมที่ดินโดยตรง แต่ศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการใช้อำนาจ
ในตำแหน่ง เนื่องจากนายวัฒนาซึ่งรับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
มหาดไทย มีสิทธิเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอแนะให้ความเห็น
และมีมติในกิจการงานกรมหรือกระทรวงอื่นได้ รวมทั้งมีสิทธิแสดง
ความคิดเห็นและมีมติในการแต่งตั้งข้าราชการระดับ 10 และ 11 ข้ออ้างของ
นายวัฒนาจึงตกไป

นอกจากนี้ จากการสอบสวนยังพบว่า นายวัฒนามอบพระเครื่อง
ผงสุพรรณเลี่ยมทองคำให้กับนายสมมาตร ดลมิตร นายคมชิต วิษณุเดชา
และนายพรชัย ดิสกุล คนละ 1 องค์ ในวันที่นำโฉนดที่ดินไปมอบให้ที่บ้าน
เห็นชัดว่าเพื่อจูงใจและตอบแทนเจ้าพนักงานในการออกโฉนดที่ดิน แม้ว่า
นายวัฒนาจะต่อสู้ว่าพระเครื่องดังกล่าวมีราคาไม่มากและแจกจ่ายแก่บุคคล
ทั่วไปอยู่เดิม รวมทั้งอ้างว่าเป็นพระเครื่องที่ทำเลียนแบบพระผงสุพรรณ
ของแท้ จึงมีราคาองค์ละไม่เกิน 100 บาท

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางอาญาแก่นายวัฒนา อัครเหมเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ฐานใช้อำนาจข่มขู่หรือจู่ใจ เจ้าพนักงานปกครองและเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ สาขาบางพลี ให้ออกโฉนดที่ดิน 1,900 ไร่ ทับที่คลองสาธารณะประโยชน์และที่ทะเลาะ เพื่อนำไปขายให้กับกรมควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 148 และมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

นอกจากนี้ ยังขอให้รับพระผ่องสุพรรณที่นายวัฒนา อัครเหม มอบให้แก่เจ้าพนักงานที่ดินตกเป็นของแผ่นดิน รวมทั้งชี้มูลทางวินัยร้ายแรง และอาญาแก่เจ้าหน้าที่กรมที่ดิน เจ้าหน้าที่กรมการปกครอง กำนันตำบลคลองด่าน รวม 11 ราย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินคดียื่นฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ศาลฎีกาฯ พิจารณาแล้วพิพากษานายวัฒนา อัครเหม มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 ให้ลงโทษจำคุก 10 ปี รับพระเครื่องผ่องสุพรรณเลี่ยมทอง และเพิกถอนโฉนด 5 แปลง เนื้อที่ 1,358 ไร่ที่กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG เสนอขาย ให้กรมควบคุมมลพิษ โดยให้ที่ดินกลับคืนสู่ที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ศาลฎีกาฯ พิจารณาพิพากษายกฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากขาดอายุความ

การทุจริตโครงการระดับชาติ
ที่ฉลวยเงินงบประมาณที่มาจากภาษีของประชาชน
เกิดขึ้นได้จากการร่วมกันกระทำผิดหลายระดับ
ไม่ว่าจะเป็นการบิดเบือนข้อมูลการศึกษา การแก้ไขสัญญา
เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับเอกชนที่หยิบยื่นผลประโยชน์ให้
การทุ่มใช้อำนาจกับราษฎรและเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อย

สุดท้าย

ประเทศชาติสูญเสียงบประมาณ โอกาสที่จะแก้ปัญหา
และผูกปมความขัดแย้งให้ติดกับชาวบ้านในพื้นที่

การก่อสร้างในโครงการจัดการน้ำเสีย อำเภอคลองด่าน
ที่แล้วเสร็จร้อยละ 90 ถูกทิ้งร้างไว้เป็นอนุสรณ์เตือนใจถึงการทุจริต
ที่ทำให้ชาติต้องสูญเสียเงินไปถึง **23,701 ล้านบาท** นั่นคือ
เงินภาษีของผู้อ่านและของคนไทยทุกคน

1. ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
2. ตำบลบางปลาเกศ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
3. ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

แผนภูมิที่ 6 กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG

กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG ประกอบขึ้นด้วย

N	บริษัท นอร์ทเวสต์ วอเตอร์
อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
V	บริษัท วิจิตรภัณฑ์ ก่อสร้าง จำกัด
P	บริษัท ประยูรวิศว์ การช่าง จำกัด
S	บริษัท สีแสงการโยธา (1979) จำกัด
K	บริษัท กรุงธน เอนจิเนียร์ จำกัด
G	บริษัท เกตเวย์ จำกัด

แบบภูมิที่ 7 ที่มาของที่ดินสร้างบ่อน้ำบาดน้ำเสีย

บริษัท เหมืองแร่ลานทอง จำกัด
ซื้อที่ดินจากชาวบ้านหมู่ที่ 11 ตำบลคลองด่าน

ขาย

บริษัท ปาล์มบีช ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
ซื้อที่ดินเพิ่มเติมจากการนำคลอง
และถนนสาธารณะประโยชน์
ไปออกโฉนดเป็นเท็จ

ขาย

บริษัท คลองด่าน มารีน แอนด์ฟิชเชอรี จำกัด

ขาย

กิจการร่วมค้า NVPSKG

ทำสัญญาซื้อขาย

กรมควบคุมมลพิษ
จำนวน 1,903 ไร่

เป็นเงิน
1,956,650,000
บาท

ไร่ละ
20,000
บาท

เพิ่มขึ้นไร่ละ
80,000 บาท

ไร่ละ
100,000
บาท

เพิ่มขึ้นไร่ละ
100,000 บาท

ไร่ละ
200,000
บาท

เพิ่มขึ้นไร่ละ
900,000 บาท

ไร่ละ
1,100,000
บาท

ตารางที่ 2 คำสั่งเรื่องบุคคลชดใช้ค่าสินไหม

เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ออกหนังสือคำสั่งเรื่องบุคคลชดใช้ค่าสินไหมกรณีความผิดละเมิดของเจ้าหน้าที่ในโครงการออกแบบรวมก่อสร้างระบบรวม และบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษคลองด่าน จ.สมุทรปราการ ทั้งหมด 14 คน ดังนี้

1. นายวัฒนา อัสวเหม เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย จัดการออกโฉนดที่ดินเพื่อการจัดซื้อไม่ชอบด้วยกฎหมาย มูลค่า 912,000,000 บาท คิดเป็นค่าสินไหมทดแทนอัตราร้อยละ 80 มูลค่า 729,600,000 บาท นอกจากนี้ การจัดซื้อที่ดินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการออกแบบรวมรวมและบำบัดน้ำเสียฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก เป็นการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย จึงต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนร้อยละ 30 ของมูลค่าความเสียหาย 15,200,549,758 บาท และ 121,343,887.19 เหรียญสหรัฐ คิดเป็นเงิน 4,560,164,927.40 บาท และ 36,403,166.457 เหรียญสหรัฐ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 6,637,066,254.024 บาท

2. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เป็นการเอื้อประโยชน์ให้ราชการเสียหาย จึงให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนร้อยละ 25 คิดเป็นเงิน 4,770,888,537.004 บาท

3. เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ 3 ราย

3.1 นายปกิต ภิระวานิช เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษในช่วงเมษายน 2538 - 30 กันยายน 2540 ทำหน้าที่ดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนร้อยละ 20 รวมมูลค่า 3,816,710,829.616 บาท

3.2 นายศิริธัญญ์ ไพบูลย์บุญ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รับผิดชอบร้อยละ 10 ของความเสียหาย คิดเป็นเงินทั้งหมด 1,908,355,414.808 บาท

3.3 นางยุวรี อินนา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จ่ายค่าสินไหมทดแทนร้อยละ 10 คิดเป็นมูลค่า 1,908,355,414.808 บาท

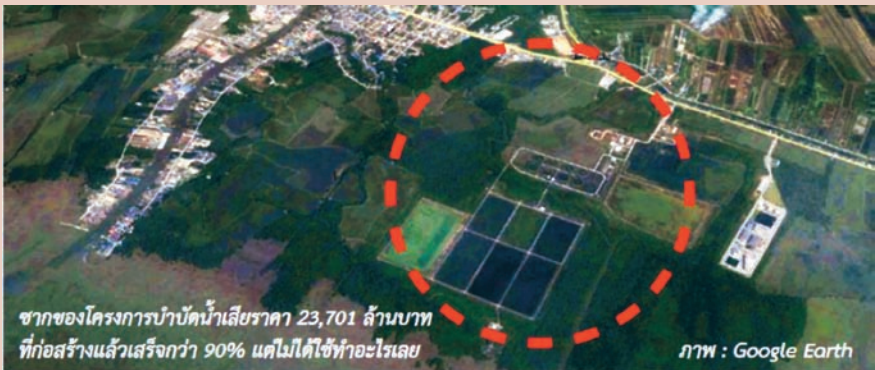
4. นายณรงค์ ยอดศิริจินดา ประธานกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คลองด่าน, **นายชะเอม ปุ่มับ** ประธานสภา อบต.คลองด่าน และ**นายบุญลือ โพธิ์อรุณ** สมาชิก อบต.คลองด่าน อาศัยโอกาสระหว่างการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ ต้องจ่ายค่าทดแทนร้อยละ 5 คิดเป็นเงิน 954,177,707.388 บาท

5. เจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการพิจารณาประกวดราคา ประกอบด้วย **นายศิริธัญญ์ ไพบูลย์บุญ**, **นายแก้วทองสม**, **นายสมิทธิ์ ปลาวัฒน์วณิช**, **นายณรงค์ แก้วเสตพันธ์**, **นายชนินทร์ กองธรรมาชาติ**, **นายชานนค์ ศิระรัตน์** รับผิดชอบในอัตราร้อยละ 60 ของค่าเสียหายจำนวน 1,044,600,000 บาท คิดเป็นเงิน 626,760,000 บาท โดยทั้งหมดต้องรับผิดชอบในส่วนเท่า ๆ กัน คิดเป็นเงิน 313,380,000 บาท

ทั้งนี้ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของราชการ กรมควบคุมมลพิษ
จะยื่นคำร้องต่อศาลพิจารณาคดีอาญาต่อไป ขอให้บังคับจำเลย
ให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ได้

ภาพที่ 1 ที่ตั้งระบบรวบรวมท่อน้ำเสียและบ่อนำบำบัดน้ำเสีย

**การก่อสร้างแล้วเสร็จร้อยละ 90
และปัจจุบันไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์แต่อย่างใด
รัฐสูญเสียเงินไปทั้งสิ้น 23,701 ล้านบาท**

ชาวคลองด่าน

ตัวอย่างนำยกย่องของชุมชนเข้มแข็ง

ชาวคลองด่านเริ่มการเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการบำบัดน้ำเสียของจังหวัดสมุทรปราการในปี พ.ศ. 2541 เมื่อรู้ว่าคลองด่านบ้านเกิดของตน กำลังจะเป็นสถานที่ก่อสร้างโครงการบำบัดน้ำเสีย **ทั้ง ๆ ที่พื้นที่คลองด่านไม่เคยประสบปัญหาน้ำเสียและไม่เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ชาวคลองด่านมีอาชีพประมงและทำเกษตรกรรม** การสร้างโรงงานบำบัดน้ำเสียจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รวมทั้งการทำประมง ซึ่งเป็นที่มาของรายได้และวิถีชีวิตของชาวชุมชน นอกจากนี้ ยังไม่มีความโปร่งใสในการดำเนินการโครงการ ส่อเค้าทุจริตอย่างชัดเจน

ตลอดระยะเวลา 3 - 4 ปี การร่วมแรงร่วมใจของชาวคลองด่าน ในการต่อสู้คัดค้านดำเนินการด้วยกันหลายวิธี

1. วิธีการ : แคนนำชาวบ้าน และนักวิจัยอิสระทำการศึกษาเชิงลึก ถึงความไม่เหมาะสมของโครงการ ผลที่ได้รับ:

นำไปสู่การเปิดโปงการทุจริต มูลค่ากว่า 20,000 ล้านบาท งานวิจัยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง สร้างความตื่นตัวในสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตั้งคณะกรรมการ

สอบสวนข้อเท็จจริงจนส่งผลให้ยุติการก่อสร้างและดำเนินการ
สอบสวนหาผู้กระทำผิดมาลงโทษ

2. วิธีการ : ชุมชุมประท้วง

ผลที่ได้รับ :

มีการเสนอข่าวสู่สาธารณะ ทำให้คนทั่วไปรับรู้ถึงปัญหา

3. วิธีการ : ทำหนังสือร้องเรียนไปยังหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ผลที่ได้รับ :

เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อสืบหาข้อเท็จจริง รวมทั้งกรรมการ
ชุดต่าง ๆ ของรัฐสภา ทำให้ได้ข้อสรุปตรงกันกับข้อมูลที่ชาวบ้าน
ระบุมาในหนังสือร้องเรียนและเห็นสมควรให้ระงับโครงการ
เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง

เรามาช่วยกันแสดงพลังป้องกัน
คอร์รัปชัน!

ความสำเร็จของชาวคลองด่าน
ในการคัดค้านโครงการบำบัดน้ำเสีย
ของจังหวัดสมุทรปราการมาจาก
ความสามัคคีและความร่วมมือกัน
อย่างเข้มแข็ง แก่นนำชาวบ้านแสวงหา
ความรู้ เข้าร่วมกับเครือข่าย
ภาคประชาสังคมเพื่อผลักดัน
ให้ปัญหานี้ปรากฏต่อสาธารณชน

การคัดค้านของชาวคลองด่านไม่เพียงแต่รักษาผลประโยชน์ของชุมชนเท่านั้น แต่ยังเป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของชาติ ปรากฏการทุจริตในโครงการขนาดใหญ่ อีกด้วย หากทุกชุมชนเข้มแข็งเช่นชาวคลองด่าน การกระทำทุจริตก็จะเป็นไปได้ยากขึ้น ช่วยให้สังคมเป็นธรรม ห่างไกลการคอร์รัปชันได้

ปฏิทินเหตุการณ์

คดีนายวัฒนา อัครวเหม

ปี
2538

19 มิถุนายน 2538

กรมควบคุมมลพิษเสนอแผนงานโครงการจัดการน้ำเสียในจังหวัดสมุทรปราการเป็นเงินงบประมาณ 13,612 ล้านบาท ต่อคณะรัฐมนตรี โดยใช้วิธีจ้างแบบเหมารวม (Turnkey) เพื่อออกแบบก่อสร้างระบบรวมและบำบัดน้ำเสียฝั่งตะวันออก และฝั่งตะวันตก

ปี
2538

17 ตุลาคม 2538

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย 2 แห่ง
ในวงเงินลงทุน 13,612 ล้านบาท

- o ฝั่งตะวันตกที่ ต.ในคลองบางปลากด
- o ฝั่งตะวันออกที่ ต.บางปูใหม่

ปี
2539

30 สิงหาคม 2539

กรมควบคุมมลพิษแจ้งแก้ไขเงื่อนไขการประกวดราคาเสนอแบบแยกระบบ
หรือรวมระบบก็ได้

6 ธันวาคม 2539

กรมควบคุมมลพิษแจ้งให้เสนอแบบใหม่โดยรวมโครงการฝั่งตะวันออก
และฝั่งตะวันตกเข้าด้วยกัน และให้อยู่ฝั่งตะวันออกเพียงแห่งเดียว รวมที่ดิน
ใช้ในโครงการ 1,900 ไร่

ปี
2540

20 มกราคม 2540

กลุ่มบริษัท Marubeni-Hyundai-Sumitomo Consortium ถอนตัวจากการประกวดราคาเพราะจัดหาที่ดินได้ไม่ทันเวลาที่กำหนด

25 มีนาคม 2540

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดย พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีมติเห็นชอบตามที่กรมควบคุมมลพิษ เสนอเพิ่มวงเงินจาก 13,612 ล้านบาท เป็น 22,955 ล้านบาท เพื่อต่อก่อ บำบัดน้ำเสียมารวมไว้ที่ฝั่งตะวันออก คือ ตำบลคลองด่าน ตามที่กลุ่มกิจการ ร่วมค้า NVPSKG เสนอมาโดยใช้ที่ดิน 1,903 ไร่ของบริษัท คลองด่าน มารีน แอนด์ ฟิชเชอรี จำกัด

ปี
2546

24 กุมภาพันธ์ 2546

มีการร้องเรียนกรณีทุจริตในโครงการจัดการน้ำเสีย รัฐบาล จึงสั่งระงับการก่อสร้าง

28 กุมภาพันธ์ 2546

กรมควบคุมมลพิษแจ้งกลุ่มกิจการร่วมค้าว่าสัญญาเป็นโมฆะ ให้ยุติการก่อสร้าง

ปี
2550

14 มิถุนายน 2550

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางอาญาแก่นายวัฒนา อัสวเหม ฐานใช้อำนาจข่มขู่หรือจู่โจมใจเจ้าพนักงานปกครอง และเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ สาขาบางพลี ให้ออกโฉนดที่ดิน 1,900 ไร่ กับที่คลองสาธารณะประโยชน์และที่เกษตร เพื่อนำไปขายให้กับกรมควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 148 และมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ปี
2552

25 กุมภาพันธ์ 2552

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่า นายวัฒนา อัสวเหมมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 ให้ลงโทษจำคุก 10 ปี รับพระเครื่องผงสุพรรณเลี่ยมทอง และเพิกถอนโฉนด 5 แปลง เนื้อที่ 1,358 ไร่ที่กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG เสนอขายให้กรมควบคุมมลพิษ โดยให้ที่ดินกลับคืนสู่ที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

กรมควบคุมมลพิษศึกษา

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ในการสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย
ผลการศึกษาเสนอให้
ดำเนินการโครงการ
บำบัดน้ำเสีย 2 แห่ง คือ
ฝั่งตะวันออก ที่ตำบลบางปูใหม่
และฝั่งตะวันตก
ที่ตำบลบางปลากรด
ในจังหวัดสมุทรปราการ

กรมควบคุมมลพิษเสนอพิจารณา
แผนงานโครงการจัดการน้ำเสีย
ในจังหวัดสมุทรปราการเป็น
เงินงบประมาณ
13,612 ล้านบาท
ต่อคณะรัฐมนตรี

กรมควบคุมมลพิษเสนอแบบใหม่
โดยรวมโครงการฝั่งตะวันออก
และฝั่งตะวันตกเข้าด้วยกัน
และให้อยู่ฝั่งตะวันออก
เพียงแห่งเดียวที่คลองด่าน
ส่งผลให้ที่ดินใช้ในการก่อสร้าง
มีจำนวนมากขึ้นถึง 1,900 ไร่

กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG เป็นรายเดียวที่จัดหาที่ดินได้
และเสนอให้ใช้ที่ดินของบริษัท คลองด่าน มาร์ีน แอนด์ ฟิชเชอรี จำกัด
ขนาด 1,903 ไร่ จำนวน 17 ไร่ ในราคาเฉลี่ยไร่ละ 1.03 ล้านบาท
รวมเป็นราคา **1,965.60 ล้านบาท**

กฤติโครงการบำบัดน้ำเสีย
ของจังหวัดสมุทรปราการ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดทางอาญาแก่
นายวัฒนา อัศวเหม ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานปกครอง
และเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ สาขางบางพลี
ให้ออกโฉนดที่ดิน 1,900 ไร่ กับที่คลองสาธารณะประโยชน์และที่เกษตร
เพื่อนำไปขายให้กับกรมควบคุมมลพิษ

กลุ่มบริษัท Marubeni-Hyundai-
Sumitomo Consortium
ไม่สามารถ
จัดหาที่ดินได้ทันเวลาจึงถอนตัว
จากการประกวดราคา

กรมควบคุมมลพิษเสนอ
สำนักงานประมาณขอปรับ
ราคาค่าใช้จ่ายจาก
13,612 ล้านบาท เป็น
22,955 ล้านบาท

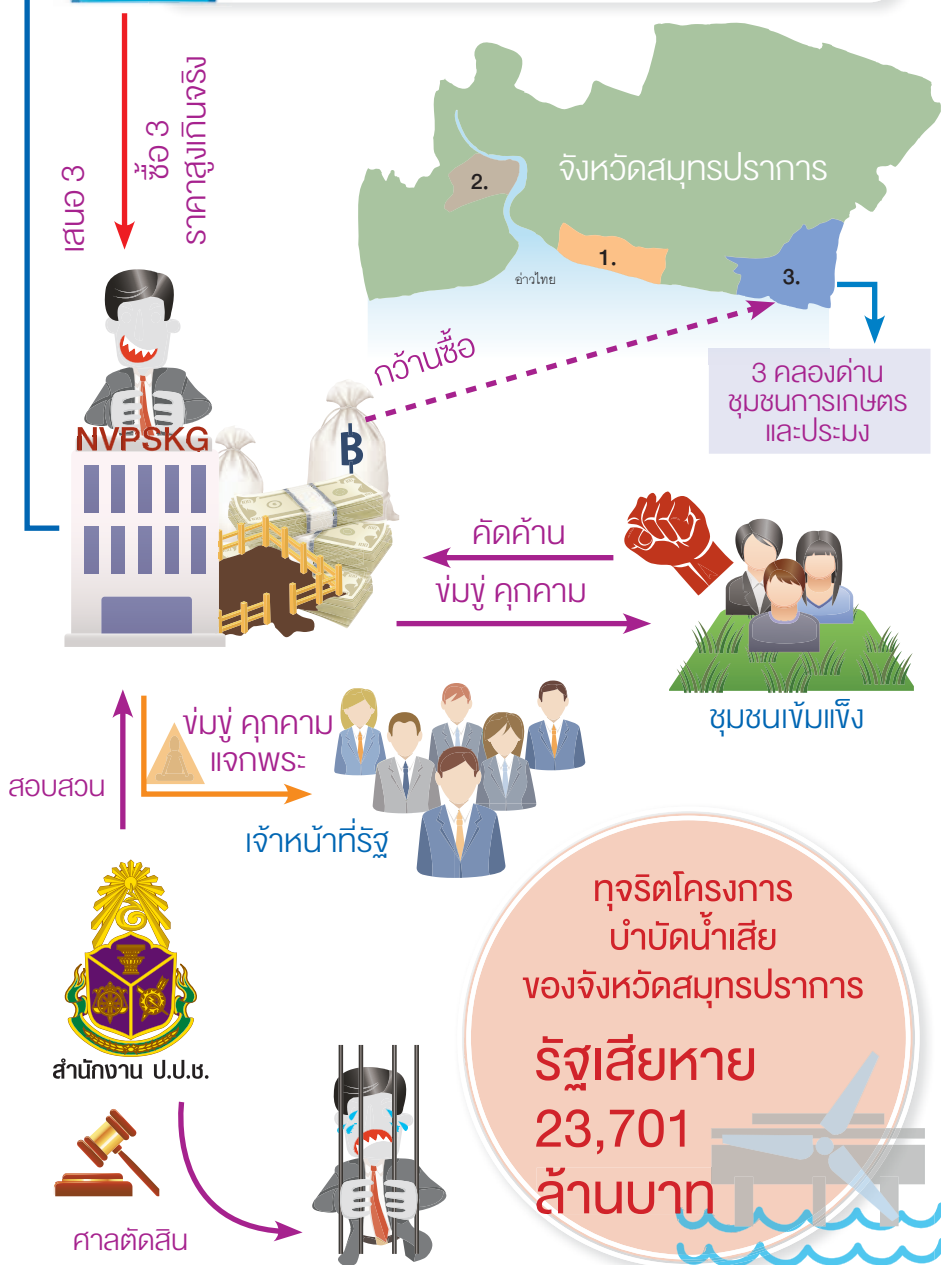
รัฐเสียหาย
23,701 ล้านบาท

นายวัฒนา อัศวเหม ใช้อำนาจใน
ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
มหาดไทยและรัฐมนตรีประจำสำนัก
นายกรัฐมนตรีบังคับข่มขู่ซื้อที่ดินจาก
ราษฎรหลายราย อีกทั้งยังบังคับให้
ข้าราชการสังกัดกรมที่ดินและ
กรมการปกครองออกโฉนดให้
โดยแลกเปลี่ยนกับพระเครื่อง
ผงสุพรรณเฉลิมทองคำ

กรมควบคุมมลพิษทำสัญญา
ซื้อขายที่ดินกับบริษัท คลองด่าน
มารีน แอนด์ฟิชเชอรี จำกัด
เนื้อที่ 1,903 ไร่ เป็นเงิน
1,956,650,000 บาท ซึ่งสูงกว่า
ราคากลางของสำนักงานที่ดิน
จังหวัดสมุทรปราการถึง
1,044,600,000 บาท

กรมควบคุมมลพิษหาที่ดินในการสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย พิจารณา 1 และ 2

คดีทุจริตจัดซื้อ รถและเรือดับเพลิง กรุงเทพมหานคร

คดีหมายเลขดำที่ อม.5/2554

คดีหมายเลขแดงที่ อม.7/2556

เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เวลา 17.00 น. สองวันก่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายสมิคร สุนทรวะ ในขณะปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นวันสุดท้ายและต้องรักษาการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงนามซื้อเรือและรถดับเพลิงในโครงการพัฒนาระบบบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร เหตุใดจึงเร่งร้อนเช่นนั้น

การดูแลและป้องกันภัยพิบัติแก่สาธารณะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการ อัคคีภัยก่อให้เกิดการสูญสิ้นทั้งที่อยู่อาศัยและทรัพย์สิน จนมีคำกล่าวว่า **“โจรปล้นสิบครั้ง ไม่เท่าไฟไหม้ครั้งเดียว”** ประชาชนทั่วไปจึงหวาดกลัวการเกิดเพลิงไหม้และฝากความหวังไว้กับสถานีดับเพลิงที่จะส่งรถดับเพลิงมาถึงทันเวลา ดับไฟก่อนลุกลาม สกัดกันความเสียหายให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

การทุจริตในโครงการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิง ตลอดจนอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย ที่ก่อให้เกิดการสูญเงินงบประมาณจำนวน 2,355 ล้านบาทไปโดยเปล่าประโยชน์ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบธรรมและไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ ไม่สมเหตุสมผลก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

การกล่าวอ้างเพื่อให้โครงการจัดซื้อเป็นไปในลักษณะรัฐต่อรัฐและเป็นการค้าต่างตอบแทนร้อยละ 100 เอื้อประโยชน์เพียงให้บริษัทเอกชนแห่งเดียวสามารถเสนอราคาสูงผิดปกติได้โดยไม่ต้องแข่งขันประกวดราคาเป็นการทุจริตอันแยบยลและประกอบด้วยผู้ร่วมกระทำการหลายระดับโครงการจัดซื้อดังกล่าวจึงเป็นกรณีศึกษาถึงความไม่โปร่งใสและการเลือกใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อเลี่ยงกฎระเบียบ

ความเสียหายย่อมตกแก่ประชาชนอย่างหนีไม่พ้น ทำให้เสียเงินภาษีไปโดยเปล่าประโยชน์ และงานดูแลบรรเทาสาธารณภัยยังคงขาดประสิทธิภาพ ย่ำอยู่กับที่ และไม่เป็นที่พึงในยามเผชิญอัคคีภัยต่อไปเช่นเดิม

ที่มาของโครงการจัดซื้อ

ปลายปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลมีนโยบายโอนกองบังคับการตำรวจดับเพลิง สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปอยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร มีการนำรถดับเพลิงที่มีอยู่เดิมออกจำหน่ายไปยังหน่วยงานอื่นๆ และเตรียมการสั่งซื้อรถดับเพลิงใหม่

บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด (Steyr-Daimler-PUCH Spezialfahrzeug AG&CO KG) จากประเทศออสเตรีย ได้เสนอขายสินค้ารถดับเพลิงผ่านตัวแทนบริษัท เทพยนต์ แอโรโมทีฟ อินดัสตรีส์ จำกัด ซึ่งนำเสนอต่อ พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ดันชูเกียรติ ผู้บังคับการตำรวจดับเพลิง สำนักงานตำรวจแห่งชาติในเวลานั้น

พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ดันชูเกียรติ ผู้บังคับการตำรวจดับเพลิง ได้พาตัวแทนบริษัท เทพยนต์ แอโรโมทีฟ อินดัสตรีส์ จำกัด เข้าพบนายประชา มาลีสมันต์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลกรุงเทพมหานคร เพื่อเสนอให้สนับสนุนโครงการจัดซื้อรถดับเพลิงทั้งหมดจำนวน 800 คัน ทั้งนี้ที่ปรึกษาด้านวิชาการของนายประชาได้เสนอให้ใช้

การดำเนินการระหว่างรัฐต่อรัฐ ในการจัดซื้อเพื่อขยายตลาดสินค้า OTOP ไปต่างประเทศด้วยวิธีการค้าต่างตอบแทน (Counter-Trade) ร้อยละ 100

หลังจาก คณะรัฐมนตรีมีมติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติถ่ายโอนภารกิจป้องกันและระงับอัคคีภัยให้กรุงเทพมหานครแล้ว บริษัท สตีเออร์ เดมเลอร์ พุด สเปเชียล ฟาห์รชอยท์ จำกัดได้เสนอโครงการผ่านเอกอัครราชทูต ออสเตรเลียประจำประเทศไทยในเวลานั้น ซึ่งเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2546 เอกอัครราชทูตได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เสนอโครงการขายรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยเป็นข้อเสนอ ให้ดำเนินการในลักษณะรัฐต่อรัฐ ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐออสเตรเลีย รวมทั้งจัดหาแหล่งเงินทุนให้และรับประกันการค้าต่างตอบแทนร้อยละ 100

ใบเสนอราคาของบริษัท สตีเออร์ ลงวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีรายละเอียดดังนี้

1. เสนอขายรถและเรือดับเพลิง จำนวน 315 คัน
2. ผลิตภัณฑ์ จำนวน 18 รายการ
3. ในราคา 156,953,203 ยูโร
4. ระบุลักษณะเฉพาะของสินค้าแต่ละรายการ จำนวนหน่วยที่เสนอขาย และราคาต่อหน่วย
5. ระบุค่าภาษีอากรต่างๆ ระยะเวลาขึ้นราคา การส่งมอบสินค้า

การจ่ายเงินการค้าต่างตอบแทน และการรับประกัน

เอกอัครราชทูตออสเตรเลียได้เข้าพบนายประชา มาสินนธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อเสนอขายรถดับเพลิงและอุปกรณ์ ซึ่งนายสมศักดิ์ คุณเงิน ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ทำบันทึกลงถึงนายสมัคร สุขนรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เรื่องความร่วมมือไทย-ออสเตรเลีย ด้านการป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย นายสมัคร สุขนรเวช ได้มีบันทึกตอบรับข้อเสนอนี้ส่งถึงนายประชา มาสินนธ์

เส้นทางการจัดซื้อ

หลังจากกรุงเทพมหานครจัดตั้งสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (สปภ.) และจัดตั้งสถานีดับเพลิง 78 แห่งแล้ว พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ตันชูเกียรติ ซึ่งโอนสังกัดจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาเป็นผู้อำนวยการ สปภ. ได้เสนอโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อใช้ในกิจการดับเพลิงต่อนายสมัคร สุนทรเวช โดยรายงานว่ามีความจำเป็นและขออนุมัติจัดหารถดับเพลิง ชนิดต่าง ๆ และรถบรรทุกน้ำ รวม 315 คันและเรือดับเพลิง 30 ลำ ตลอดจน อุปกรณ์สาธารณภัยอื่น ๆ ซึ่งตรงกันกับรายการในใบเสนอราคาของบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด และนายสมัคร สุนทรเวช ได้อนุมัติโครงการนี้เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2547 และได้ทำบันทึกเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา

ต่อมาเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2547 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ ในหลักการโครงการพัฒนาระบบบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยตามที่กรุงเทพมหานครเสนอมา โดยให้ความเห็น ของคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการ ดังนี้

- o สถาบันหรือศูนย์ฝึกอบรมการดับเพลิงและบรรเทาสาธารณภัย หรือโรงเรียนดับเพลิงที่จะจัดตั้งขึ้น ให้เป็นหน่วยงานในสังกัด ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย
- o การรับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียในรูปรัฐต่อรัฐ รวมทั้งการ จัดหาแหล่งเงินทุนและรับประกันการค้ำต่างตอบแทนร้อยละ 100 ในวงเงิน 8,000 ล้านบาทนั้น ให้ขอรับเท่าที่จำเป็นจริงเท่านั้น
- o วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ยานพาหนะต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้และที่ต้อง นำเข้าจากต่างประเทศ ขอให้ตรวจสอบรายละเอียดให้ชัดเจนถูกต้อง โดยให้นำเข้าเฉพาะส่วนที่จำเป็นและไม่มี หรือไม่สามารถผลิตได้เอง ในประเทศเท่านั้น

ทั้งนี้ต่อมาได้มีการจัดทำ A.O.U. (Agreement of Understanding) และข้อตกลงซื้อขาย (Purchase/Sale Agreement) ซึ่งระบุตัวคู่สัญญา คือ รัฐบาลไทยโดยกรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย กับ บริษัท สตีลเอร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด สาระสำคัญได้แก่

- o การกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชำระในการซื้อขายตามข้อตกลง
- o รัฐบาลออสเตรเลียคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3.5 ต่อปี สำหรับการผ่อนชำระ 9 งวด เป็นเงิน 10,472,004.02 ยูโร คิดเป็นเงินไทย 523,650,210 บาท
- o กรุงเทพมหานครมีภาระต้องชำระค่าสินค้าจำนวน 133,749,780 ยูโร คิดเป็น 6,687,489,000 บาท ในสัดส่วนงบประมาณจากรัฐบาลร้อยละ 60 และในสัดส่วนงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 40

ข้อสังเกตคือ กรณีนี้เป็นการซื้อขายตามปกติ ไม่ถือว่ารัฐบาล ออสเตรเลียให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลไทยในส่วนของเงินกู้แต่อย่างใด

ประเด็นทุจริต

โครงการพัฒนาระบบบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือโครงการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานครนี้ มีหลายประเด็นที่ก่อให้เกิดคำถามถึงความโปร่งใส

1. เรื่องราคา

- 1.1 ประเด็นแรกคือการเปรียบเทียบราคาและพบว่า การจัดซื้อของกรุงเทพมหานครครั้งนี้มีราคาสูงกว่าการจัดซื้อของกระทรวงมหาดไทยที่ผ่านมา

1.2 สินค้าที่บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด เสนอขายแก่กรุงเทพมหานครนั้น ทำให้บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด ได้รับสัดส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนสูงถึงร้อยละ 48.77 ซึ่งสูงเกินกว่ามาตรฐานทางการค้าที่เหมาะสม

2. เรื่องการดำเนินการในลักษณะรัฐต่อรัฐ

แม้จะพยายามกล่าวอ้างว่าการจัดซื้อในโครงการนี้เป็นการดำเนินการในลักษณะรัฐต่อรัฐ และได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลีย แต่ในความเป็นจริงแล้ว ไม่ได้เป็นเช่นนั้นแต่อย่างใด การกำหนดวิธีการจัดซื้อในลักษณะรัฐต่อรัฐเป็นไปเพื่อเป็นข้ออ้างที่จะไม่ต้องประกวดราคากับบริษัทอื่นๆ ซึ่งเป็นระเบียบการจัดซื้อโดยปกติ การหลีกเลี่ยงการแข่งขันกับบริษัทอื่นถือเป็นการกีดกันผู้เสนอราคารายอื่นไม่ให้เข้าแข่งขันอย่างเป็นธรรม

จะเห็นได้ว่าเป็นการดำเนินการที่ไม่รักษาลประโยชน์ให้ประชาชนไทย และประชาชนคนไทย อีกทั้งเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด เป็นสำคัญ เพื่อเข้าเป็นผู้สัญญากับกรุงเทพมหานครโดยไม่ต้องแข่งขันและสามารถเสนอสินค้าได้ในราคาสูงเกินสมควร

ประเด็นผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อสื่อมวลชนมีการขุดคุ้ยและมีผู้ร้องเรียนไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กล่าวหาว่าการเมืองข้าราชการระดับสูง และผู้ประกอบการเอกชนว่าร่วมกันทุจริตในการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและปรากฏพยานหลักฐานข้อมูลผู้ถูกกล่าวหาทั้งหมดทั้งสิ้น 11 ราย (ดูตารางที่ 3) ซึ่งแยกออกเป็นการชี้มูลทางอาญาและการชี้มูลทางวินัย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เป็นใจทักเฝ้าระวังผู้ถูกกล่าวหาที่มีมติชี้มูลทางอาญาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในข้อหาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ รวม 6 ราย คือ

1. นายโกศล พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
2. นายประชา มาสินนถ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย
3. นายวัฒนา เมืองสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
4. พลตำรวจตรีอิทธิลักษณ์ ต้นชูเกียรติ ผู้อำนวยการสำนักป้องกัน

และบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร

5. บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด

6. นายอิทธิกร โกชะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (เฉพาะข้อหาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ)

ทั้งนี้นายสมิธ สุขธนะถึงแก่อนิจกรรมแล้ว จึงไม่ถูกยื่นฟ้อง

นายโกศล พลกุล

เป็นผู้เสนอโครงการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจนได้รับอนุมัติและเป็นผู้ลงนามใน A.O.U. ในการจัดซื้อสินค้า

ในการได้สวนและชี้มูลทางอาญาจึงแบ่งเป็นสองประเด็น คือ

1. การเสนอโครงการให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติ

พบว่านายโกศลเพิ่งเข้ารับตำแหน่ง และไม่ปรากฏหลักฐานว่าเกี่ยวข้องกับโครงการนี้มาตั้งแต่แรก ส่วนการเสนอโครงการต่อคณะรัฐมนตรีนั้นก็เนื่องจากกรุงเทพมหานครไม่สามารถเสนอโดยตรงเองได้ แต่ต้องผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งนายประชา มาสินนถ์ ในฐานะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย กำกับดูแลกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ทำบันทึกให้ลงนามในหนังสือเสนออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี

*การกระทำของนายโกดิน พลกุลจึงเป็นไปในลักษณะนำอำนาจจาก
มติคณะรัฐมนตรีมาใช้ในการได้มาซึ่งสัญญาโดยไม่ต้องประกวดราคาโดยไม่ได้
มีอำนาจอนุมัติโครงการแต่อย่างใด*

2. การลงนามทำ A.O.U.

ปรากฏว่าก่อนลงนาม นายโกดิน พลกุล ได้สอบถามนายสมัคร
สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะหน่วยงานเจ้าของโครงการ
ถึงความถูกต้องของการดำเนินการ และได้รับการยืนยันว่าตรวจสอบแล้ว
ไม่มีปัญหาใดๆ โดยมีบันทึกด่วนที่สุดถึงนายโกดิน พลกุล เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม
พ.ศ. 2547 ยืนยันว่า การลงนามใน A.O.U. เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2546 เนื่องจากเป็นเรื่องความจำเป็นเร่งด่วน
ที่ต้องรีบดำเนินการ ซึ่งไม่ตรงกับความจริง และการลงนามของนายโกดิน
พลกุล เป็นการลงนามไม่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นการฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่
21 มกราคม พ.ศ. 2535

*ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มี
คำพิพากษา ยกฟ้องนายโกดิน พลกุล จำเลยที่ 1*

นายประชา มาลินินท์

หลังจาก พล.ต.ต.อริลักษณ์ ต้นชูเกียรติพาผู้แทนบริษัท สไตเออร์
เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด เข้าพบนายประชา มาลินินท์ แล้ว
นายประชา มาลินินท์ ก็ได้ดำเนินการผลักดันให้มีการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิง
รวมทั้งอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยจากบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล
ฟาห์รชอยก์ จำกัด และยังเดินทางไปดูงานการผลิตรถดับเพลิงตามคำเชิญของ
บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ที่สาธารณรัฐออสเตรเลีย
และราชอาณาจักรเบลเยียม ต่อมาจึงได้สั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขบันทึกของ
พล.ต.ต.อริลักษณ์ ก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา อีกทั้งพยายาม
เร่งรัดให้นายอภिरักษ์ โกชะโยธินเปิด L/C ให้กับบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์
พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ทั้งที่นายอภिरักษ์เพิ่งเข้ารับตำแหน่ง
ผู้ว่าราชการต่อนายสมัคร สุนทรเวช

**ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ได้มีคำพิพากษาว่า นายประชา มาสินนถ์ จำเลยที่ 2 มีความผิด
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ประกอบมาตรา 83 และ
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงาน
ของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 13 ประกอบมาตรา 12 ให้จำคุกมีกำหนด 12 ปี**

นายวัฒนา เมืองสุข

ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งให้ความเห็นชอบกรณี
อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศได้ทำสัญญาซื้อขายต่างตอบแทน กับบริษัท
สโตนอร์ เดมเลอร์ พุด สเปเชียล ฟาร์ชอยท์ จำกัด ให้มีการนำยอดการส่งออก
ไก่แปรรูป (ต้มสุก) แห้งแข็งไปประเทศญี่ปุ่นมาดัดบัญชีต่างตอบแทน
โดยนายวัฒนา เมืองสุข เป็นผู้ผลักดันให้เกิดมติคณะรัฐมนตรีที่เน้นการ
ส่งออกไก่ต้มสุกแห้งแข็งเป็นสินค้าออกอันดับแรก การดำเนินการในลักษณะนี้
ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติแต่อย่างใดเพราะไม่ทำให้อุดการ
ส่งออกเพิ่มขึ้น เพียงแต่นำยอดส่งออกที่มีอยู่เดิมมาใช้ในลักษณะการค้า
ต่างตอบแทน เท่ากับก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ และทำให้เงื่อนไข
ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติในโครงการพัฒนาระบบบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพ
การทำงาน สำนักรป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ครอบงำ
จนสัญญาซื้อขายระดับเพลิงฯ เกิดขึ้นได้

ในการพิจารณาในชั้นศาล ฟังว่าเนื่องจากนายวัฒนา เมืองสุข
เป็นเพียงผู้กำกับดูแลหน่วยงาน ไม่ได้เป็นผู้ลงนามในสัญญาการค้า
ต่างตอบแทน ไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงแต่อย่างใด จากการที่บริษัท
ผู้ส่งออกไทยนำยอดการส่งออกไก่แปรรูปแห้งแข็งมาดัดยอด จึงไม่ถือว่าเป็น
การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเอง
หรือผู้อื่นโดยมิชอบ

พลตำรวจตรี อธิลักษณ์ ต้นชูเกียรติ

เป็นผู้เริ่มติดต่อกับบริษัทบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด ตั้งแต่วาระการที่กองบังคับการตำรวจดับเพลิงเมื่อปลายปี พ.ศ. 2545 และเกี่ยวข้องกับโครงการนี้ เมื่อมีแผนการถ่ายโอนกองบังคับการตำรวจดับเพลิงไปสังกัดกรุงเทพมหานครและยังเป็นผู้พาตัวแทนบริษัท บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด ไปพบนายประชา มาลินนทร์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลงานของกรุงเทพมหานครเพื่อให้ช่วยผลักดันการขายรถดับเพลิงและเรือดับเพลิง ตลอดจนอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยของบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด

เมื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติถ่ายโอนงานดับเพลิงไปให้กรุงเทพมหานครแล้ว พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ก็ขอย้ายตามไปเพื่อผลักดันจนการจัดซื้อนี้เกิดขึ้น ทั้งนี้ พล.ต.ต.อธิลักษณ์ ได้จัดทำบันทึกโครงการพัฒนาระบบบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เสนอไปยังนายประชา มาลินนทร์ ตามที่เคยติดต่อกับ

ข้อสังเกตคือ รายการสั่งซื้อที่เสนอให้จัดหานั้นมีรายละเอียดเหมือนกับใบเสนอราคาที่เคยอัครราชทูตสาธารณรัฐออสเตรเลียเคยเสนอต่อรัฐมนตรีมหาดไทยมาแล้วก่อนหน้านี้ในทุกรายละเอียด ทำให้มีมูลเหตุเชื่อได้ว่าโครงการสั่งซื้อนี้ไม่ใช่เกิดจากความจำเป็นที่แท้จริงของกรุงเทพมหานคร แต่เพื่อให้ตรงกับกับใบเสนอราคาเดิมที่บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด เคยเสนอผ่านเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐออสเตรเลียมาแล้ว

พล.ต.ต.อธิลักษณ์ ในฐานะประธานกรรมการโครงการนี้ไม่ได้ทำตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ส่งร่างข้อตกลงไปให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณา ก่อนแต่กลับเสนอให้นายโกดิน พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ลงนามทำข้อตกลงกับรัฐบาลออสเตรเลีย เป็นการดำเนินการอันเร่งรีบและรวบรัดไม่คำนึงถึงกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติ และเมื่อพิจารณาถึงราคาของบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด ที่สูงมาก ทำให้เชื่อได้ว่า

พล.ต.ต.อธิลักษณ์กระทำการเพื่อเอื้อประโยชน์แก่บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำพิพากษาว่า พล.ต.ต.อธิลักษณ์ ตันชูเกียรติ จำเลยที่ 4 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ประกอบมาตรา 83 พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 มาตรา 12 ให้จำคุกมีกำหนด 10 ปี

บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด

บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด ได้เสนอโครงการขายรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยผ่านเอกอัครราชทูตออสเตรียประจำประเทศไทยในเวลานั้น โดยเอกอัครราชทูตได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอให้ดำเนินการในลักษณะรัฐต่อรัฐระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐออสเตรีย

ต่อมา เมื่อ พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ตันชูเกียรติ ได้เสนอโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อใช้ในกิจการดับเพลิงต่อกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่ารายการสั่งซื้อตรงกันกับรายการในใบเสนอราคาของบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด ที่เคยได้ทำบันทึกเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาก่อนหน้านี้

การจัดซื้อในโครงการนี้ไม่มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม และข้อเสนอการค้าต่างตอบแทนและดำเนินการในลักษณะรัฐต่อรัฐ เป็นเพียงข้ออ้างเพื่อเอื้ออำนวยให้บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด เป็นผู้มียสิทธิเข้าทำสัญญากับกรุงเทพมหานครได้เพียงรายเดียว ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542

**บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด
จำเลยที่ 5 ไม่มาศาลในวันพิจารณาค้างแรก ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดีเฉพาะจำเลย
ที่ 5 ออกจากสารบบความ**

นายอภिरักษ์ โกะะโยธิน

ก่อนเข้ารับตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่อจากนายสมัคร สุนทรเวช นายอภिरักษ์ โกะะโยธินรับทราบแล้วว่ามีการกล่าวหาการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิงพร้อมอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย ในโครงการนี้ ดังนั้น เมื่อเข้ารับตำแหน่งจึงสั่งการให้ พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ตันชูเกียรติ หัวหน้าสำนักงานตำรวจแห่งชาติเคยจัดซื้อมาเปรียบเทียบ นอกจากนี้ ยังขอให้กระทรวงมหาดไทยตรวจสอบและพิจารณาทบทวนโครงการถึง 2 ครั้ง แต่กระทรวงมหาดไทยแจ้งตอบให้กรุงเทพมหานคร ทราบว่าโครงการได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและได้มีการลงนาม ใน A.O.U. และสัญญาจัดซื้อแล้ว รวมทั้งได้มีการดำเนินการในส่วนของการซื้อ ต่างตอบแทนกับกรมการค้าต่างประเทศแล้ว จึงไม่สามารถทบทวนโครงการได้ และแจ้งให้กรุงเทพมหานครเร่งรัดการชำระเงินให้กับบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด ด้วยการเปิด L/C เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือน ความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับออสเตรีย

นายอภिरักษ์ยังได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดการจัดซื้อ รถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยขึ้น เพื่อเจรจาต่อรองสิทธิ ประโยชน์ต่าง ๆ กับบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด จนทำให้กรุงเทพมหานครได้รับประโยชน์เพิ่มเติมเป็นเงิน 250,000,000 บาท

ตลอดระยะเวลาที่นายอภिरักษ์รับตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจนถึงวันเปิด L/C นั้น ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนตามที่กล่าวหาว่า โครงการจัดซื้อนี้ มีการทุจริต และหากไม่ดำเนินการเปิด L/C กรุงเทพมหานคร

อาจถูกบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายตามสัญญาได้ ทั้งที่ก่อนการเปิด L/C เป็นอำนาจของนายอภिरักษ์ โกชะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรงที่จะใช้ดุลยพินิจในการเปิดหรือไม่เปิด L/C ก็ได้ โดยต้องดำเนินการตรวจสอบถึงความโปร่งใสของสัญญาและราคาสินค้าที่มีการร้องเรียนว่าแพงให้ยุติเสียก่อน แต่นายอภिरักษ์ กลับละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ดำเนินการตรวจสอบและยังมีการแก้ไขเงื่อนไขใน L/C อีกหลายรายการ เช่น เงื่อนไขการชำระเงิน จุดนำส่งสินค้า จำนวนเงินในแต่ละงวด เป็นเหตุให้บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ได้รับประโยชน์ได้รับเงินจากการเปิด L/C จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

แต่การพิจารณาคดีในชั้นศาลสรุปข้อเท็จจริงที่ได้ความจากการไต่สวนพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่าจำเลยที่ 6 นายอภिरักษ์ โกชะโยธิน ได้กระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานคร หรือโดยเจตนาทุจริตเพื่อประโยชน์แก่จำเลยที่ 5 แต่อย่างใด การกระทำของนายอภिरักษ์จึงไม่เป็นความผิด

*ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ได้มีคำพิพากษายกฟ้องนายอภिरักษ์ โกชะโยธิน จำเลยที่ 6*

ความเสียหาย

ความเสียหายจากการทุจริตจัดซื้อในโครงการพัฒนาระบบบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็นหลายประการ

ประการแรก มูลค่าความเสียหาย โครงการนี้มูลค่ารวมทั้งสิ้น 6,687,500,000 บาท ต้นทุนของบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด คิดเป็น 4,495,300,000 บาท เท่ากับผลประโยชน์ที่บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ได้รับคือ 2,192,200,000 บาท

สัดส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนเท่ากับร้อยละ 48.77 ซึ่งสูงเกินราคาที่เป็นธรรมตามคำพิพากษา

นอกจากนี้ บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ถูกบริษัท General Dynamics Worldwide Holdings, Inc. ของสหรัฐอเมริกาซื้อกิจการทั้งหมดไปเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 แม้ว่าจะยังคงเป็นบริษัทที่ต้องตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลียและมีที่ตั้งอยู่ในประเทศออสเตรเลียก็ตาม

บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ว่าจ้างบริษัท Smati Vehicle N.V. ของประเทศเบลเยียมเป็นผู้รับจ้างจัดหา ผลิต และประกอบรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย (ยกเว้นเรือดดับเพลิง) ให้กับกรุงเทพมหานคร โดยได้รับค่าจ้างผลิตราว 28 ล้านยูโร หรือราว 1,400 ล้านบาท

บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด จึงไม่ใช่ผู้ผลิตและประกอบสินค้าเพื่อเสนอขายโดยตรง แต่เป็นเพียงนายหน้าและบริหารจัดการในการจัดหาสินค้าให้กับกรุงเทพมหานครเท่านั้น

ประการที่สอง ไม่มีความจำเป็นแต่อย่างใดในการเร่งรัดจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อใช้ในการระงับและป้องกันอัคคีภัยของกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2526 สรุปงานบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานครว่าควรประกอบด้วยสถานีดับเพลิง 78 สถานีและรถดับเพลิงจำนวน 728 คัน

กรุงเทพมหานครรับโอนสถานีดับเพลิงมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 35 สถานี จึงยังขาดสถานีดับเพลิงอยู่ 43 สถานี และขาดบุคลากรที่จะรองรับการใช้รถดับเพลิง ทำให้ไม่มีความจำเป็นต้องรีบร้อนซื้อรถและเรือดดับเพลิงจำนวน 315 คัน เพราะการนำมาจอดทิ้งไว้จะชำรุดครุฑโทรมและอายุการใช้งานน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

โครงการจัดซื้อที่มีลักษณะขาดความเป็นธรรมในการแข่งขันประกวดราคาหรือที่เรียกว่า **‘อื้อประมูล’** ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ ยังเป็นการเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อแสวงหาประโยชน์อันมิชอบจากผู้เสนอราคาได้ และในกรณีนี้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมหรือมีส่วนสนับสนุนในการทำความผิดด้วยการละเว้นไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อันส่งผลให้ความเสียหายซับซ้อนและรุนแรงยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์หรือเหตุผลในการประกาศเพื่อกำกับดูแลให้การจัดหาสินค้าและบริการ ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อหรือการจัดจ้าง หรือวิธีอื่นใดของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง กระทำอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรมและมีการแข่งขันกันอย่างเสรีเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ

การกระทำเพื่อฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยงพระราชบัญญัตินี้จึงเป็นความผิดทางอาญา มีโทษในการกระทำผิด การทุจริตในลักษณะนี้เกิดขึ้นจากการร่วมมืออย่างแยบยลของผู้มีอำนาจหลายระดับและหลายฝ่ายยากต่อการสอบสวนและเอาผิด สำนักอันถูกต้องของผู้ใช้อำนาจให้คุณและให้โทษในการจัดซื้อและจัดจ้างของหน่วยงานราชการจึงเป็นเรื่องสำคัญ รวมไปถึงภาคเอกชนที่ต้องไม่ลืมว่าความเสียหายจากการทุจริตจัดซื้อและจัดจ้าง แม้จะเอื้อประโยชน์ต่อตนและกิจการหากในความจริง ส่งผลเสียหายต่อสังคมและประเทศชาติที่ตนเองคือส่วนหนึ่งด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตารางที่ 3 รายชื่อผู้ถูกกล่าวหา

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลา
1	นายโกคิน พลกุล	รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย	10 มีนาคม 2547 - 11 มีนาคม 2548
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดทางอาญา	
คำฟ้องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง		ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต เอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ *	
คำพิพากษา		ยกฟ้อง	
ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลา
2	นายประชา มาสินบงค์	รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงมหาดไทย	3 ตุลาคม 2545 - 11 มีนาคม 2548
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดทางอาญา	
คำฟ้องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง		ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต เอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ *	
คำพิพากษา		ลงโทษจำคุก 12 ปี	

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลา
3	นายสมศักดิ์ คุณเงิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงมหาดไทย	7 ตุลาคม 2545 - 11 มีนาคม 2548
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		ข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาตกไป	

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลา
4	นายวัฒนา เมืองสุข	รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพาณิชย์	8 พฤศจิกายน 2546 - 11 มีนาคม 2548
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดทางอาญา	
คำฟ้องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง		ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต เอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ *	
คำพิพากษา		ยกฟ้อง	

* จำเลย 1,2,4 เป็นเจ้าพนักงานร่วมกันปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตหรือโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดและร่วมกันกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลา
5	นายสมิคร สุนทรเวช	ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร	23 กรกฎาคม 2543 - 6 กันยายน 2547
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดทางอาญา	
คำฟ้องต่อศาลฎีกา		ถึงแก่กรรมก่อนยื่นฟ้อง	
แผนกคดีอาญาของ			
ผู้ดำรงตำแหน่ง			
ทางการเมือง			
ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลา
6	พล.ต.ต. อริรักษ์ ต้นชูเกียรติ	ผู้อำนวยการสำนัก ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย กรุงเทพมหานคร	พฤศจิกายน 2546 - 30 กันยายน 2547
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดวินัยร้ายแรงและทางอาญา	
คำฟ้องต่อศาลฎีกา		ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	
แผนกคดีอาญาของ		หรือโดยทุจริต เอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น	
ผู้ดำรงตำแหน่ง		ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ	
ทางการเมือง			
คำพิพากษา		ลงโทษจำคุก 10 ปี	
ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	
7	นายราเชนทร์ พจนสุนทร	อธิบดีกรมส่งเสริมการส่งออก เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมการค้า ต่างประเทศ	
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง	

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง
8	นายมาริโอ มีนาร์	ผู้แทนบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเซียล ฟาห์ร์ชอยก์ จำกัด ผู้ลงนาม ฝ่ายขายตามข้อตกลงซื้อขายประกอบบันทึก ข้อตกลงของความเข้าใจฉบับลงวันที่ 27 สิงหาคม 2547 ให้กับกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เป็นผู้แทนของบริษัท สไตเออร์ สเปเซียล ฟาห์ร์ชอยก์ จำกัดในการ ลงนามในสัญญา
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		ข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาตกไป

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง
9	บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเซียล ฟาห์ร์ชอยก์ จำกัด	คู่สัญญาผู้ขายรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทา สาธารณภัยฯ ตามข้อตกลงซื้อขายประกอบ บันทึกข้อตกลงของความเข้าใจ ฉบับลงวันที่ 27 สิงหาคม 2547 ให้กับกรุงเทพมหานคร
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดทางอาญา ให้ความ ช่วยเหลือหรือให้ความสะดวก ในการ กระทำผิดของผู้ถูกกล่าวหาที่ 1-2 และ ที่ 4-6 มีความผิดเกี่ยวกับการ การเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

คำฟ้องต่อศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

จำแนกคดีออกจากสารบบความ
เพราะไม่มาศาลในวันพิจารณาคดีครั้งแรก

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลา
10	นายอภิรักษ์ โกะโยธิน	ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร	6 กันยายน 2547 - 29 สิงหาคม 2551
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดทางอาญา	
คำฟ้องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง		ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต เอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ	
คำพิพากษา		ยกฟ้อง	

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ช่วงเวลา
11	คุณหญิงกษณุภ กวีสิน	ปลัดกรุงเทพมหานคร	1 ตุลาคม 2545 - 30 กันยายน 2549
มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.		มีมูลเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง	

ตารางที่ 4 คำพิพากษาศาลปกครองกลาง

คดีเลขที่	คดีหมายเลขดำที่ 1843/2553
ยื่นฟ้องต่อ	คำพิพากษา
คุณหญิงสุรพันธ์ สุนทรเวช ภริยานางกาญจนกร ไชยลาภ ทายาทนางกานดาภา มั่งถิ่น ทายาทของนายสมัคร สุนทรเวช เพื่อให้ร่วมกันชดเชยค่าเสียหายอันเกิดจากการกระทำจงใจ ประมาทเลินเล่อ	ให้ทายาทชดเชยค่าเสียหายร้อยละ 30 ของความเสียหายทั้งหมด 1,958 ล้านบาทเศษ คิดเป็นเงิน 587,580,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี นับจากวันฟ้อง โดยให้ชำระเสร็จภายใน 60 วัน นับจากวันที่มีคำพิพากษา

คดีเลขที่	คดีหมายเลขดำที่ 1234/2554
ยื่นฟ้องต่อ นายประชา มาลินนท์ กระทำ ความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อรถ และเรือดัดเพลิง	คำพิพากษา ให้ชดใช้ค่าเสียหายกับกรุงเทพ มหานครคิดเป็นเงิน 587,580,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.50 ต่อปี

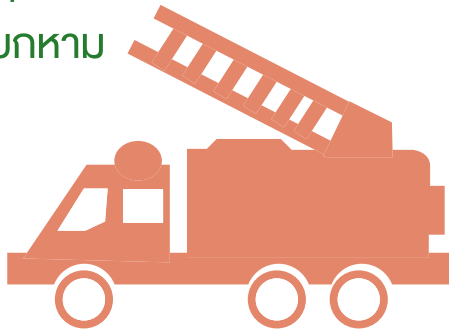
คดีเลขที่	คดีหมายเลขดำที่ 1287/2554
ยื่นฟ้องต่อ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ให้ชดใช้ สินไหมให้กับกรุงเทพมหานคร	คำพิพากษา ให้เพิกถอนคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่กำหนดให้นายอภิรักษ์ชดใช้ค่า สินไหมเนื่องจากการกระทำของ นายอภิรักษ์ ไม่เป็นความผิด

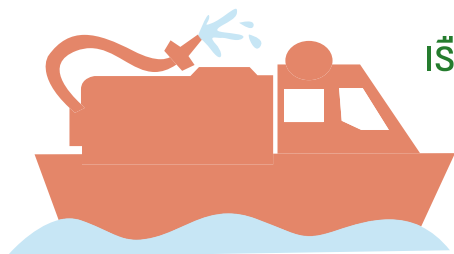
ทั้ง 3 คดีนี้ยังไม่สิ้นสุด คู่ความอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้

แผนภูมิที่ 8 คุณลักษณะเฉพาะของรถดับเพลิงในโครงการจัดซื้อ

รถดับเพลิงชนิด 4x4 พร้อมเครื่องสูบน้ำชนิดแบกหาม

โครงประจําานรถ (chassis)
 เป็นรถมิติซูบิชิ L200
 หัวเก๋งตอนเดียว ขับเคลื่อนสี่ล้อ
 เป็นรถรุ่นผลิตในปี 2004
 ในประเทศไทย

เรือดับเพลิงขนาด 38 ฟุต

ส่วนประกอบของเรือเป็นของ
บริษัท Seat Boat Co., Ltd.
มีที่ตั้งบริษัทและอยู่ต่อเรืออยู่ที่
เมืองพัทยา อ. บางละมุง จ. ชลบุรี

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบราคาขายรถ-เรือดับเพลิงของบริษัท สไตเออร์
เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด
กับบริษัทอื่น ๆ จากรายงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

บริษัท	ความแตกต่าง
บริษัท เซส เอ็นเตอร์ไพรส์ (สยาม) จำกัด	ราคาต่ำกว่าทุกรายการ รวมเป็นเงิน 3,007,171,000 บาท ถูกกว่า 3,680,318,000 บาท ไม่รวมภาษี และอากรนำเข้า
บริษัท กาญจนาอิกวิปแมนท์ จำกัด	เฉพาะรถดับเพลิง รวมภาษีแล้ว ถูกกว่าคันละ 2,389,050 บาท รวม 72 คัน ถูกกว่า 171,011,600 บาท

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบราคาจากการจัดซื้อของกรมป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยเมื่อ พ.ศ. 2547 กับกรุงเทพมหานคร

รถดับเพลิง 4x4 + สูบน้ำแบกหาม	
รายละเอียด	ความแตกต่าง
โครงประจานครูเครื่องยนต์ยี่ห้อ มิตซูบิชิ 2,500 ซีซี 4x4 ประกอบโดย บริษัท กาญจนาอิกวิปแมนท์ จำกัด เครื่องดับเพลิงชนิดหามจากญี่ปุ่น	กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ 2,154,050 บาท รวม 72 คัน เป็นเงินแพงกว่า 154,875,600 บาท

**ตารางที่ 6 (ต่อ) เปรียบเทียบราคาจากการจัดซื้อของกรมป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยเมื่อ พ.ศ. 2547 กับกรุงเทพมหานคร**

รถดับเพลิง + บั๊นได 13 เมตร

รายละเอียด	ความแตกต่าง
โครงการรณพลผลิตภัณฑ์ฟินแลนด์ ซื้อจาก บริษัท เซส เอ็นเตอร์ไพรส์ (สยาม) จำกัด มาตรฐานใกล้เคียงกัน เครื่องสูบน้ำสมรรถนะสูงกว่า	กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ 17,143,200 บาท รวม 9 คัน เป็นเงินแพงกว่า 154,875,600 บาท

รถดับเพลิง 2,000 ลิตร

รายละเอียด	ความแตกต่าง
ซื้อจาก บริษัท ตรีเพชรอิฐซูเซลส์ จำกัด	กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ 15,455,370 บาท รวม 144 คัน เป็นเงิน แพงกว่า 2,225,573,280 บาท

รถกึ่งน้ำ 20,000 ลิตร

รายละเอียด	ความแตกต่าง
ขนาด 10,000 ลิตรซื้อจาก บริษัท มิตซูบิชิ มอเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ 15,189,100 บาท รวม 72 คัน เป็นเงิน แพงกว่า 1,093,615,200 บาท

สโรว์ไฟฟ้าส่องสว่าง 30 KVA

รายละเอียด	ความแตกต่าง
ซื้อจาก บริษัท มิตซูบิชิ มอเตอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	กรุงเทพมหานครซื้อแพงกว่า คันละ 56,577,250 บาท รวม 7 คัน เป็นเงิน แพงกว่า 396,040,750 บาท

ตารางที่ 7 ข้อมูลเรือดับเพลิง

คณะกรรมการได้เสนอข้อเท็จจริงทำการเปรียบเทียบราคา เพื่อหาจำนวนเงินที่กรุงเทพมหานครจ่ายไปว่าสูงเกินจริงอย่างไร สินค้าบางรายการไม่อาจหาสินค้าที่มีคุณลักษณะเหมือนกันทุกประการมาเปรียบเทียบได้ การเปรียบเทียบที่เห็นชัดที่สุดคือ เรือดับเพลิง

บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก
สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด
ซื้อเรือดับเพลิงจาก
บริษัท ซีทไบต์ จำกัด ผลิตและ
ประกอบที่เมืองพัทยา ราคาชำระ
14,300,000 บาท

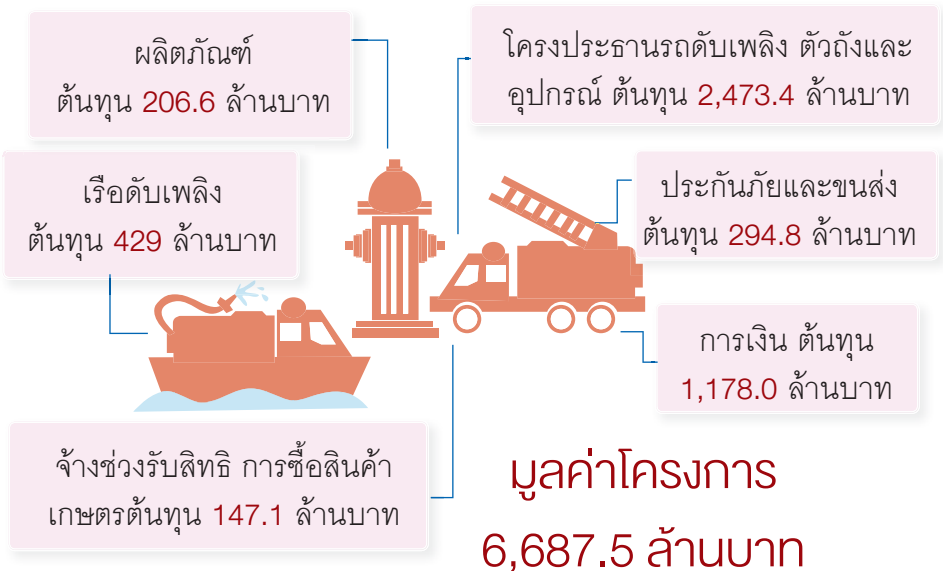
บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก
สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัด ขายให้
กรุงเทพมหานคร ราคาชำระ
25,462,100 บาท

หากกรุงเทพมหานครซื้อจาก บริษัท ซีทไบต์ จำกัดโดยตรง

ประหยัดงบประมาณได้ชำระ 11,162,100 บาท

ทั้งหมด 30 ลำ รวมประหยัดงบประมาณได้ 334,523,000 บาท

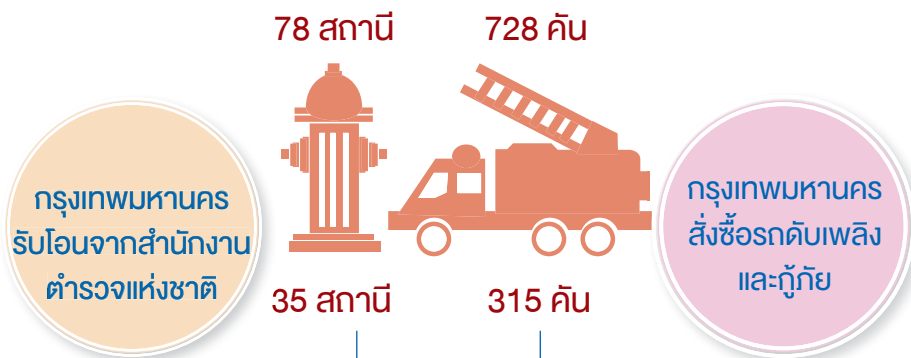
แผนภูมิที่ 9 สรุปความเสียหาย (ตามรายงานการไต่สวน)

รวมต้นทุนทั้งสิ้น 4,728.9 ล้านบาท
ผลประโยชน์ที่ บริษัท สโตร์ เดมเลอร์ พุค
สเปเชียล ฟาร์ชอยก จำกัดได้รับ 1,958.6 ล้านบาท
สัดส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน ร้อยละ 41.4

แผนภูมิที่ 10 ข้อมูลความเสียหายอื่นๆ

ผลการวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2526 สรุปงาน
บรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานครประกอบด้วย

สรุป การขาดสถานีดับเพลิงอยู่ 43 สถานีและขาดบุคลากร
การที่จะรองรับการใช้รถดับเพลิง ทำให้ไม่มีความจำเป็นต้องรับร้อนซื้อ
รถและเรือดับเพลิง เพราะการนำมาจอดทิ้งไว้จะชำรุดทรุดโทรมและอายุ
การใช้งานน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

ตารางที่ 9 ข้อมูลบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พுக สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด

- ตุลาคม พ.ศ. 2546 บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ถูกบริษัท General Dynamics Worldwide Holdings, Inc. ของสหรัฐอเมริกาซื้อกิจการทั้งหมด แต่ยังคงเป็นบริษัทถูกต้องตามกฎหมายของประเทศออสเตรเลีย

- บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด ว่าจ้างบริษัท Somati Vehicle N.V. ของประเทศเบลเยียมเป็นผู้รับจ้างจัดหา ผลิต และประกอบรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัย (ยกเว้นเรือดดับเพลิง) ให้กับกรุงเทพมหานคร โดยได้รับค่าจ้างผลิตราว 28 ล้านยูโร หรือราว 1,400 ล้านบาท

- บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด จึงไม่ใช่ผู้ผลิตและประกอบสินค้าเพื่อเสนอขายโดยตรง แต่เป็นเพียงนายหน้าและบริหารจัดการในการจัดหาสินค้าให้กับกรุงเทพมหานครเท่านั้น

ปฏิทินเหตุการณ์ คดีรถและเรือดดับเพลิง

ปี
2545

ปลายปี พ.ศ. 2545

รัฐบาลมีนโยบายโอนกองบังคับการตำรวจดับเพลิง สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปอยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร

ปี
2546

21 มกราคม 2546

คณะรัฐมนตรีมีมติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติถ่ายโอนภารกิจป้องกันและระงับอัคคีภัยให้กรุงเทพมหานคร

ปี
2546

4 มิถุนายน 2546

เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทยได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอโครงการขายรถดับเพลิงและอุปกรณ์บรรเทาสาธารณภัยของบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด โดยเป็นข้อเสนอให้ดำเนินการในลักษณะรัฐต่อรัฐ

18 สิงหาคม 2546

กรุงเทพมหานครจัดตั้งสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (สปภ.) ขึ้น

ปี
2547

มกราคม 2547

บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัด เชิญนายประชา มาลินนท์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยดูงานโรงงานผลิตของบริษัท MAN ซึ่งผลิตตัวรถดับเพลิงให้บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาร์ชอยก์ จำกัดที่ประเทศออสเตรเลียและเบลเยียม

3 มีนาคม 2547

นายสมักร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้อนุมัติโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อใช้ในกิจการดับเพลิง ตามที่ พล.ต.ต. อริลักษณ์ ต้นชูเกียรติ ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานครเสนอ ได้แก่ รถดับเพลิงชนิดต่าง ๆ และรถบรรทุกน้ำ รวม 315 คัน และเรือดับเพลิง 30 ลำ ตลอดจนอุปกรณ์สาธารณภัยอื่นๆ ซึ่งตรงกันกับรายการในใบเสนอราคาของบริษัท สไตเออร์ฯ ผ่านเอกอัครราชทูตออสเตรเลีย

22 มิถุนายน 2547

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการโดยมีการจัดทำ A.O.U. (Agreement of Understanding) และข้อตกลงซื้อขาย (Purchase/Sale Agreement)

29 กรกฎาคม 2547

ทูตพาณิชย์แห่งสาธารณรัฐออสเตรเลียยื่นร่าง A.O.U. ให้แก่ พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ดันชูเกียรติ ซึ่งนำเสนอต่อนายสมัคร สุนทรเวช โดยตรงโดยไม่ผ่านปลัดกรุงเทพมหานคร นายสมัคร สุนทรเวช ลงนามรับทราบ บันทึกและเสนอต่อนายโกดิน พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในวันเดียวกัน

30 กรกฎาคม 2547

ได้มีการลงนามร่วมกันใน A.O.U. ระหว่างนายโกดิน พลกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และ Dr. Herbert Traxl เอกอัครราชทูต ออสเตรเลียประจำประเทศไทย

18 สิงหาคม 2547

คุณหญิงฉัตรนันท ทวีสิน ปลัดกรุงเทพมหานคร ส่งร่างข้อตกลงซื้อขายยานพาหนะและอุปกรณ์ดับเพลิงระหว่างกรุงเทพมหานครกับ บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัดให้สำนักงาน อัยการสูงสุดตรวจพิจารณาตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่องการพัสดุ พ.ศ. 2538 ข้อ 126

24 สิงหาคม 2547

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย (กรุงเทพมหานคร) ดำเนินการก่อกำหนดพื้นที่ห้ามปิ้งย่างประมาท **โครงการจัดซื้อรถและเรือดับเพลิง** ในวงเงิน 6,687,489,000 บาท และอนุมัติวงเงินเพิ่มเติม เพื่อเป็นค่าธรรมเนียม ในการเปิด Letter of Credit (L/C) อีกจำนวน 20,000,000 บาท หรือตามจำนวน ที่จ่ายจริง รวมทั้งให้กระทรวงพาณิชย์เร่งรัดดำเนินการเกี่ยวกับการค้า ต่างตอบแทนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 20 ก.ค. 2547 โดยให้นับไล่ตามสุด เป็นสินค้าที่จะดำเนินการเป็นลำดับแรก

27 สิงหาคม 2547

คุณหญิงฉันทนา ทวีสิน ปลัดกรุงเทพมหานคร ได้มีหนังสือถึง สำนักงานอัยการสูงสุด **ขอถอนร่างข้อตกลงซื้อขายยานพาหนะและอุปกรณ์ดับเพลิง** ระหว่างกรุงเทพมหานครกับบริษัท สไตเออร์ฯ ที่อยู่ระหว่างการตรวจ พิจารณาโดยให้เหตุผลว่า สามารถเปรียบเทียบกันได้ดีกับสำเนาข้อตกลงของ กองอำนวยการกลาง (กรป. กลาง) แห่งราชอาณาจักรไทย

นายโกศล พลกุล ลงนามอนุมัติการดำเนินการโครงการ

17.00 น. มีการร่วมลงนามในข้อตกลงซื้อขายประกอบบันทึกข้อตกลง ของความเข้าใจ ระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐออสเตรเลีย โดยกรุงเทพมหานคร – นายสมคิด สุนทรเวช รักษาการตำแหน่งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ก่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการคนใหม่ กับบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปนเซียล ฟาร์ชอยท์ จำกัด- นายมาริโอ มินาร์

29 สิงหาคม 2547

นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

31 สิงหาคม 2547

ก่อนมอบหมายงานในหน้าที่ให้กับนายอภिरักษ์ โกชะโยธิน นายสมัคร สุนทรเวช ได้มีหนังสือถึงผู้จัดการธนาคารกรุงไทย ขอเปิด L/C วงเงิน 133,749,780 ยูโรให้กับบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเชียล ฟาร์ชชอยก์ จำกัด โดยกรุงเทพมหานครชำระค่าธรรมเนียมเป็นเงิน 20,000,000 บาท และมอบอำนาจให้ พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ตันชูเกียรติ ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ดำเนินการและลงนาม

6 กันยายน 2547

นายสมัคร สุนทรเวช มอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการมณฑลแก่นายอภिरักษ์ โกชะโยธิน

9 กันยายน 2547

นายอภिरักษ์ โกชะโยธิน สั่งการให้ พล.ต.ต.อธิลักษณ์ ตันชูเกียรติ ทหารอากาศดับเพลิงที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเคยซื้อมาเปรียบเทียบราคา

10 กันยายน 2547

สำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือส่งคืนร่างข้อตกลงซื้อขายยานพาหนะและอุปกรณ์ดับเพลิงระหว่างกรุงเทพมหานครกับบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุค สเปเชียล ฟาร์ชชอยก์ จำกัดที่อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาตามคำขอของปลัดกรุงเทพมหานคร

20 กันยายน 2547

นายอภिरักษ์ โกชะโยธิน เชิญอุปทูตออสเตรเลียมาพบเพื่อหารือรายละเอียดการจัดซื้อรถดับเพลิงในโครงการนี้

27 กันยายน 2547

นายอภिरักษ์ โกชะโยธิน มีหนังสือแจ้งธนาคารกรุงไทยให้ระงับการเปิด L/C และขอยกเลิกการมอบอำนาจที่นายสมัคร สุนทรเวชมอบให้กับ พล.ต.ต. อธิลักษณ์ ตันชูเกียรติ (ระงับครั้งที่ 1)

ปี
2547

30 กันยายน 2547

นายอภิรักษ์ โกษะโยธินมีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาทบทวนการจัดซื้อรถดับเพลิงและอุปกรณ์ (ขอทบทวนครั้งที่ 1)

1 ตุลาคม 2547

นายสมศักดิ์ คุณเงิน ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ส่งบันทึกแจ้งนายอภิรักษ์ โกษะโยธินว่าไม่สามารถดำเนินการทบทวนการจัดซื้อดังกล่าวได้เนื่องจากผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้ว [วอ.ต.ต. อธิลักษณ์ ต้นชูเกียรติ เกษียณราชการ](#) และนายนิยม กรรณสูต เข้ารับตำแหน่งแทน

4 ตุลาคม 2547

นายยุทธพงศ์ จรัสเสถียร สส. พรรคเพื่อไทย (อดีต สส. พรรคประชาธิปัตย์) ได้ยื่นร้องเรียนกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถึงกรณีทุจริตโครงการจัดซื้อนี้

12 ตุลาคม 2547

นายอภิรักษ์ โกษะโยธินมีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาทบทวนการจัดซื้อรถดับเพลิงและอุปกรณ์ (ขอทบทวนครั้งที่ 2) เนื่องจากสัญญาซื้อต่างตอบแทนลงนามหลังสัญญาจัดซื้อ ซึ่งไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกระทรวงพาณิชย์ อีกทั้งมีผู้ยื่นเรื่องร้องเรียนกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว

นายอภิรักษ์ โกษะโยธินมีหนังสือแจ้งผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงไทย ขอให้ระงับการพิจารณาอนุมัติวงเงิน L/C (ระงับครั้งที่ 2)

ปี
2547

5 พฤศจิกายน 2547

นายโกสิน พลกุล มีหนังสือแจ้งนายอภิรักษ์ว่าการจัดซื้อดังกล่าวเป็นการดำเนินการระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล มีการทำ A.O.U. ตามหลักเกณฑ์ราชการ อีกทั้งทำสัญญาแล้ว ดังนั้น เพื่อไม่ให้กระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ กรุงเทพมหานครจึงควรดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขส่วนเรื่องการร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เป็นกรณีที่ต้องให้ดำเนินการไป

25 พฤศจิกายน 2547

นายอภิรักษ์ โกษะโยธินแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายละเอียดการจัดซื้อ คณะกรรมการฯ ได้ทบทวนรายละเอียดจากการประชุม 6 ครั้ง และได้เจรจาต่อรองกับบริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุด สเปนเซียล ฟาร์ชอยท์ จำกัด เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติม คิดเป็นเงินประมาณ 250 ล้านบาท

ปี
2548

10 มกราคม 2548

นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน มีหนังสือแจ้งธนาคารกรุงไทยถึงการอนุมัติวงเงิน L/C โดยมอบให้นายนิยม กรรณสูต ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ดำเนินการและลงนาม

ปี
2556

ปี 2548-ปี 2556 ป.ป.ช.
ดำเนินการไต่สวน
และส่งฟ้องต่อศาล

30 กันยายน 2556

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
มีคำพิพากษาจำเลยทั้ง 6 ตามคำยื่นฟ้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช

นโยบายโอน
กองบังคับการตำรวจดับเพลิง
สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ไปอยู่ในความรับผิดชอบ
ของ กกม.

บริษัท สตีลเอร์ เดมเลอร์ พุค
สเปเชียล ฟาห์รชอยก์
จำกัดเสนอ
โครงการขายรถดับเพลิง
ผ่านเอกอัครราชทูตออสเตรีย
ประจำประเทศไทย

กทม. จัดตั้งสำนักป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัย (สปก.)
และจัดตั้งสถานีดับเพลิง
78 แห่ง

เอกอัครราชทูตออสเตรีย
เสนอโครงการ
ขายรถดับเพลิงต่อรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงมหาดไทย
ในลักษณะรัฐต่อรัฐ และใช้วิธี
การค้าต่างตอบแทน
ร้อยละ 100

ทุจริตโครงการจัดซื้อ
รถและเรือดับเพลิง
รัฐสุญเงิน

กทม. สั่งซื้อรถและเรือดับเพลิงจาก
บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก
สเปเชียล ฟาร์ชอยท์ จำกัด
เพื่อใช้ในโครงการพัฒนา
ระบบบริหารและเพิ่มประสิทธิภาพ
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ใช้เป็นข้ออ้างเพื่อไม่ให้เกิด
การเปิดประกวดราคา
อย่างเป็นธรรม

ใช้เป็นข้ออ้างเพื่อเสนอ
ราคาเรดดับเพลิงแพงผิดปกติ
โดยไม่ต้องตรวจสอบ

ทำให้บริษัท สไตเออร์
เดมเลอร์ พุก
สเปเชียล ฟาร์ชอยท์ จำกัด
ได้รับสัดส่วนผลประโยชน์
ต่อต้นทุนสูงถึง
ร้อยละ 48.77 ซึ่งสูงเกินกว่า
มาตรฐานทางการค้า
ที่เหมาะสม

มีการนำยอดการส่งออก
โก๋แปรรูป (ต้มสุก) แซ่เจ็ง
ไปประเทศญี่ปุ่นมาตัดบัญชี
ต่างตอบแทน ไม่ก่อให้เกิด
ประโยชน์แก่ประเทศชาติ
แต่อย่างใดเพราะไม่ทำให้
ยอดการส่งออกเพิ่มขึ้น

การจัดทำ A.O.U. และข้อตกลง
ซื้อขาย ระหว่างรัฐบาลไทย
โดย กทม. กระทรวงมหาดไทย
กับ บริษัท สไตเออร์ เดมเลอร์ พุก
สเปเชียล ฟาร์ชอยท์ จำกัด
เป็นการทำสัญญาซื้อขายปกติ
รัฐบาลออสเตรเลียไม่ได้ให้
ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลไทย
ในส่วนของเงินทุนแต่อย่างใด

พวกราคคนไทยสูญเงิน
2,192.2 ล้านบาท
(คำพิพากษา)

คดีอื้อฉาวผู้ว่าการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ร่ำรวยผิดปกติ

(นายสุนทร ตันถาวร)

คดีหมายเลขดำที่ 1673/2546

คดีหมายเลขแดงที่ 6035/2547

การร้องเรียนกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่รัฐร้ายแรงผิดปกติดต่อสำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เป็นหน้าที่ ของประชาชนทุกคน การเพิกเฉยและเห็นว่าการทุจริต เป็นเรื่องไกลตัวนั้น เป็นการตำร้ายประเทศชาติทางอ้อม หากประชาชนเชื่อมั่นในความถูกต้อง ศรัทธาในความโปร่งใส กล่าวหาผู้ที่ละเมิดผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือมี พฤติกรรมร้ายแรงผิดปกติดต่อสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวน ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนให้การทำงาน ปราบปรามทุจริตของประเทศเข้มแข็งและรักษาผลประโยชน์ ของประเทศและประชาชนทุกคนไว้ได้

น่าเศร้าที่การทุจริตเกิดขึ้นในทุกระดับชั้น ผู้คนทั่วไป จะพบเห็นการทุจริตปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ก็ต่อเมื่อเป็น คดีใหญ่และเกี่ยวพันกับเจ้าหน้าที่หรือนักการเมืองระดับสูง กั้ ง ๆ ที่ ในความเป็นจริง การทุจริตหรือประพฤตินิชอบ โดยเฉพาะการร้ายแรงผิดปกติ แม้จะเป็นคดีเล็ก ๆ แต่ก็ล้วน สร้างความเสียหายต่อประเทศชาติทั้งสิ้น

กรณีการกล่าวหานายสุนทร ตันถาวรได้รับความสนใจในวงกว้างเนื่องจาก ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในตำแหน่งผู้ว่าการการไฟฟ้าภูมิภาค

เริ่มจาก **การร้องเรียน**

เรื่องเกิดจากมีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ป. ว่า ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ร่ำรวยผิดปกติ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นของสำนักงาน ป.ป.ป. เกี่ยวกับฐานะของผู้ถูกกล่าวหา ไม่ว่าจะเป็นประวัติการทำงาน รายได้ และทรัพย์สินก่อน และหลังเข้ารับตำแหน่ง การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาย้อนหลัง 5 ปี การยื่นแบบแสดงรายการสินทรัพย์และหนี้สินตามแบบแนบท้าย พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2535 ที่ยื่นไว้กับคณะกรรมการ ป.ป.ป. ตลอดจนบัญชีเงินฝาก ธนาคารต่าง ๆ และรายการความเคลื่อนไหวทางการเงินของผู้ถูกกล่าวหา และภรรยา รวมไปถึงการถือครองกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดิน รถยนต์ สิทธิและสัมปทานต่าง ๆ เงินลงทุน แม้แต่หนี้สิน

ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นจำนวนมากหลังจากเข้ารับตำแหน่งผู้ว่าการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาค คณะกรรมการ ป.ป.ป. จึงมีมติรับไว้พิจารณา และต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง

การไต่สวน

คณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการไต่สวน โดยรวบรวมพยานหลักฐาน เพิ่มเติมจากที่มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น โดยแบ่งช่วงการตรวจสอบ ทรัพย์สินเป็น 3 ช่วง ดังนี้

- ช่วงก่อนผู้ถูกกล่าวหาเข้ารับตำแหน่งใน พ.ศ. 2539
- ช่วงมีการกล่าวหา ร้องเรียน เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540
- ช่วงเกษียณอายุ เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2542

ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่า ตามแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ถูกกล่าวหาย้อนหลัง 5 ปี ไม่ปรากฏมีรายได้อื่นนอกจากเงินเดือนและเงินโบนัส

จากการไต่สวนและตรวจสอบแบบแสดงรายการทรัพย์สินที่ยื่นไว้ในวันที่ 1 ตุลาคม 2539 ที่เข้ารับผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้ถูกกล่าวหา มีเงินฝากธนาคารต่าง ๆ 5 บัญชี เป็นเงิน 1,334,041.60 บาท มีบ้าน 1 หลัง เงินลงทุนและเงินให้กู้ยืม ที่ดิน 5 แปลง สิทธิและสัมปทาน 220,000 บาท รวมทรัพย์สิน 27,166,689.89 บาท แต่ ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ซึ่งมีการร้องเรียนผู้ถูกกล่าวหา มีเงินฝากธนาคาร 18 บัญชี เป็นเงิน 24,201,285.89 บาท เงินลงทุน มีบ้าน 1 หลัง ที่ดิน 5 แปลง รวมทรัพย์สิน 40,898,535.89 บาท หลังจากนั้น ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นวันเกษียณอายุผู้ถูกกล่าวหา มีเงินฝากธนาคาร 15 บัญชี เป็นเงิน 5,123,735.12 บาท เงินลงทุน มีที่ดิน 4 แปลง โอนบ้านหลังเก่าให้ลูก และสร้างบ้านใหม่รวมเป็นเงิน 19,242,955.99 บาท

เป็นที่น่าสังเกตว่า จากช่วงที่เข้ารับตำแหน่งถึงช่วงที่มีการร้องเรียนผู้ถูกกล่าวหา มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น เป็นเงิน **13,731,846 บาท**

ในส่วนของบัญชีเงินฝากส่อพิรุณโดย เมื่อผู้ถูกกล่าวหาตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2540 - วันเกษียณอายุ 30 กันยายน 2542 มีการถอนเงินฝากธนาคารบัญชีต่าง ๆ คงเหลือเงินฝาก 5,123,735.12 บาท มีส่วนทำให้ทรัพย์สินลดลงจากที่มีอยู่เดิมถึง 21 ล้านบาทเศษ จึงเป็นพิรุณ หากเงินได้มาโดยชอบก็ไม่ต้องถอนเงินออก แสดงว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยไม่บริสุทธิ์

นอกจากนี้ยังพบเงินฝากเพิ่มเติมในเวลาต่อมาที่ยังไม่ได้แจ้งไว้อีก
3,086,538.01 บาท คณะอนุกรรมการฯ จึงแจ้งข้อหาเพิ่มเติม

รายการทรัพย์สินวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2539 (เข้ารับตำแหน่ง)

27,166,689.89 บาท

วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 (มีการร้องเรียน)

40,898,535.89 บาท

ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น
13,731,846 บาท

วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2542 (ในเกษียณอายุ)

19,242,955.99 บาท

ทรัพย์สินลดลง
21,655,579.90 บาท

ตรวจสอบพบเงินฝาก (เพิ่มเติม) 3,086,538.01 บาท

จากวันที่เข้ารับตำแหน่งถึงวันที่มีการร้องเรียน ทรัพย์สินเพิ่มขึ้น 13,731,846
 $13,731,846 + \text{ตรวจพบเพิ่มเติม } 3,086,538.01 - \text{เงินเดือนและโบนัสในช่วงนั้น}$
 $1,558,003.45 = \text{จำนวนทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้น } 15,260,380.56 \text{ บาท}$

**ตารางที่ 8 เปรียบเทียบทรัพย์สิน ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2539
ถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2540 และวันที่ 30 กันยายน 2542**

	วันที่ดำรง ตำแหน่ง 1 ตุลาคม 2539	วันที่ถูกร้องเรียน 17 พฤศจิกายน 2540	วันปลดเกษียณ 30 กันยายน 2542
รายได้จากเงินเดือนรวม (เริ่มเข้าทำงาน พ.ศ. 2505)			
	8,812,073.33	10,039,041.33	12,205,569.33
โบนัสและค่าตอบแทน	1,334,710.37	1,674,745.82	1,961,297.77
รวม	10,146,783.70	11,713,787.15	14,166,867.10
ทรัพย์สินเงินฝากที่ธนาคารและสถาบันการเงินต่างๆ			
เงินฝากธนาคาร 5 บัญชี	1,334,041.60		
เงินฝากรวม 18 บัญชี		24,201,285.89	
	ภายหลังพบเงินฝากเพิ่มเติมอีก 3,086,538.01 บาท		
เงินฝากรวม 15 บัญชี			5,123,735.12
ทรัพย์สินประเภทเงินลงทุน			
	ไม่พบเงินลงทุน	120,000.00	165,225.00
ทรัพย์สินประเภทที่ดิน			
ที่ดินจำนวน 5 แปลง	13,634,000.00	13,634,000.00	
ที่ดินจำนวน 4 แปลง			8,874,000.00

	วันที่ดำรง ตำแหน่ง 1 ตุลาคม 2539	วันที่ถูกร้องเรียน 17 พฤศจิกายน 2540	วันปลดเกษียณ 30 กันยายน 2542
ทรัพย์สินประเภทบ้านพักอาศัย			
บ้านจำนวน 1 หลัง	549,450.00	549,450.00	4,800,000.00
	โอนย้ายบ้านหลังเดิมให้บุตรชาย สร้างบ้านหลังใหม่บนที่ดินที่มีอยู่เดิม		
บ้านสร้างใหม่		2,071,800.00	
รวมมูลค่าบ้านสองหลัง		2,621,250.00	
ทรัพย์สินประเภทสิทธิและสัมปทาน			
สมาชิกสนามกอล์ฟ เพชรศิรินทร์	220,000.00	ยกเลิก	ยกเลิก
ทรัพย์สินในส่วนบุคคลค่าหุ้น			
จำนวนมูลค่า	430,000.00	442,000.00	445,225.00
อื่น ๆ			
เงินกู้ให้ยืม	10,999,198.29		
	ตัวสัญญาใช้เงิน		
บ้านพักพร้อมตกแต่ง		2,621,250.00	
รวมทรัพย์สินมูลค่า	27,166,689.89	40,898,535.89	19,242,955.99

คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาแสดงรายการทรัพย์สินตามมาตรา 79 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

ผู้ถูกร้องเรียนได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2539 ถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 และวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2542 รวมทั้งชี้แจงว่า ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นได้มาจากการลงทุนเล่นหุ้น โดยนำพยานบุคคลมายืนยันว่าเป็นผู้เล่นหุ้นและคำอภัยมณีแทนตน ผลกำไรที่ได้รับมาเป็นเงินสดใส่ซองมาและนำฝากเข้าธนาคาร บางครั้งเป็นเครื่องประดับส่งมาในซองคินเงิน เท่ากับมีการลงทุนเป็นระยะเวลาประมาณ 2 ปี ตลอดช่วงเวลาดังกล่าว การลงทุนรอบอื่น ไม่มีข้อโต้แย้งเรื่องการรับส่งเงินการตรวจนับเงินผลประโยชน์ตอบแทนหรือการตีราคาเครื่องประดับที่คืนมากับซองเงินลงทุนเลย เป็นการลงทุนที่มีผลกำไรทุกครั้ง

จากการสอบสวนพยานรายหนึ่ง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบอาวุโสฝ่ายตรวจสอบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ยืนยันว่า ช่วงพ.ศ. 2539 ถึง พ.ศ. 2540 เป็นช่วงที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจหุ้นในตลาดหลักทรัพย์มีราคาตกต่ำ กรณีนี้จึงไม่น่าเชื่อว่าจะมีการลงทุนประเภทใดที่ให้ผลตอบแทนสูงถึงร้อยละ 2.5 ต่อเดือนและได้กำไรต่อเนื่องถึง 2 ปี

ต่อมา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากกว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติ มีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติหรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งผู้ว่าการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 15,260,380.56 บาท

เป็นที่น่าสนใจว่า มูลค่าทรัพย์สินในวันที่ถูกร้องเรียนมากกว่าทรัพย์สินช่วงก่อนรับตำแหน่ง 13,731,846 บาท และตรวจพบเพิ่มเติมในเวลาต่อมาอีก 3,086,538.01 บาท เมื่อหักเงินเดือน ค่าตอบแทนและโบนัสที่ได้รับในช่วงเวลาดังกล่าว 1,558,003.45 บาท แล้วปรากฏว่ามีทรัพย์สินมูลค่า 15,260,380.56 บาท ที่ไม่อาจแจ้งหลักฐานที่มาได้

คำพิพากษา

คดีศาลแพ่งตัดสินคดีเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ให้ทรัพย์สินของผู้ถูกล่าวหาจำนวน 15,260,380.56 บาท ตกเป็นของแผ่นดินหรือใช้ทรัพย์สินอื่นแทนแก่กระทรวงการคลัง หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงการเจตนา

จำเลยอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 ยืนศาลชั้นต้น ต่อมา ผู้ถูกล่าวหาฎีกา แต่ศาลฎีกาได้มีคำสั่งว่า ผู้ถูกล่าวหาไม่นำส่งสำเนาฎีกาให้ผู้ร้องภายใน 7 วัน ตามคำสั่งของศาลชั้นต้น ถือว่าทิ้งฎีกา จึงให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความของศาลฎีกา

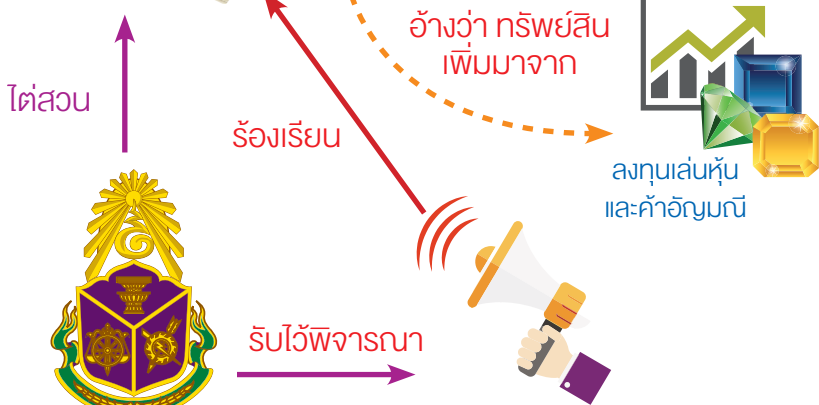

บทสรุป

การร้องเรียนกล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐว่าร่ำรวยผิดปกติต่อสำนักงาน ป.ป.ช. นำไปสู่การไต่สวน และเมื่อการไต่สวนมีมูล อัยการสูงสุดก็ยื่นร้องต่อศาล หากศาลฎีกาพิพากษาว่าร่ำรวยผิดปกติจริงก็จะมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินส่วนที่เพิ่มขึ้นนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน

กระบวนการนี้เป็นเครื่องป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐอาศัยอำนาจหน้าที่หาประโยชน์ใส่ตน การจับเคลื่อนกระบวนการนี้มาจากความใส่ใจจากประชาชนและผู้พบเห็นการทุจริตที่จะส่งเรื่องร้องเรียนมา การเป็นหูเป็นตาช่วยกันตรวจสอบจากสมาชิกทุกหน่วยในสังคมจึงเป็นพลังสำคัญให้เกิดความโปร่งใสไร้การทุจริตในวงราชการได้

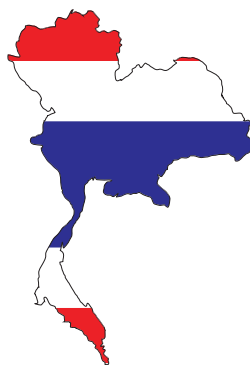
สำนักงาน ป.ป.ช.

รับไว้พิจารณา

ศาลตัดสิน

ยึดทรัพย์สิน
ตกเป็นของแผ่นดิน

คดีอดีตปลัดเทศบาล นครเชียงใหม่ร่ำรวยผิดปกติ

(นางเบญจวรรณ ทองเสียน)

คดีหมายเลขดำที่ ม.1/2553
คดีหมายเลขแดงที่ ม.4/2554

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้มีวิธีการตรวจสอบ และองค์กรตรวจสอบอำนาจรัฐ เพื่อแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของภาครัฐและองค์กรทางการเมือง ให้มีประสิทธิภาพขึ้น ในมาตรา 297 กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน 9 คน มาจากการสรรหาตามกระบวนการที่กำหนดรวมถึงกำหนดอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบไว้

อำนาจหน้าที่ประการหนึ่งของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คือ การไต่สวน และวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมถึงตรวจสอบความถูกต้อง ความมีอยู่จริง และความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และปีพุทธศักราช 2550 กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องแสดงบัญชีทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง (ดูตารางที่ 1 – 5) ทั้งนี้ต้องยื่นบัญชีทั้งของตนเอง คู่สมรส

และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และกำหนดให้ยื่นบัญชีดังกล่าว ใน 3 ช่วงเวลาดังนี้

1. เมื่อเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายใน 30 วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
2. เมื่อพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายใน 30 วัน นับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
3. ภายใน 30 วัน นับจากวันที่พ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลา 1 ปี

นอกจากนี้ ยังกำหนดบทลงโทษทางการเมืองนอกเหนือจากการลงโทษทางอาญาในกรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มีโทษต้องห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ หรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย

สำหรับการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น จะเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ เฉพาะบัญชีของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเท่านั้น ในกรณีบัญชีของผู้ดำรงตำแหน่งอื่นจะเปิดเผยต่อเมื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดี หรือการวินิจฉัยชี้ขาด และได้รับการร้องขอจากศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเท่านั้น

การร้องเรียนกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่รัฐร้ายแรงผิดปกติ นำไปสู่การไต่สวนที่ไม่ซับซ้อน โดยเริ่มจากการแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาแจ้งรายการทรัพย์สินและหนี้สิน (ในกรณีที่รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้ตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา ต้องยื่นแสดงทรัพย์สิน) จากนั้นจึงตรวจสอบความถูกต้องและนำรายได้จากเงินเดือนในตำแหน่งมาพิจารณาประกอบ หากมีทรัพย์สินมากกว่าที่ควรจะได้ตามตำแหน่ง ผู้ถูกกล่าวหาต้องแสดงหลักฐานที่มาให้ชัดเจน เช่น ได้รับมรดก ขายที่ดิน เป็นต้น หากผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงที่มาของทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นได้ก็就会被ศาลสั่งยึดให้ตกเป็นของแผ่นดิน ดังกรณีของนางเบญจวรรณ ทองเสียน

คดีนี้มีที่มาจากบัตรสนเท่ห์ส่งมาถึงสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งหลังจากตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มีเหตุอันควรสงสัยว่า นางเบญจวรรณ ทองเสียน ผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 77

เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2547 คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง และแจ้งให้นางเบญจวรรณทราบและแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามมาตรา 79

นางเบญจวรรณ ทองเสียนดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง นางเบญจวรรณถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร้ายแรงกรณีเรียกรับทรัพย์สินโดยทุจริต เทศบาลนครเชียงใหม่มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการเนื่องจากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หลังจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและมีมติชี้มูลความผิดอาญา นอกจากนี้ นางเบญจวรรณยังมีความผิดทางวินัยและถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ (ดูตารางที่ 7)

สำหรับกรณีถูกกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เรียกนางเบญจวรรณ ทองเสียน มารับทราบข้อกล่าวหาว่า ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกตินั้น ได้แก่

- **ที่ดิน** เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พร้อมอาคารพาณิชย์
- **ที่ดิน** ตำบลป่าตัน อำเภอเมือง เชียงใหม่ ราคา **1,800,000** บาท
- **ที่ดิน** ตำบลป่าตัน อำเภอเมือง เชียงใหม่ ราคา **1,200,000** บาท
- **บ้านเลขที่ 259 ตำบลป่าตัน อำเภอเมือง เชียงใหม่**
ประเมินราคาเป็นเงิน **1,864,820** บาท

สลากออมสิน จำนวน 60,000 หน่วย
มูลค่า **3,000,000** บาท

แก้ออกกล่าวหา

นางเบญจวรรณชี้แจงข้อกล่าวหาและให้ถ้อยคำกับคณะกรรมการไต่สวนเมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2552 ว่า ขณะรับราชการเป็นปลัดเทศบาลตำบลอรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี มีบุคคลมอบเงินค่าใช้จ่ายให้ทุกเดือน เดือนละ 10,000 บาท ได้ซื้อที่ดินที่จังหวัดนครนายกและปลูกบ้านที่จังหวัดศรีสะเกษให้ รวมทั้งซื้อรถยนต์ให้ 1 คัน และให้อัณมณีและเงินสดจากการขายพระเครื่องอยู่เสมอ ต่อมาก็ยังมอบเงินค่าใช้จ่ายให้ทุกเดือน และตนนำเงินจากการขายอัณมณีและพระเครื่องนั้นมาซื้อทรัพย์สินตามข้อกล่าวหา

จากการไต่สวนรวบรวมพยานหลักฐานคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการไต่สวนได้ข้อเท็จจริงดังนี้

- รายได้จากทางราชการและรายได้อื่นในช่วงพ.ศ. 2543–พ.ศ. 2544 รวมประมาณ 2,044,070 บาท
- แต่เมื่อนางเบญจวรรณรับตำแหน่งปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2543 จนถึงวันที่ถูกร้องเรียนในเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจำนวน 5 รายการ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 17,271,431.58 บาท
- แม้จะมีกำไรจากการขายเครื่องเพชรและทองคำบางส่วน ก็ยังเชื่อได้ว่าเงินจำนวน 7,148,810 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นผิดปกติ ในช่วงดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้น เป็นทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นมากผิดปกติ เกินกว่าฐานะและรายได้

มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการป.ป.ช. มีมติว่านางเบญจวรรณทองเสียนร่ำรวยผิดปกติ ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้อง ต่อศาลเพื่อให้เงินจำนวนดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 80 (4)

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ.2554 ศาลจังหวัดศรีสะเกษมีคำสั่งให้ทรัพย์สินทั้ง 5 รายการของนางเบญจวรรณทองเสียน พร้อมดอกผลของเงินและทรัพย์สินดังกล่าว**ตกเป็นของแผ่นดิน** พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของเงินจำนวน 6,748,810 บาท

นางเบญจวรรณไม้อุทธรณ์ คดีถึงที่สุด

บทสรุป

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์มากมาย หากขาดคุณธรรมและใช้อำนาจหน้าที่เอื้อผลประโยชน์แก่ตนแล้ว ย่อมสร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างน่าเสียดาย การสอดส่องและรายงานพฤติกรรม ร่ำรวยผิดปกติของเจ้าหน้าที่รัฐต่อองค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้รัฐยึดทรัพย์สินคืนกลับมาเป็นของแผ่นดินได้ หากตรวจสอบแล้วพบความจริงว่าทรัพย์สินที่เพิ่มพูนนั้นได้มาจากการทุจริต

นอกจากนี้ ยังเป็นการป้องปราม
ไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการ
ทุจริตโดยลำพองใจว่าไร้ซึ่ง
กระบวนการหรือเครื่องมือของรัฐ
ที่จะตรวจสอบได้

หน้าที่ของประชาชนทุกคนคือการรักษา
ผลประโยชน์ของประเทศชาติ ซึ่งก็คือ
ผลประโยชน์ของประชาชนเองด้วยเช่นกัน

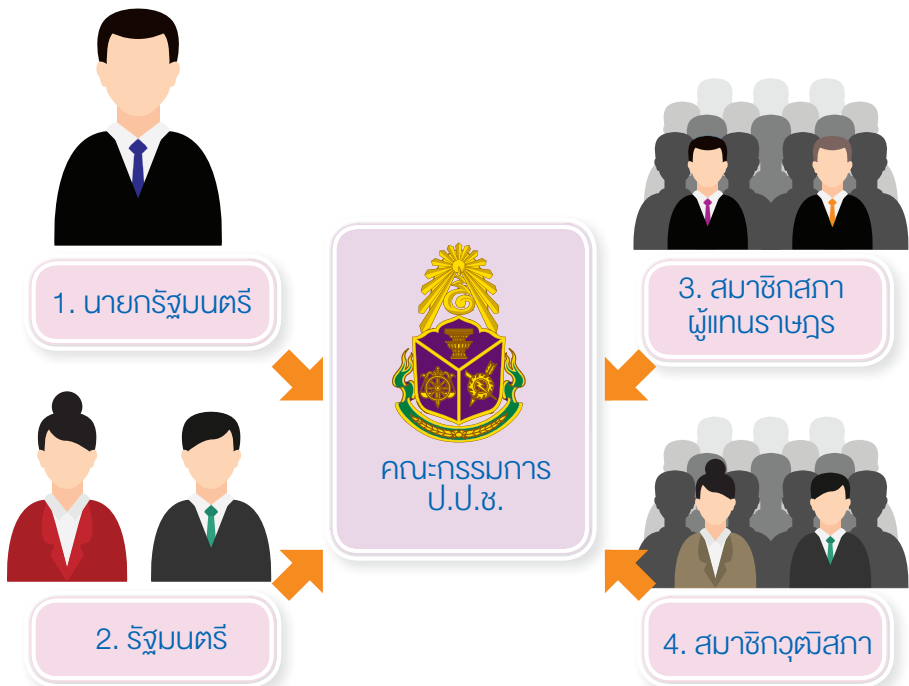
ตารางที่ 1 ผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อเข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

1. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
2. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามประกาศคณะกรรมการ
ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น
ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2554

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 มาตรา 39

4. เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดเพิ่มเติมจากมาตรา 39

ตารางที่ 9 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ตารางที่ 10

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.
เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น
ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2554
ที่ต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด

- นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ที่ปรึกษาและเลขานุการนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.2 เทศบาลนคร

- นายกเทศมนตรีนคร
- รองนายกเทศมนตรีนคร
- ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรีนคร
- สมาชิกสภาเทศบาลนคร

1.3 เทศบาลเมือง

- นายกเทศมนตรีนคร
- รองนายกเทศมนตรีนคร
- ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรีนคร
- สมาชิกสภาเทศบาลนคร

1.4 เทศบาลตำบล

- นายกเทศมนตรี
- รองนายกเทศมนตรี
- ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรี

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบล

- นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

2.1 กรุงเทพมหานคร

- ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

2.2 เมืองพัทยา

- นายกเมืองพัทยา
- รองนายกเมืองพัทยา
- ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา และเลขานุการนายกเมืองพัทยา
- สมาชิกสภาเมืองพัทยา

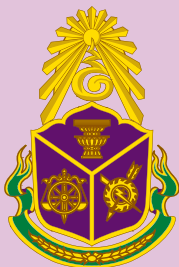
ตารางที่ 11 เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 39 ที่ต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(1) ประธานศาลฎีกา	(2) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
(3) ประธานศาลปกครองสูงสุด	(4) อัยการสูงสุด
(5) กรรมการการเลือกตั้ง	(6) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
(7) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	(8) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
(9) รองประธานศาลฎีกา	(10) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
(11) หัวหน้าสำนักงานตุลาการทหาร	(12) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา
(13) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด	(14) รองอัยการสูงสุด
(15) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง (ตามนิยามในมาตรา 4)	
- หัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม
 - ปลัดกระทรวงกลาโหม
 - ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
 - ผู้บัญชาการเหล่าทัพ
 - ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
 - ปลัดกรุงเทพมหานคร
 - กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ
 - หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
 - กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 - ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

ตารางที่ 12 เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ประกาศเพิ่มเติมจากมาตรา 39 ที่ต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(1) ประธานศาลฎีกา	(18) ประธานกรรมการ และ
(2) ประธานศาลรัฐธรรมนูญ	กรรมการกำกับหลักทรัพย์
(3) ประธานศาลปกครองสูงสุด	และตลาดหลักทรัพย์
(4) อัยการสูงสุด	(19) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(5) กรรมการการเลือกตั้ง	(20) เลขาธิการวุฒิสภา
(6) ผู้ตรวจการแผ่นดิน	(21) กรรมการกิจการโทรคมนาคม
(7) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	แห่งชาติและเลขาธิการ
(8) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	คณะกรรมการ
(9) รองประธานศาลฎีกา	กิจการโทรคมนาคม
(10) รองประธานศาลปกครองสูงสุด	(22) ประธานกรรมการนโยบาย
(11) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร	กรรมการนโยบาย
(12) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา	กรรมการบริหาร ผู้อำนวยการ
(13) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด	และรองผู้อำนวยการองค์การ
(14) รองอัยการสูงสุด	กระจายเสียงและแพร่ภาพ
(15) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง	สาธารณะแห่งประเทศไทย
ตามกฎหมาย	(23) ประธานกรรมการ และกรรมการ
(16) ปลัดกระทรวงกลาโหม	ตรวจสอบตามประกาศ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ	คณะปฏิรูปการปกครอง
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต	ในระบบประชาธิปไตยฯ
(17) ประธานกรรมการ รองประธาน	(24) กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี
กรรมการ และกรรมการธนาคาร	(25) ผู้แทนการค้าไทย
แห่งประเทศไทย	

ตารางที่ 13 รู้จักกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรรมการ ป.ป.ช. ต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีที่มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาตามรัฐธรรมนูญ และพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วยประธานกรรมการ
และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 8 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 9 ปี

ตารางที่ 14 มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.กรณีร้องเรียนกล่าวหา นางเบญจวรรณ ทองเลื่อน

เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนน 9 เสียง เห็นชอบตามความเห็นของอนุกรรมการไต่สวนว่ากรณีกล่าวหานางเบญจวรรณ ทองเลื่อน เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ว่าเรียกรับทรัพย์สินหรือเงินสมนาคุณจากนางสุพัตรา เกษมเรืองกิจ พนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อเป็นการตอบแทนหรือสมนาคุณที่ให้ความช่วยเหลือโอนย้ายมาสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้น **มีมูลเป็นความผิดวินัยร้ายแรง** ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 82 วรรคสอง และวรรคสาม และเป็นความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 149 และมาตรา 157

เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2551 คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนน 9 เสียง เห็นชอบตามความเห็นของอนุกรรมการได้ส่วนว่ากรณีกล่าวหานางเบญจวรรณ ทองเสียน เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่เรียกจับตัวเครื่องบินจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ควินสแลนด์ เอนจิเนียริง ซึ่งเป็นคู่สัญญากับเทศบาลนครเชียงใหม่ในโครงการก่อสร้างอาคารโรงพยาบาลเทศบาลนครเชียงใหม่ นั้น **มีมูลเป็นความผิดวินัยร้ายแรง** ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนพ.ศ. 2535 มาตรา 82 วรรคสอง และวรรคสาม และเป็นความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 149 และมาตรา 157

ทั้งนี้ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นเรื่องกล่าวหานางเบญจวรรณ ทองเสียน ไปยังผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณาโทษทางวินัย และส่งไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลตามฐานความผิดดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 92 และมาตรา 97 ต่อไป

คดีทุจริตแก้ไขราคากลาง โครงการสร้างบ่อพัก และท่อร้อยสายไฟฟ้า รอบสวนจิตรลดา

(นายเกษม ใจหงษ์)

คดีหมายเลขดำที่ อ.2335/2550

คดีหมายเลขแดงที่ อ.1296/2551

การกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดซื้อ หรือจัดจ้าง ในหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องโปร่งใส ปราศจาก จุดมุ่งหมายแอบแฝงใดๆ ที่จะเอื้อประโยชน์ให้ ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด การจัดการเพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขัน ในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรมถือได้ว่าเป็นการ กระทำที่เป็นความผิดและมีโทษ ผู้รับผิดชอบอาจถูก กล่าวหาว่าเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริตได้ ดังกรณีกล่าวหา นายเกษม ใจหงษ์ อดีตผู้อำนวยการไฟฟ้านครหลวง

การก่อสร้างบ่อพักและท่อร้อยสายไฟฟ้าใต้ดิน

โครงการจิตรลดาเป็นโครงการก่อสร้างบ่อพักและท่อร้อยสายไฟฟ้าใต้ดินแบบเบ็ดเสร็จ (Turnkey) ด้วยวิธีการ Pipe jacking ความยาวประมาณ 10,423 เมตร ตามแนวถนนโดยรอบสวนจิตรลดาและถนนใกล้เคียง อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 และเริ่มโครงการตั้งแต่ พ.ศ. 2539

การไฟฟ้านครหลวงว่าจ้างสำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำข้อกำหนดและรายละเอียด (TOR) โดยให้โครงการจิตรลดาประกวดราคาแบบเบ็ดเสร็จ คือผู้รับจ้างออกแบบและก่อสร้างตามแบบก่อสร้างมาตรฐานที่การไฟฟ้านครหลวงกำหนดให้ ซึ่งมีการออกแบบ

ก่อสร้างเป็นแบบ Pipe jacking คือก่อสร้างโดยไม่เปิดพื้นผิวถนน แต่จะทำอุโมงค์ลอดใต้พื้นผิวถนนแทน

ขั้นตอนการดำเนินโครงการเริ่มต้นจากนายเกษม ใจหงษ์ รองผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวง ส่วนวิชาการและแผนงานขณะนั้น ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะทำงานเพื่อกลั่นกรองเรื่องการซื้อและการจ้าง จากนั้นผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวงได้แต่งตั้งคณะกรรมการประมาณราคากลางขึ้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2539 คณะกรรมการฯดำเนินการประมาณราคากลางค่าก่อสร้างโครงการจิตรลดาเป็นเงิน 577,367,881 บาท ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม มีกำหนดระยะเวลาก่อสร้าง 900 วันตามเงื่อนไขการก่อสร้าง

ขั้นตอนต่อมาคือ คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคาใช้ราคากลางดังกล่าวอ้างอิงในการประกวดราคา การแก้ไขราคากลางกระทำได้โดยคณะกรรมการประมาณราคากลางหรือโดยบุคคลอื่น ซึ่งต้องเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการประมาณราคากลางเท่านั้น

การประกวดราคา

มีผู้เสนอราคากทั้งสิ้นจำนวน 6 ราย

บริษัท รวมนครก่อสร้าง (ประเทศไทย) จำกัด เสนอราคาต่ำสุด แต่ไม่ตรงแบบการก่อสร้างหลายข้อ เช่น ใช้วิธีการก่อสร้างแบบเปิดพื้นถนน คุณสมบัติไม่ครบถ้วนจึงไม่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา

บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล๊อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) เสนอราคาต่ำรองลงมา เป็นเงิน 692,965,170 บาท สูงกว่าราคากลางที่คณะกรรมการประมาณราคาประมาณไว้แต่ยังอยู่ในเกณฑ์พิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาผลประกวดราคา

นายเกษม ใจหงษ์ ประธานคณะกรรมการเพื่อกู้คืนครองเรื่องการซื้อ และการจ้าง ได้หารือกับประธานกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา ถึงเหตุผลความแตกต่างระหว่างราคากลางกับราคาที่บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) เสนอ และตกลงให้ดำเนินการประมาณ ราคากลางครั้งที่ 2 โดยใช้แบบก่อสร้างของบริษัท อิตาเลียนไทยฯ เป็นฐาน ประมาณราคากลางโดย**คิดราคากลางใหม่ได้เป็นเงิน 616,222,000 บาท รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วเป็นเงิน 659,357,540 บาท** ราคาที่บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) เสนอยังคงสูงกว่าราคากลาง

นายเกษม ใจหงษ์ ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนรู้เห็นและเป็นผู้ดำเนินการ ให้มีการแก้ไขราคากลางครั้งที่ 3 โดยคณะกรรมการประมาณราคากลาง ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขเป็นการไม่ชอบด้วยระเบียบปฏิบัติงานของการไฟฟ้านครหลวง

การแก้ไขครั้งนี้เปลี่ยนตัวเลขจาก 616,222,000 บาท เป็น 640,388,832 บาทเมื่อรวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วเป็น 685,216,050.24 บาท ระยะเวลาการก่อสร้างลดเหลือ 780 วัน เพื่อให้การก่อสร้างแล้วเสร็จ ภายในกรอบเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 มีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง จากนั้นมีการนำเอกสารที่ถูกแก้ไขแล้ว ไปถ่ายสำเนาอีกครั้งเพื่อให้เอกสารปลอมแปลงยังคงมีข้อความส่วนอื่นเป็นข้อความเดิมและมีลายมือชื่อของคณะกรรมการประมาณราคากลาง ทั้งคณะ

การแก้ไขตัวเลขเพื่อให้ได้ราคากลางครั้งนี้ ทำให้ราคา ที่บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลล็อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) เสนอสูงกว่า ราคากลางเป็นเงิน 7,749,119.76 บาททั้งที่ในความจริง สูงกว่า ราคากลางถึง 33,594,630 บาท

จากนั้น นายเกษม ใจหงษ์ได้รายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการไฟฟ้านครหลวงเพื่อขออนุมัติว่าจ้างบริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล๊อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) ดำเนินการก่อสร้างบ่อพักฯ รอบสวนจิตรลดา คณะกรรมการไฟฟ้านครหลวงหลงเชื่อตามรายงานและได้อนุมัติว่าจ้างบริษัท บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล๊อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) ให้ดำเนินการก่อสร้าง เป็นเงิน 691,895,170 บาท

การแก้ไขราคากลางจึงเป็นการกระทำโดยมิชอบ เพื่อแสวงหาประโยชน์ให้แก่บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวล๊อปเมนต์ จำกัด (มหาชน) ส่งผลให้การไฟฟ้านครหลวงเสียหาย เสียค่าจ้างเพิ่มขึ้น

การร้องเรียน

ต่อมาเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2541 มีการร้องเรียนเป็นบัตรสนเท่ห์ส่งจากการไฟฟ้านครหลวงถึงคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) กล่าวโทษนายเกษม ใจหงษ์ว่ากระทำความผิด ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502

คณะกรรมการ ป.ป.ป. สอบสวนแล้วพบว่ามิใช่ความผิด และอัยการสูงสุดมีคำสั่งให้ดำเนินคดีอาญา ยื่นฟ้องต่อศาลอาญา

เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2551 ศาลอาญาพิพากษาว่า นายเกษม ใจหงษ์ อดีตผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวง มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 ในฐานะเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตให้จำคุกเป็นเวลา 1 ปี และปรับ 20,000 บาท แต่เนื่องจากจำเลยไม่เคยต้องโทษคดีอาญามาก่อน เห็นสมควรให้โอกาสกลับตัวเป็นคนดี โทษจำคุกจึงให้ รอลงอาญาไว้มีกำหนด 2 ปี และให้จำเลยทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม

ตามที่เจ้าพนักงานคุมประพฤติและจำเลยเห็นสมควรเป็นเวลา 16 ชั่วโมง หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 และ 30

โจกย์และจำเลยไม่อุทธรณ์คำพิพากษา คดีถึงที่สุด

บทสรุป

เป็นที่น่าเสียดายหากโครงการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐไม่ดำเนินการอย่างโปร่งใส เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจำเป็นต้องตั้งมั่น ยึดในผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก การหวั่นไหวคลอนแคลน หันหนีจากความถูกต้องอันเนื่องจากการมองข้ามภาพรวมและละเลยการดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีย่อมนำไปสู่ความเสื่อมเกียรติและด้อยค่า

การเป็นหูเป็นตาสอดส่องของทุกฝ่ายและการร้องเรียนมายังหน่วยงานอิสระ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นกลไกสำคัญในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของประเทศชาติได้

ตารางที่ 15

Turnkey หรือ แบบเบ็ดเสร็จ

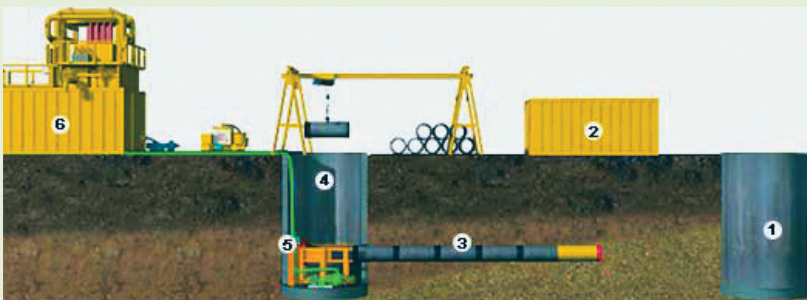
หมายถึงให้ผู้ก่อสร้างดำเนินการออกแบบก่อสร้างทั้งหมด ต่างจากการก่อสร้างแบบปกติตรงที่ทางราชการจะมีแบบก่อสร้างให้ผู้ก่อสร้างนำไปใช้

ในการก่อสร้างแบบ TurnKey ผู้รับจ้างจะไปดูสถานที่และนำมาพิจารณา ร่วมกับวัตถุประสงค์ในการก่อสร้าง แล้วดำเนินการออกแบบก่อสร้างทั้งหมด

ภาพที่ 2

Pipe jacking เป็นการก่อสร้างแบบไม่เปิดผิวหน้าถนน แต่เจาะอุโมงค์ที่ด้านหนึ่งด้านใดของถนน และขุดลอดใต้ถนนไปสุดปลายอีกด้านหนึ่ง จากนั้น นำท่อร้อยสายไฟฟ้าสอดลอดไปตามอุโมงค์วิธีนี้ไม่สร้างปัญหาในการจราจร

ภาพจาก <http://www.cargocap.com/content/building-structure-of-the-pipeline-network>

- 1 Target shaft
- 2 Business container
- 3 Jacking pipe
- 4 Starting shaft
- 5 Jacking station
- 6 Separation plant

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7
กำหนดโครงการจิตรสดา

การไฟฟ้านครหลวง

จ้างสำนักบริการวิชาการ จุฬาฯ
จัดทำข้อกำหนดและ
รายละเอียด

รองผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวง
ส่วนวิชาการและแผนงาน
ในเวลานั้น ได้รับแต่งตั้งเป็น
ประธานคณะทำงาน
เพื่อกลั่นกรองเรื่องการซื้อ
และการจ้าง

ผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวง
แต่งตั้งคณะกรรมการ
ประมาณราคากลางขึ้น

คณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง
หลงเชื่อตามรายงาน
และอนุมัติว่าจ้างบริษัท อิตาเลียนไทย
ดีเวลอปเมนต์ จำกัด (มหาชน)
เป็นเงิน 691,895,170 บาท

คณะกรรมการพิจารณาผลการ
ประกวดราคาใช้ราคากลางดังกล่าว
เป็นหลักอ้างอิงในการประกวดราคา

มีผู้เสนอราคา 6 ราย บริษัท
รวมนครก่อสร้าง (ประเทศไทย)
จำกัด เสนอราคาต่ำสุด แต่ไม่
ตรงแบบก่อสร้าง

บริษัท อิตาเลียนไทย
ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)
เสนอราคาต่ำรองลงมาแต่
สูงกว่าราคากลางมาก

ประธานคณะกรรมการ
เพื่อกลั่นกรองเรื่องการซื้อ
และการจ้าง แก่โรงแรงกลาง
โดยไม่ผ่านคณะกรรมการ
ประมาณราคากลาง
ซึ่งผิดระเบียบการไฟฟ้านครหลวง

คณะกรรมการฯ ดำเนินการ
ประมาณราคากลางค่าก่อสร้าง
โครงการก่อสร้างบ่อพักฯ
รอบสวนจิตรลดา เป็นเงิน
577,367,881 บาท
ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม มีกำหนด
ระยะเวลาก่อสร้าง 900 วัน
ตามเงื่อนไขการก่อสร้าง

ทุจริตร
ก่อสร้างบ่อพักฯ
รอบสวนจิตรลดา
รัฐสูญเงินกว่า
33 ล้านบาท

ราคากลางที่แก้ไขนี้ทำให้ราคา
บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลลอปเม้นท์
จำกัด (มหาชน) เสนอมา
สูงกว่าราคากลางเป็นเงิน
7,749,119.76 บาท ทั้งที่ใน
ความจริงแล้ว สูงกว่าราคากลาง
ถึง 33,594,630 บาท

ประธานคณะกรรมการเพื่อกลั่นกรองเรื่องการซื้อและการจ้างรายงาน
ต่อที่ประชุมคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวงเพื่อขออนุมัติว่าจ้าง
บริษัท อิตาเลียนไทยฯ ดำเนินการก่อสร้างบ่อพักฯ รอบสวนจิตรลดา

การแก้ไขราคากลาง
เพื่อแสวงหาประโยชน์

เกิดการ Turnkey
หรือ แบบเบ็ดเสร็จ
โดยผู้ก่อสร้าง
เพียงรายเดียว

Pipe jacking
เป็นการก่อสร้างแบบ
ไม่เปิดผิวหน้าถนน

สอบสวน

ร้องเรียน

บัตรสนเท่ห์

รับไว้พิจารณา

สำนักงาน ป.ป.ช.

ทุจริต
สร้างบ่อพักฯ
รอบสวนจิตรลดา
รัฐสูญเงินกว่า
33 ล้านบาท

ศาลตัดสิน

คดีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

(นายปัญญา ตันตียวงศ์)

คดีหมายเลขดำที่ 45410425

คดีหมายเลขแดงที่ 09634346

การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด และทำให้บุคคลอื่นได้รับประโยชน์
ถือเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา ดังกรณีก้าวหา
นายปัญญา ตันตียวงศ์ ประธานคณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือ สตง. เป็นองค์กรตรวจสอบอิสระ
และเป็นกลาง มีโครงสร้างประกอบด้วย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือ คตง. เป็นคณะกรรมการ
ที่ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจ
เงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มีหน้าที่กำกับดูแลสำนักงานการตรวจเงิน
แผ่นดินโดยกำหนดนโยบายและกรอบการกำกับที่ให้กับผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดิน

อำนาจหน้าที่สำคัญของ คตง. ประการหนึ่งคือ พิจารณาเลือก
ผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยเสนอชื่อผู้สมควรได้รับ
การแต่งตั้งต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหา พ.ศ. 2543

ที่มาของการคัดเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นตำแหน่งที่สำคัญมากเพราะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการเงินทั้งหมดของราชการว่าเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายงบประมาณ รวมทั้งตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินว่าคุ้มค่าหรือไม่

เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2545 คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการคัดเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินด้วยวิธีการลงคะแนนลับ โดยเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติถูกต้องจำนวน 3 คนตามที่คณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการสรรหาได้เสนอมา ได้แก่ นายประธาน ดาบเพชร นางจรรุวรรณ เมณฑกา และนายนนทพล นิมสมบุญ

ผลการลงคะแนนมีดังนี้

- นายประธาน ดาบเพชร ได้ 5 คะแนน
- นางจรรุวรรณ เมณฑกา ได้ 3 คะแนน
- นายนนทพล นิมสมบุญ ได้ 0 คะแนน

นายประธาน ดาบเพชร รองผู้อำนวยการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จึงได้คะแนนเสียงสูงสุดและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่

คณะกรรมการฯ จึงมีมติให้เสนอชื่อ นายประธาน ดาบเพชร เป็นผู้สมควรได้รับการพิจารณาเสนอชื่อต่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ

ฝ่าฝืนมติคณะกรรมการฯ

ต่อมา นายปัญญา ตันติยวงศ์ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ฝ่าฝืนมติของคณะกรรมการฯ ไม่เสนอชื่อ นายประธาน ดาบเพชร ต่อวุฒิสภา แต่เสนอชื่อ นายประธาน ดาบเพชร ร่วมกับบุคคลอื่นอีก 2 คน คือ

นางจรรวณ เมณฑกา และนายนนทพล นิ่มสมบุญ ผ่านประธานวุฒิสภา เพื่อขอให้วุฒิสภาพิจารณาเลือกบุคคลตามบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้เป็นที่เข้าใจได้ว่า มีเจตนาเพื่อไม่ให้นายประธาน ดาบเพชร ได้รับตำแหน่ง และเพื่อให้นางจรรวณ เมณฑกา ได้รับตำแหน่ง เนื่องจาก นายนนทพล นิ่มสมบุญ อยู่ระหว่างการถูกสอบสวนในข้อหากระทำความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 วุฒิสภาประชุมและมีมติด้วยคะแนน 91 ต่อ 70 คะแนนว่าวุฒิสภาสามารถเลือกบุคคลหนึ่งบุคคลใด หนึ่งในสาม คนที่ส่งรายชื่อมาโดยไม่จำเป็นต้องเลือกนายประธาน ดาบเพชร

ที่ประชุมวุฒิสภามีมติเลือกนางจรรวณ เมณฑกา เป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2544 นายประธาน ดาบเพชรมีหนังสือถึง ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ร้องเรียนว่า การกระทำของนายปัญญา ตันติยวงศ์เป็นการปฏิบัติโดยมิชอบ ด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินและระเบียบ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้สมควร ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

การไต่สวน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำสั่ง ตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวน จากการไต่สวนพบว่าข้อกล่าวหาไม่มูล ซึ่งเป็น ความผิดทางอาญา จึงแจ้งข้อหาต่อนายปัญญา ตันติยวงศ์ ว่ากระทำความผิด อาญาฐานเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้ เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 รวมทั้งส่งรายงานไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป และ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิด

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า นายปัญญา ตันตียวงค์ มีความผิด ให้ลงโทษจำคุก 3 ปี

นายปัญญา ตันตียวงค์ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษา ให้ยกฟ้องโจทก์ และโจทก์ร่วม คือ นายประธาน ดาบเพชร

ศาลฎีกาพิพากษากลับว่า นายปัญญา ตันตียวงค์ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ลงโทษจำคุก 3 ปี ปรับ 20,000 บาท แต่ให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี

คุณหญิงจรรจวรรณ เมนทกา ไม่ได้พ้นจากตำแหน่งผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดินหลังศาลฎีกาพิพากษาว่า นายปัญญา ตันตียวงค์ มีความผิด โดยให้เหตุผลว่าได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รับตำแหน่งแล้ว

บทสรุป

เจ้าพนักงานหรือข้าราชการเป็นบุคคลที่ กฎหมายกำหนดให้มีทั้งอำนาจ หน้าที่และความ รับผิดชอบในการปฏิบัติการซึ่งอาจได้รับทั้งคุณและโทษ จากบทบัญญัติของกฎหมาย จึงต้องกระทำการด้วยความระมัดระวัง และหากกระทำการนอกขอบเขตที่ กฎหมายให้ไว้ จนทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ก็ มีมาตรการลงโทษเจ้าพนักงานไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ยัง เป็นการปกป้องและให้โอกาสผู้เสียหายให้ร้องเรียน และเอาผิดได้จากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

ฝ่าฝืนมติคณะกรรมการฯ

ไต่สวน

สำนักงาน ป.ป.ช.

ศาลตัดสิน

ไม่ได้เสนอชื่อทั้งที่ผ่านการเห็นชอบ

เสนอผ่านประธานวุฒิสภา
เพื่อขอให้วุฒิสภาพิจารณา
เลือกบุคคลตามบัญชี
รายชื่อและให้ความเห็นชอบ
อีกครั้ง

มีมติเลือก

2.

1.

2.

3.

มีหนังสือถึง

ไม่ได้พ้นจากตำแหน่งผู้ว่าการ
ตรวจเงินแผ่นดินหลังศาลฎีกา
พิพากษาว่า นายปัญญา
ตันติยวรรณ มีความผิด
โดยให้เหตุผลว่าได้รับ
พระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้รับ
ตำแหน่งแล้ว

คดีความผิด ต่อหน้าที่ราชการ (ที่ดินรัชดา)

(พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)

คดีหมายเลขดำที่ อม. 1/2550

คดีหมายเลขแดงที่ อม. 1/2550

จากการที่คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ประมุข
ที่ดินรืมนกนเทียมร่วมมิตร ย่านถนนรัชดาภิเษก ใกล้กับ
ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟู
และพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ในกำกับดูแลของธนาคาร
แห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง โดยพันตำรวจโททักษิณ
ชินวัตร ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีร่วมลงนาม
ยินยอมในฐานะคู่สมรส ส่งผลให้เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้
ส่วนเสียในสัญญาจะซื้อจะขายและสัญญาซื้อที่ดิน โฉนด
แปลงดังกล่าว อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
และประโยชน์ส่วนรวม เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย มีโทษผิด
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100(1)

ที่ดินรัชดาภิเษก

กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเป็นรัฐวิสาหกิจ
อยู่ในกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย
อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง กองทุนฯ เป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้มีความมั่นคง
และเสถียรภาพเนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวเกิดวิกฤติกับสถาบันการเงิน
หลายแห่ง มีหนี้ด้อยคุณภาพจำนวนมาก ขาดสภาพคล่อง ขาดเงินหมุนเวียน
หากปล่อยให้ล้มละลายจะทำให้ประชาชนจำนวนมากที่ทำธุรกรรมกับสถาบัน
การเงินเหล่านั้นได้รับความเดือดร้อน ทำให้เศรษฐกิจทั้งประเทศเสียหาย

เมื่อบริษัทเงินทุน เอราวัณทรัสต์ จำกัดประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน กองทุนฯ ได้เข้าแก้ไขฟื้นฟูและเพิ่มทุนให้ และรับโอนหุ้นจดทะเบียนและชำระค่าหุ้นแล้วมาจากเอราวัณทรัสต์ ร้อยละ 75 เพื่อให้เอราวัณทรัสต์มีฐานะการเงินที่แข็งแกร่งขึ้น ก่อนจะพิจารณานำหุ้นออกขายในภายหลัง เนื่องจากเอราวัณทรัสต์มีเงินกองทุนติดลบอยู่ จึงจำเป็นต้องทำให้เงินกองทุนฯ เป็นบวกก่อนนำออกขาย

24 สิงหาคม
พ.ศ. 2538

ดังนั้น เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2538
กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบัน
การเงินจึงเข้าซื้อที่ดินจากเอราวัณทรัสต์ จำนวน
2 แปลง ดังนี้

แปลงที่ 1

แปลงที่ 2

ที่ดินนาคูญ์วัฒนธรรม รวม
18 ไร่ เนื้อที่รวม 85 ไร่ 3 งาน 65
ตารางวา เป็นเงิน 2,749 ล้านบาท

ที่ดินนเทียมร่วมมิตร รวม
13 ไร่ เนื้อที่รวม 35 ไร่ 2 งาน 69
ตารางวา เป็นเงิน 2,140 ล้านบาท

รวมเป็นเงิน 4,889 ล้านบาท

ทำให้เอราวัณทรัสต์สามารถนำกำไรจากการขายที่ดินไปล้างการขาดทุนสะสมที่มีอยู่เพื่อให้ส่วนของผู้ที่ถือหุ้นเป็นบวกและจะได้นำหุ้นออกขายต่อไป

พ.ศ. 2544

ต่อมา ใน พ.ศ. 2544 กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินได้ปรับปรุงเกณฑ์บันทึกทรัพย์สินรอการขายใหม่ทั้งหมด เพื่อรับรู้ผลการขาดทุน โดยใช้ราคาประเมินของกรมที่ดินในขณะนั้นเป็นราคาสะท้อนมูลค่าที่เป็นจริง เป็นผลให้ราคาที่ดินปรับลดลง

แปลงที่ 1

แปลงที่ 2

พ.ศ. 2538

2,749 ล้านบาท
(ลดลง 52.28%)

2,140 ล้านบาท
(ลดลง 64.76%)

พ.ศ. 2544

คงเหลือราคา
1,310.10 ล้านบาท

คงเหลือราคา **754.50 ล้านบาท**
ที่ดินแปลงนี้ที่รู้จักกันในชื่อ
ที่ดินรัชดาภิเษก หรือ “ที่ดินรัชดาฯ”

ภาพที่ 3 ที่ดินรัชดา

ที่มา <http://www.chaoprayanews.com>

เมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2546 คณะกรรมการจัดการกองทุน อนุมัติให้นำทรัพย์สินของกองทุนฯ ออกจำหน่ายโดยประมูลขาย และได้ นำที่ดินรัชดาฯ ออกประมูลขายทางอินเทอร์เน็ตในวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 เวลา 16.00 น. – 16.30 น. และกำหนดราคาขั้นต่ำไว้ที่ 870 ล้านบาท ราคาประเมินของกรมที่ดินบวกร้อยละ 15 และผู้ร่วมประมูลต้องวางเงินมัดจำ 10 ล้านบาท มีผู้ประสงค์จะซื้อที่ดิน 8 ราย ลงทะเบียนและชำระเงินมัดจำ การประมูล 3 ราย แต่ถึงกำหนดเวลาเสนอราคากลับไม่มีผู้เสนอราคา เข้าประมูล กองทุนฯ จึงยกเลิกการประมูล

หลังจากนั้น กองทุนฯ ทำการรังวัดที่ดินรัชดาฯ เพื่อรวมทั้ง 13 โฉนด โดยแบ่งหักส่วนที่เป็นสาธารณประโยชน์ออก และแบ่งแยกใหม่เป็น 4 โฉนด เหลือเนื้อที่รวม 33 ไร่ 78.9 ตารางวา และทำการประกาศขายด้วยวิธี ประกวดราคาและกำหนดวันยื่นซองในวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ครั้งนี้ไม่กำหนดราคาขั้นต่ำ แต่ผู้เข้าประกวดราคาต้องวางเงินมัดจำจำนวน 100 ล้านบาท ประกาศประกวดราคามีการระบุเลขที่โฉนดทั้ง 4 โฉนด ทั้งที่ การรังวัดโฉนดที่ดินใหม่เพิ่งแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2546 และมีข่าวแพร่กระจายว่าคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ภริยานายกรัฐมนตรี จะเข้าร่วมประมูลด้วย

ในวันยื่นซอง มีผู้ยื่นซองเสนอราคาจำนวน 3 ราย คือ

1. คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ส่งนายควมเป็นผู้รับมอบอำนาจ

เสนอราคา 772 ล้านบาท

-
2. บริษัท ในเบิล ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด (มหาชน)

เสนอราคา 750 ล้านบาท

-
3. บริษัท แลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน)

เสนอราคา 730 ล้าน

คุณหญิงพจมาน ชินวัตรเป็นผู้เสนอราคาสูงสุดและคณะกรรมการจัดการกองทุนฯ ได้อนุมัติให้คุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นผู้ชนะประมูล และได้ทำสัญญาจะซื้อจะขายกับกองทุนฯ ในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2546

การทำสัญญาซื้อขายที่ดินรัชดาฯ และโอนกรรมสิทธิ์เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2546 โดย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ทำหนังสือยินยอมในฐานะคู่สมรส พร้อมแนบบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประเภทข้าราชการการเมือง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นหลักฐานด้วย

ผลประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่น

จุดเริ่มต้นของคดีนี้เกิดจากกลุ่มข้าราชการกระทรวงการคลัง ที่ใช้ชื่อว่า “กลุ่มเป้านกหวีด” หรือ “Whistle blower” ได้ส่งข้อมูลความไม่ชอบมาพากลของการประมูลที่ดินรัชดาฯ ไปยังผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และต่อมาคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2549

ข้อควรสังเกตจากการตรวจสอบมีด้วยกันหลายประการ

- การที่กองทุนฯ ปรับลดราคาที่ดินลงนั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
- การไม่กำหนดราคาขั้นต่ำของที่ดินในการประกวดราคาส่งผลให้ราคาที่คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ชนะประมูลเป็นราคาต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่กองทุนฯ เปิดประมูลครั้งแรก
- หนังสือชี้ชวนให้ผู้เข้าร่วมประกวดราคามีรายละเอียดไม่ครบถ้วน
- มีการเพิ่มเงินมัดจำในการยื่นซองประกวดราคาเป็น 100 ล้านบาท จาก 10 ล้านบาทในการประมูลครั้งแรก ซึ่งเป็นเงินจำนวนมหาศาล สามารถกีดกันผู้เข้าประมูลให้น้อยลงตามไปด้วยได้

จึงเป็นที่เห็นชัดว่ากองทุนฯ ไม่สามารถขายที่ดินโดยการแข่งขันอย่างเป็นธรรมทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการขายที่ดินเท่าที่ควร

นอกจากนี้ เนื่องจากคณะกรรมการจัดการกองทุนประกอบด้วย

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ประธานกรรมการ

ปลัดกระทรวงการคลัง

รองประธานกรรมการ

กรรมการ แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จำนวน ไม่น้อยกว่า 5 คนแต่ไม่เกิน 9 คน

จึงเห็นได้ว่าทุกตำแหน่งอยู่ในสถานะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสามารถให้คุณให้โทษได้ และนายกรัฐมนตรีหรือรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลกระทรวงการคลังอีกชั้นหนึ่ง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีประกาศกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามไม่ให้เป็นผู้สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่ตนปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี อันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา 100 (1) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสเป็นการดำเนินกิจการของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมาย มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการการบริหารทรัพย์สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ได้ให้ความยินยอมแก่คุณหญิงพจมาน ชินวัตร คู่สมรส ในการเสนอราคาประมูลซื้อที่ดินทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน และทำสัญญาซื้อขายที่ดินกับกองทุนฯ

คณะอนุกรรมการตรวจสอบจึงสรุปความเห็นว่าการกระทำของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 (1) และคุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นผู้สนับสนุนการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86

คำพิพากษา

เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2550 อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้อง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นจำเลยที่ 1 และคุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นจำเลยที่ 2 ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในความผิดฐาน “เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกันเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย ในสัญญาที่กำกับหน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี และเป็นเจ้าพนักงาน และสนับสนุนเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นฯ” ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และประมวลกฎหมายอาญา

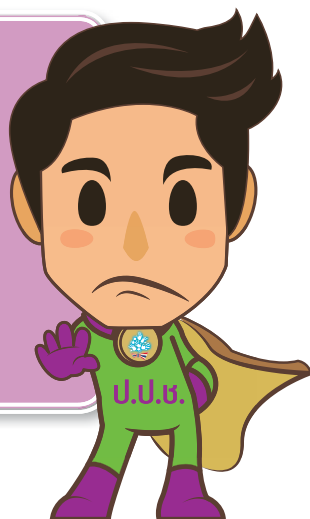
ศาลมีคำสั่งรับฟ้องเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2550

องค์คณะผู้พิพากษามีมติด้วยคะแนนเสียง 7 ต่อ 2 ว่าคุณหญิงพจมาน ชินวัตร จำเลยที่ 2 ไม่มีความผิดและไม่ต้องร่วมรับโทษตามมาตรา 122 กับ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จำเลยที่ 1 และมีมติเอกฉันท์ว่า ที่ดินไม่ใช่ทรัพย์สินที่ทั้งสองได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งมีมติด้วยคะแนนเสียง 7 ต่อ 2 ว่า เงินที่คุณหญิงพจมานจำเลยที่ 2 ชำระค่าที่ดินไม่ใช่ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง ที่ดินและเงินดังกล่าวจึงไม่ใช่ทรัพย์สินพึงรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 (1) และ (2)

จากพยานหลักฐานและการไต่สวนสรุปว่า พ.ต.ท. กักชิน ชินวัตร จำเลยที่ 1 กระทำความผิด ซึ่งขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายไว้วางใจให้บริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการและประชาชน แต่กลับฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทั้งที่เป็นหัวหน้ารัฐบาล ต้องกระทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี ต้องมีความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์ ประพฤติตนในสิ่งที่ตั้งตามจรรยาบรรณของนักการเมือง ให้เหมาะสมกับที่ได้รับความไว้วางใจในตำแหน่งหน้าที่อันสำคัญยิ่งนี้ จึงไม่สมควรรอการลงโทษ

อีกทั้งพิพากษาว่า พ.ต.ท. กักชิน ชินวัตร จำเลยที่ 1 มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ศ. 2542 มาตรา 100 (1) วรรคสาม และมาตรา 122 วรรคหนึ่ง ให้ลงโทษจำคุก 2 ปี ส่วนความผิดฐานอื่นและคำจออื่นนอกจากนี้ให้ยก และยกฟ้องโจทก์สำหรับคุณหญิงพจมาน ชินวัตร จำเลยที่ 2

ถ้าซื้อที่ดิน 2,140 ล้าน -
ขาย 772 ล้าน
ขาดทุน =

คดีความผิดเป็นเจ้าหน้าที่
ของรัฐร่วมกันเป็นคู่สัญญา
ในสัญญาที่ทำกับ
หน่วยงานของรัฐ
(คดีออกสลากพิเศษ
เลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว)

(พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)

คดีหมายเลขดำที่ อม. 1/2551
คดีหมายเลขแดงที่ อม. 10/2552

การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและทุจริตต่อหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานราชการ เช่น ในกรณีโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (ห่วยบนดิน) โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ทำให้มีผู้เสียหายคือ กระทรวงการคลังและกระทรวงคมนาคม

จากการไต่สวนโดยคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ตามที่กระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือร้องเรียน นำไปสู่การยื่นฟ้องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีคำพิพากษาให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในฐานะนายกรัฐมนตรีมีความผิดทางอาญา

โครงการออกสลากพิเศษ

000
00 ห่วยบนดิน

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2546 คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีการประชุมและมีมติเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัวและ 2 ตัว (ห่วยบนดิน) และต่อมาเสนอให้กระทรวงการคลังพิจารณาเพื่อขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในหลักการ 3 ประการ ดังนี้

1. ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัว และ 2 ตัว (หอยบนดิน)

2. ให้นำรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการแล้วไปใช้ประโยชน์เพื่อคืนสู่สังคม

3. ให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 310) และภาษีการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอทั้ง 3 ประการและดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัวและ 2 ตัว (หอยบนดิน) ตามโครงการดังกล่าวโดยเริ่มจากงวดวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ถึงงวดวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549

กองสลากกินแบ่งรัฐบาลเริ่มนำเงินที่ได้จากโครงการไปใช้ในการมอบคืนสู่สังคมตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ถึง 15 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นเงินทั้งสิ้น 16,000 ล้านบาท

ภาพที่ 4 สลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัวและ 2 ตัว

ที่มา <http://www.lottothailand.com/content--3-323-16536-1.html>

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
จัดตั้งขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการหารายได้
เข้ารัฐ โดยการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล
มีแนวทางการปฏิบัติจัดสรรรางวัล
อย่างชัดเจน กล่าวคือ

- ร้อยละ 60 ของเงินรายได้จากการขายสลาก นำไปจ่ายค่ารางวัล
- ร้อยละ 28 ของเงินรายได้จากการขายสลาก เป็นรายได้
เข้าแผ่นดิน
- ร้อยละ 12 ของเงินรายได้จากการขายสลาก เป็นค่าใช้จ่าย
การบริหารงาน

โครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัวและ 2 ตัว (ห่วยบนดิน)
ไม่ได้กำหนดอัตราส่วนรายรับรายจ่ายที่ชัดเจน แม้จะอ้างว่าเป็นการออก
สลากกินแบ่งลักษณะพิเศษเพื่อจะนำเงินไปใช้ในทางสาธารณประโยชน์
ก็ตาม แต่ปรากฏว่าการออกสลากลักษณะพิเศษดังกล่าว ไม่ได้จำกัด
จำนวนงวดตามแนวทางที่กองสลากเคยดำเนินการมาก่อนหน้านี้

ดังนั้น การออกสลากพิเศษดังกล่าวจึงไม่ใช่สลากกินแบ่งรัฐบาล
หรือสลากการกุศลตาม พ.ร.บ. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และไม่ใช้
สลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่มีความเสี่ยงขาดทุน เนื่องจากกำหนดการจ่าย
รางวัลให้แก่ผู้ถูกลาภทุกคน ที่ถูกหมายเลข 2 และ 3 ตัว โดยไม่กำหนด
วงเงินที่รับแทงทำให้**กองสลากต้องขาดทุนรวม 7 งวด จากการ
ออกสลากทั้งสิ้น 80 งวด เป็นเงิน 1,600 ล้านบาทเศษ**

ด้วยเหตุนี้ จึงไม่อาจได้รับการงดเว้นการลดหย่อนภาษีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการงดเว้นประมวรัชฎาการ พ.ศ. 2540 และกฎกระทรวงปี 2503 และ 2543

นอกจากนี้ การไม่นำเงินรายได้จากการออกสลากหลังจากหักค่าใช้จ่ายส่งเข้ากระทรวงการคลัง ยังนับว่าไม่ถูกต้อง แม้จะนำไปใช้ในโครงการเพื่อสาธารณประโยชน์ต่างๆ ในเรื่องการศึกษา สาธารณสุข ศาสนา และด้านสังคมอื่นๆ ก็ตาม ถือว่าผิดหลักการบริหารราชการแผ่นดิน

สลากการกุศลหรือ*สลากกินรวบ*

โครงการสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ที่นำรายได้การออกสลากไปใช้ดำเนินการนั้น มีลักษณะเอื้อประโยชน์ด้านประชานิยมให้พรรคการเมืองเสียอย่างมากอีกด้วย

การออกสลากในลักษณะดังกล่าวไม่จัดว่าเป็นการออกสลากการกุศลหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่เป็นการออกสลากแบบกินรวบโดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายดังนี้

- การออกสลากในลักษณะกินรวบเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 5 และมาตรา 9 เพราะไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

- การนำรายได้คืนสู่สังคมทำได้หลายวิธี บางวิธีถูกกฎหมายบางวิธีไม่ถูกกฎหมาย แต่วิธีกรณีนี้ไม่ถูกกฎหมายเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 มาตรา 4 และมาตรา 13 และพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 23 และมาตรา 27 ซึ่งกำหนดให้นำเงินที่ได้จากหน่วยงานของรัฐ หลังหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

- การให้ลดหย่อนและยกเว้นภาษีเป็นการฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 310) พ.ศ. 2540 มาตรา 5 จตุพศ (2) และฝ่าฝืนกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

เสียหายต่อคนไทย

นับจากวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2549 คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลอนุมัติเงินรายได้จากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัวและ 2 ตัว (ห่วยบนดิน) คืนสู่สังคมเป็นเงิน 13,679,596,802.79 บาท และจ่ายให้แก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2,347,908,433.15 บาท รวมเป็นเงิน 16,027,505,235.94 บาท ทั้งนี้ระหว่างการไต่สวนคดี หน่วยงานที่ได้รับเงินไปแล้วได้คืนเงินให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน 1,165,250,370 บาท **คงเหลือส่วนที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเสียหายจำนวน 14,862,254,865.49 บาท**

ความเสียหายที่เกิดกับกระทรวง
การคลังเนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ได้หัก
ภาษี ณ ที่จ่ายจากส่วนลดจากการ
จำหน่ายสลากพิเศษและไม่ได้
รับภาษีมูลค่าเพิ่มจากยอด
จำหน่ายตามราคา คิดเป็น
เงินจำนวน

8,970,740,910.22 บาท

**รวมค่าเสียหาย
แก่รัฐเป็นเงินทั้งสิ้น
36,961,783,951.91
บาท**

ความเสียหายที่
กรุงเทพมหานคร
ขาดรายได้จากภาษี
ท้องถิ่น ซึ่งต้อง
ชำระร้อยละ 2.5

จากยอดที่ต้องเสียภาษี
รวมเป็นเงินจำนวน

336,635,594.25 บาท

ความเสียหาย
ที่กระทรวงมหาดไทยไม่ได้รับ
ในส่วนของภาษีตามพระราชบัญญัติ
การพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งต้องชำระร้อยละ 10
ของราคาสลากแต่หักไว้เพียงร้อยละ 0.5 รวมเป็น
เงินค่าเสียหาย **12,792,152,581.50 บาท**

การปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

การที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และคณะรัฐมนตรี ตลอดจน
กรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล มีมติอนุมัติให้ดำเนินการออกสลากพิเศษ
แบบเลขท้าย 3 ตัวและ 2 ตัว (ห่วยบนดิน) ในลักษณะสลากกินรวบนั้น
เป็นการปฏิบัติหน้าที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ทำให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงาน
สลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากใช้ทรัพยากรและบุคลากรของสำนักงานสลาก
กินแบ่งรัฐบาลดำเนินการตามโครงการดังกล่าว อีกทั้งเป็นการกระทำที่แสดง

ให้เห็นเจตนาว่า ต้องการแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ควรได้โดยชอบตามกฎหมาย เป็นการทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) และมาตรา 157 ตามลำดับ

ส่วนการมีมติให้นำเงินของรัฐออกไปใช้ โดยไม่มีสิทธิที่จะนำออกไปใช้หรือมีมติให้นำออกไปใช้ได้นั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในฐานะนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2504 ที่จะต้องดูแลสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงเป็นการกระทำฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. 2517 มาตรา 23 และ 27 เป็นการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152 อีกบทหนึ่ง

สำหรับการให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีนั้น พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในฐานะนายกรัฐมนตรี ร่วมกับคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสลากกินแบ่ง มีมติดังกล่าว เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดการละเว้น ไม่เรียกเก็บภาษีอากร **จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157**

การพิจารณาของศาล

จากการไต่สวนพยานหลักฐานจากการพิจารณาของศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบกับรายงานสรุปการตรวจสอบไต่สวนของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ตามที่กระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือร้องเรียน และระหว่างพิจารณาคดี คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ยื่นคำร้องขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน คตส.

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรหลบหนีไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาคดีครั้งแรก ศาลมีคำสั่งให้ออกหมายจับและจำหน่ายคดีเฉพาะเป็นการชั่วคราว

บทสรุป

การกระทำใดๆ อันอาศัยอำนาจหน้าที่ในตำแหน่ง แม้จะมีข้ออ้างว่าเพื่อประโยชน์ต่อสังคม หากผิดต่อกฎหมาย ก็ไม่อาจเลี่ยงพ้นความผิดได้

โครงการออก
สลากพิเศษ

แต่เป็นการออก
สลากแบบกินรวบ
โดยได้รับอนุญาต
จากกระทรวงมหาดไทย

000
00 หอย
บนดิน

รายได้จาก
การออกสลาก

ไม่กำหนดอัตราส่วน
รายรับที่ชัดเจน
ไม่จำกัดจำนวนงวด

โครงการสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ
ที่นำรายได้การออกสลากไปใช้
ดำเนินการนั้น มีลักษณะเอื้อประโยชน์
ด้านประชานิยมให้พรรคการเมือง
เสียงข้างมากอีกด้วย

ตรวจสอบ

คตส.

หลบหนีไม่มาศาลในวันนัด
พิจารณาคดีครั้งแรก
ศาลมีคำสั่งให้ออกหมายจับ
และจำนำคดีเฉพาะ
เป็นการชั่วคราว

ระหว่างพิจารณาคดี ป.ป.ช. ยื่นคำร้อง
ขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทน คตส.

สำนักงาน ป.ป.ช.

รวมค่าเสียหาย
แก่รัฐเป็นเงินทั้งสิ้น

36,961,783,951.91
บาท

WANTED

กองสลากต้องขาดทุนรวม 7 งวด
จากการออกสลากทั้งสิ้น 80 งวด
เป็นเงิน 1,600 ล้านบาทเศษ

คดีทุจริต ผลประโยชน์ทับซ้อน และร่ำรวยผิดปกติ

(พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)

คดีหมายเลขดำที่ อม. 14/2551

คดีหมายเลขแดงที่ อม. 1/2553

การจัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและ
ผลประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เรียกว่า ผลประโยชน์ทับซ้อน
เป็นเรื่องละเอียดอ่อน โดยเฉพาะหากเป็นเรื่องของการ
ใช้อำนาจรัฐในตำแหน่งสูงสุด เช่น หัวหน้ารัฐบาล การวาง
นโยบายการอนุมัติและการระดมทุนสนับสนุนและส่งเสริม
ผ่านหน่วยงานราชการในการกำกับดูแล ซึ่งส่งผลให้
เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจของตนและครอบครัว ตลอดจน
พวกพ้อง ย่อมเป็นการกระทำอันมิชอบและมีความผิด
ทางอาญานำไปสู่คำพิพากษายึดทรัพย์เป็นของแผ่นดิน
ดังกรณีของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

หัวหน้ารัฐบาล

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีติดต่อกัน
สองสมัย

สมัยแรก เริ่มจากวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

สมัยที่ 2 เริ่มจากวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2548 จนถึงวันที่ 19 กันยายน
พ.ศ. 2549 เมื่อคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ คปค. ทำการรัฐประหาร

คณะ คปค. อ้างเหตุผลข้อหนึ่งในการทำการยึดอำนาจว่า การบริหารราชการแผ่นดินส่อไปในทางทุจริต ประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง จึงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือ คตส. ขึ้นเพื่อกำหนดหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตภายใต้รัฐบาลในกำกับดูแลของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งใช้เวลา 1 ปี 9 เดือนในการตรวจสอบ สรุปสำนวนคดีทั้งสิ้น 24 คดี

คดีสำคัญคดีหนึ่งคือ คดีร่ำรวยผิดปกติได้ทรัพย์สิ้นโดยไม่สมควร เนื่องจากในขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และได้ใช้อำนาจหน้าที่ออกมาตรการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์แก่บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ รวม 7 กรณี ส่งผลให้หุ้นของบริษัทดังกล่าวมีราคาสูงขึ้น ก่อนขายหุ้นจำนวน 1,419 ล้านหุ้นให้กับบริษัท เทมาสิ็ก ในประเทศสิงคโปร์เป็นเงิน 69.70 พันล้านบาท เมื่อรวมกับเงินปันผลที่ได้รับในช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2548 แล้วรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 76.60 พันล้านบาท

ตารางที่ 16

บริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

ข้อมูลจำเพาะ

ชื่อเดิม บริษัท ชินวัตรคอมพิวเตอร์ แอนด์ อินเวสเมนต์ จำกัด

เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ชินวัตรคอมพิวเตอร์ จำกัด

และเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัทชินวัตรคอมพิวเตอร์แอนด์คอมมิวนิเคชั่นส์จำกัด
13 พ.ย. 2535 แปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด

ทุนจดทะเบียน 5,000,000,000 บาท

- ลักษณะกิจการ**
- ได้รับสัมปทานโครงการดาวเทียมจากรัฐโดยตรงตามสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ
 - เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ใน บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ บริษัท เอไอเอส
 - เป็นผู้ถือหุ้นใน บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) หรือ บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
 - ประกอบธุรกิจด้วยการเข้าไปถือหุ้นในบริษัทในเครือที่ดำเนินธุรกิจสายสื่อสารโทรคมนาคมไร้สาย สายธุรกิจสื่อสารดาวเทียม และอื่น ๆ

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

หรือ บริษัท เอไอเอส

ข้อมูลจำเพาะ

- ลักษณะกิจการ**
- เป็นผู้รับสัมปทานจากรัฐ ตามสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.)
 - เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่กว่าร้อยละ 90 ในบริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด หรือ ดีพีซี

บริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด หรือ ดีพีซี

ข้อมูลจำเพาะ

- ลักษณะกิจการ**
- เป็นผู้รับสัมปทานดำเนินกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่จากการสื่อสารแห่งประเทศไทย (ปัจจุบันคือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน))

อัยการสูงสุดยื่นฟ้องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้มีคำสั่งยึดทรัพย์ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และครอบครัว ให้ตกเป็นของแผ่นดินเนื่องจาก ทรัพย์สืบดังกล่าวได้มาจากการกระทำที่เป็นการ จัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ ส่วนรวม ที่เรียกกันว่าผลประโยชน์ทับซ้อน ในระหว่าง ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 17 การถือหุ้น บริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

ณ วันที่ 10 เมษายน 2541

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ถือหุ้นจำนวน	32,920,000 หุ้น
คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ถือหุ้นจำนวน	34,650,000 หุ้น
นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์ ถือหุ้นจำนวน	6,847,395 หุ้น
รวม	74,417,395 หุ้น

ณ วันที่ 16 มีนาคม 2542

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ถือหุ้นจำนวน	65,840,000 หุ้น
คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ถือหุ้นจำนวน	69,300,000 หุ้น
รวม	135,140,395 หุ้น

คิดเป็นร้อยละ 48.75 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

ณ วันที่ 11 มิถุนายน 2542

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร โอนหุ้นจำนวน 32,920,000 หุ้น

ให้ บริษัท แอมเฟลริช อินเวสท์เมนต์ จำกัด

ณ วันที่ 1 กันยายน 2542

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร โอนหุ้นจำนวน 30,920,000 หุ้น

ให้ นายพานทองแท้ ชินวัตร

โอนหุ้นจำนวน 2,000,000 หุ้น

ให้ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

คุณหญิงพจมาน ชินวัตรโอนหุ้นจำนวน 42,475,000 หุ้น

ให้ นายพานทองแท้ ชินวัตร

โอนหุ้นจำนวน 26,825,000 หุ้น

ให้ นายบรรณพจน์ ดามาพงศ์

ณ วันที่ 9 กันยายน 2545 และ วันที่ 7 พฤษภาคม 2546

คุณหญิงพจมาน ชินวัตรโอนหุ้นจำนวน 440,000,000 หุ้น

ให้ นางสาวพินทองทา ชินวัตร

ณ วันที่ 20 มกราคม 2549

บริษัท แอมเฟลริช โอนหุ้นจำนวน 164,600,000 หุ้น

ให้ นายพานทองแท้ ชินวัตร

โอนหุ้นจำนวน 164,600,000 หุ้น

ให้ นางสาวพินทองทา ชินวัตร

รวมหุ้นที่ พ.ต.ท. ทักษิณและคุณหญิงพจมานให้บุคคลอื่นถือแทนทั้งหมด

จำนวน 1,419,490,150 หุ้น

คิดเป็นจำนวนกว่าร้อยละ 28 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

นอกจากนี้ ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรไม่แสดงรายการหุ้นในบริษัท ชินคอร์ปฯ ในนามของตนเองและคู่สมรส ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ป.ป.ช. อีกด้วย

เงื่อนไขประโยชน์

แก่บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ

ขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ปฏิบัติหน้าที่ และใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ รวมทั้งสิ้น 5 กรณี

กรณีที่ 1 ออกกฎหมายแปลงค่าสัมปทานกิจการโทรคมนาคมเป็น ภาษีสรรพสามิต

กรณีที่ 2 แก้ไขสัญญาปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้โทรศัพท์มือถือแบบจ่ายเงินล่วงหน้าให้กับบริษัท เอไอเอส

กรณีที่ 3 แก้ไขสัญญาให้บริษัทเอไอเอสใช้เครือข่ายร่วมและให้หักค่าใช้จ่ายจากรายรับ รวมทั้งปรับลดอัตราค่าใช้เครือข่ายร่วม

กรณีที่ 4 อนุมัติดาวเทียมไอพีสตาร์ อันเป็นการให้แก้ไขข้อกำหนดทางเทคนิคของดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม 3 คือ ดาวเทียมไทยคม 4 ซึ่งเป็นดาวเทียมไอพีสตาร์เพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศเป็นหลัก อันอยู่นอกกรอบแห่งสัญญาสัมปทาน

กรณีที่ 5 แก้ไขสัญญาสัมปทานลดสัดส่วนผู้ถือหุ้นในบริษัทไทยคม

กรณีที่ 6 อนุมัติให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน

กรณีที่ 7 อนุมัติให้รัฐบาลพ่วงำเงินจากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเพื่อซื้อสินค้าและบริการของบริษัท ไทยคม

กรณีที่ 1 แปลงค่าสัมปทานเป็นภาษีสรรพสามิต

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร *ใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผ่านกระบวนการตรากฎหมายแก้ไขพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต โดยให้ลดอัตรา และยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่จากอัตราร้อยละ 50 เหลือร้อยละ 10* อีกทั้งดำเนินการให้เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 เห็นชอบให้นำค่าภาษีสรรพสามิตมาหักออกจากค่าสัมปทานหรือส่วนแบ่งรายได้ที่คู่สัญญาจะต้องนำส่งให้รัฐ เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัท ชินคอร์ป และบริษัทในเครืออย่างมาก อีกทั้งเป็นการขัดขวางมิให้ผู้ประกอบการธุรกิจโทรคมนาคมรายใหม่เข้ามาแข่งขันในการประกอบการธุรกิจได้อย่างเต็มที่

การดำเนินการนี้ส่งผลให้รัฐได้รับเงินค่าสัมปทานตามข้อตกลงในสัญญาน้อยลง ถือเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ และเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับกิจการของตนเองและพวกพ้อง อีกทั้งเป็นการบิดเบือนการใช้อำนาจนิติบัญญัติออกกฎหมายเพื่อเป็นเครื่องมือในการกีดกันประกอบการกิจการโทรคมนาคมรายอื่น

เห็นได้ชัดว่าเพื่อประโยชน์แก่บริษัท เอไอเอส โดยตรง เนื่องจากในช่วงเวลา พ.ศ. 2547 บริษัท เอไอเอส ต้องชำระค่าสัมปทานในองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หรือ ทศท. ในอัตราร้อยละ 25 การแก้ไขกฎหมายทำให้บริษัท เอไอเอส จ่ายค่าตอบแทนให้รัฐเพียงร้อยละ 15 เท่านั้น

**กรณีนี้ทำให้รัฐขาดรายได้จากภาษี
สรรพสามิตรวมเป็นเงิน 60,000 ล้านบาท**

กรณีที่ 2 แก้อิทธิพลของอัตราส่วนแบ่งรายได้ โทรศัพท์มือถือแบบจ่ายเงินล่วงหน้า

เมื่อ พ.ศ. 2542 บริษัท เอไอเอส ได้เริ่มบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (prepaid) ในชื่อ **วันทูคอล** โดยคณะกรรมการบริหารงาน (กบง.) กำหนดให้จ่ายส่วนแบ่งรายได้ให้ ทศท. ตามข้อกำหนดในสัญญาในอัตราร้อยละ 25 ในเวลานั้นและในอัตราร้อยละ 30 ในปีสัมปทานที่ 16 (ตุลาคม พ.ศ. 2548 ถึงกันยายน พ.ศ. 2549)

บริษัท เอไอเอส ยื่นขอต่อ ทศท. ให้ปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้ และการนำเสนอต่อคณะกรรมการ ทศท. ซึ่งนำไปสู่การลงนามข้อตกลงต่อท้ายสัญญาหลักเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 สาระของข้อตกลงต่อท้ายคือ **บริษัท เอไอเอส จ่ายส่วนแบ่งรายได้ให้กับ ทศท. ในอัตราร้อยละ 20 คงที่ตลอดอายุสัญญา**

การทำข้อตกลงต่อท้ายสัญญานี้ไม่ได้นำเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการประสานงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 มาตรา 22 และไม่ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบแต่อย่างใด

นอกจากนี้ การปรับลดอัตราส่วนแบ่งดังกล่าวไม่ได้ส่งผลให้บริษัท เอไอเอส ลดค่าใช้จ่ายบริการให้แก่ประชาชน ไม่ได้ทำให้ผู้ใช้บริการมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ ทศท. มีรายได้มากขึ้น ตรงกันข้าม บริษัท เอไอเอส สามารถทำกำไรได้มากขึ้นเนื่องจากค่าสัมปทานลดลงและถึงจุดคุ้มทุนได้เร็วกว่าคู่แข่ง และจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้มากกว่าคู่แข่ง **ทำให้หุ้นของบริษัท เอไอเอส มีราคาสูงขึ้นและเป็นที่น่าสนใจของนักลงทุน**

**การปรับลดส่วนแบ่งรายได้จากการแก้ไขสัญญาทำให้ กศท.
สูญเสียรายได้ที่ควรจะได้รับไป 14,213 ล้านบาท (พ.ศ. 2544 ถึง
พ.ศ. 2549) และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอีก 56,658
ล้านบาท (ตุลาคม พ.ศ. 2549 – กันยายน พ.ศ. 2559)
กศท. สูญเสียรายได้รวมทั้งสิ้นราว 70,872 ล้านบาท**

พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับประโยชน์
จากกรณีดังกล่าวเนื่องจากดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น มีอำนาจ
หน้าที่บังคับบัญชาหรือกำกับดูแล ทศท. และเอื้อประโยชน์ให้กับ
บริษัท เอไอเอส ที่มีบริษัท ชินคอร์ปฯ ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 42.90 ซึ่ง
พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นอยู่ทำให้ผลประโยชน์ได้แก่ตนด้วย

กรณีที่ 3 แก้ไขสัญญาเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัท เอไอเอส

การแก้ไขสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการกิจการบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
เพื่ออนุญาตให้ใช้เครือข่ายร่วม (Roaming) และให้หักค่าใช้จ่ายจากรายรับ
และกรณีการปรับลดอัตราค่าใช้จ่ายเครือข่ายร่วม เป็นการเอื้อประโยชน์
แก่บริษัท ชินคอร์ปฯ และบริษัท เอไอเอส ซึ่งสามารถแยกได้ 2 กรณี

**กรณีที่ 3.1 การแก้ไขสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการกิจการบริการ
โทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่ออนุญาตให้ใช้เครือข่ายร่วม (Roaming) และให้หักค่าใช้จ่าย
จากรายรับ**

เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2533 บริษัท เอไอเอส เข้าร่วมดำเนินการกิจการ
บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่กับ ทศท. มีกำหนดอายุสัญญา 20 ปี โดยต้องจ่ายเงิน
ผลประโยชน์ตอบแทนเป็นรายปี ตามเงื่อนไขที่กำหนด และต่อมา เมื่อวันที่
20 กันยายน พ.ศ. 2539 ได้ขยายระยะเวลาสัญญาเป็น 25 ปี

ต่อมา บริษัท เอไอเอส ดำเนินการขอเปิดการให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ไปให้ผู้อื่นร่วมใช้ โดยจะนำผลประโยชน์มาแบ่งให้ ทศท. ตามอัตราร้อยละในสัญญาหลัก แต่เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2545 บริษัท เอไอเอส ขอหักค่าใช้จ่ายจากการใช้เครือข่ายร่วมออกจากรายรับก่อนนำส่วนแบ่งส่ง ทศท. คณะกรรมการ ทศท. เห็นว่ารายได้จากผู้ให้บริการรายอื่นมาใช้เครือข่ายของบริษัท เอไอเอส ยังคงต้องนำมาคำนวณส่วนแบ่งรายได้ตามสัญญาหลัก และรายจ่ายของบริษัท เอไอเอสจากการใช้เครือข่ายของผู้ให้บริการรายอื่นถือเป็นภาระหน้าที่ของบริษัท เอไอเอส ที่ต้องรับผิดชอบเพื่อขยายเครือข่ายให้สามารถรองรับการให้บริการ

บริษัท เอไอเอส ยื่นเสนอขอปรับหลักการการใช้เครือข่ายอีกครั้ง เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2545 และคณะกรรมการ ทศท. อนุมัติให้บริษัท เอไอเอส ดำเนินการตามที่ขอได้เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2545

**การปิดการค่าใช้จ่ายให้กับ กสท. ทำให้ กสท. สูญรายได้
นับจากเดือนตุลาคม พ.ศ. 2545 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2551
เป็นเงินราว 6,960 ล้านบาท**

กรณีที่ 3.2 การปรับลดอัตราค่าใช้จ่ายเครือข่ายระหว่าง กสท. กับ บริษัท ดีพีซี ตามสัญญาการให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ Digital PCN (Personal Communication Network)

สัญญานี้มีอายุ 17 ปี และบริษัท ดีพีซี ต้องจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำหรือในอัตราร้อยละ โดยถือเอาจำนวนเงินที่มากกว่า

ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 บริษัท เอไอเอส เข้าถือหุ้นในบริษัท ดีพีซี เกินกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด และร้อยละ 90 ของผู้บริหารของบริษัท ดีพีซี เป็นผู้บริหารที่มาจากบริษัท เอไอเอส ถือได้ว่า

บริษัททั้งสองนี้เป็นบริษัทเดียวกันก็ว่าได้ และวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 กสท. อนุมัติให้บริษัท ดีพีซี ใช้โครงข่ายร่วมกับบริษัท เอไอเอส โดย กสท. คิดผลตอบแทนรายได้ในอัตรานาทิละ 2.10 บาท ซึ่งต่อมา บริษัท ดีพีซี มีหนังสือถึง กสท. ขอลดอัตราเหลือนาทิละ 1.10 บาท

**วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2549 กสท. อนุมัติปรับลดเหลืออัตรา 1.00
ถึง 1.10 บาทต่อนาที ก่อให้เกิดความเสียหายต่อ กสท.
เป็นเงิน 796 ล้านบาท**

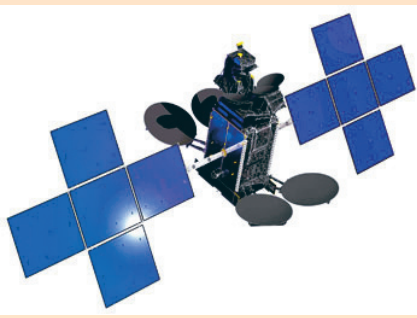
การจัดทำข้อตกลงต่อท้ายสัญญาอนุญาตและการปรับลดอัตราค่าใช้เครือข่ายไม่ได้ดำเนินการถูกต้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 แต่อย่างใด

กรณีที่ 4 การอนุมัติโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ (IPSTAR) โดยมิชอบ

โครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการสื่อสารภายในประเทศ กระทรวงคมนาคมเป็นผู้ดำเนินการกำหนดให้มีดาวเทียมหลักและระบบดาวเทียมสำรอง

บริษัทชินคอร์ปฯ ได้รับสัญญาสัมปทานดาวเทียมเมื่อ พ.ศ. 2534 โดยตามสัญญากำหนดให้ส่งดาวเทียมไทยคม 1 และ 3 เป็นดาวเทียมหลัก และส่งดาวเทียมไทยคม 2 และ 4 เป็นดาวเทียมสำรอง เพื่อใช้สำหรับการสื่อสารภายในประเทศโดยเฉพาะ ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงแผนดำเนินการตามสัญญาจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงคมนาคม

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบดาวเทียมไทยคม 3 กับดาวเทียมไอพีสตาร์

ดาวเทียมไทยคม 3	ดาวเทียมไอพีสตาร์ (IPSTAR)
มีช่องสัญญาณความถี่ ซี-แบน (C-band) จำนวน 25 transponders	ไม่มี
มีช่องสัญญาณความถี่ เคยู-แบน (Ku-band) จำนวน 14 transponders	เคยู-แบนในลักษณะสปอตบีม 84 บีม เซพบีม 3 บีม และบรอดคาสต์บีม 7 บีม
ไม่มีช่องสัญญาณความถี่ เคเอ-แบน (Ka-band)	มี
	
ที่มา http://th.wikipedia.org/wiki/ดาวเทียมไทยคม#/media/File:Thaicom3.jpg	http://th.wikipedia.org/wiki/ดาวเทียมไทยคม#/media/File:IPSTAR.jpg

สรุป ดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นดาวเทียมหลักดวงใหม่ ไม่สามารถเป็นดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม 3 ได้

บริษัท ชิน แชนเทลโลท์ จำกัด (มหาชน) หรือ บริษัท ไทยคม ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามสัญญาสัมปทานเพื่อบริหารโครงการได้ส่งดาวเทียมไทยคม 1 ขึ้นสู่อวกาศใน พ.ศ. 2536 ดาวเทียมไทยคม 2 ใน พ.ศ. 2537 ตามแผนงานแนบท้ายสัญญาสัมปทาน และได้รับอนุมัติให้ส่งดาวเทียมไทยคม 3 เร็วกว่ากำหนดตามแผนงานตามที่บริษัท ไทยคม ร้องขอ เมื่อ พ.ศ. 2540 และมีกำหนดส่งดาวเทียมไทยคม 4 เพื่อใช้เป็นดาวเทียมสำรองใน พ.ศ. 2541

เมื่อถึงกำหนดส่งดาวเทียมไทยคม 4 ขึ้นสู่อวกาศ บริษัท ไทยคม ขอเลื่อนเวลา 2 ครั้ง และขอเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของดาวเทียมไทยคม 4 เป็นดาวเทียมไอพีเอสตาร์เพื่อใช้เป็นดาวเทียมสำรองตามสัญญา

กระทรวงคมนาคมมอบให้กรมไปรษณีย์โทรเลขศึกษาข้อเทคนิคของดาวเทียมไอพีเอสตาร์ ซึ่งได้ผลการศึกษาว่า เป็นดาวเทียมหลักดวงใหม่ ไม่ใช่ดาวเทียมสำรอง และนำผลการศึกษาเข้าประชุมในคณะกรรมการประสานงานโครงการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ที่ประชุมมีมติว่าเป็นดาวเทียมหลักดวงใหม่เช่นเดียวกับความเห็นของกรมไปรษณีย์โทรเลข

ต่อมา มีการแก้ไขมติการประชุมของคณะกรรมการประสานงานฯ โดยเปลี่ยนแปลงและอนุมัติให้ดาวเทียมไอพีเอสตาร์ เป็นดาวเทียมสำรองตามที่บริษัท ไทยคม ร้องขอได้ และในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมอนุมัติตามการร้องขอ

ดาวเทียมไอพีเอสตาร์ถูกส่งขึ้นสู่อวกาศ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2548 โดยถือว่าเป็นดาวเทียมสำรองของไทยคม 3 ทั้ง ๆ ที่ไม่อาจใช้งานทดแทนไทยคม 3 ได้ เพราะใช้เทคโนโลยีต่างกันและให้บริการรองรับการใช้อินเทอร์เน็ตในต่างประเทศถึงร้อยละ 94 และใช้ภายในประเทศเพียงร้อยละ 6 จึงถือได้ว่าเป็นดาวเทียมนอกสัญญาสัมปทาน

การอนุมัติดังกล่าวจึงไม่ชอบและเป็นการเอื้อประโยชน์ให้บริษัทไทยคมไม่ต้องปฏิบัติตามสัญญาสัมปทาน รัฐต้องเสียหายจากการไม่ได้รับมอบโครงการไทยคม 4 เป็นมูลค่า 4,000 ล้านบาท นอกจากนี้โครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ถือเป็นโครงการใหม่ที่อยู่นอกกรอบของสัญญาสัมปทาน สมควรดำเนินการให้มีการเปิดประมูลแข่งขันใหม่อย่างเป็นธรรม การอนุมัติโดยไม่ชอบ จึงเป็นการเอื้อประโยชน์ให้บริษัท ไทยคม ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร คิดเป็นมูลค่าโครงการ 16,000,000,000 บาท

**การอนุมัติดำเนินการอย่างรวบรัดเร่งรีบปิดกั้นวิสัย
และทำให้รัฐเสียหายราว 1.6 หมื่นล้านบาท**

กรณีที่ 5 การอนุมัติแก้ไขสัญญาลดสัดส่วนการถือหุ้น ของบริษัท ชินคอร์ปฯ

สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศระหว่างบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) กับกระทรวงคมนาคมระบุเงื่อนไขในข้อ 4 ว่าด้วยการจัดตั้งบริษัทใหม่ว่า บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ต้องเป็นผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ในบริษัทใหม่ที่ตั้งขึ้น เพื่อบริหารโครงการดาวเทียม โดยต้องถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2547 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (รับโอนงานจากกระทรวงคมนาคมตามกฎหมายปฏิรูประบบราชการ) อนุมัติแก้ไขสัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศ ลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในบริษัท ไทยคม ซึ่งตั้งขึ้นใหม่ตามสัญญา จากไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ตามที่บริษัท ไทยคม ร้องขอ โดยให้เหตุผลว่าต้องใช้เงินลงทุนในโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์สูงมาก จำเป็นต้องหาพันธมิตรมาเข้าร่วมลงทุน

ในความเป็นจริงแล้ว การแก้ไขสัญญาดังกล่าวทำให้เมื่อต้องเพิ่มทุนเพื่อดำเนินโครงการใดๆ โดยเฉพาะโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงกว่า 16,000 ล้านบาทนั้น บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัท ไทยคม ไม่ต้องระดมทุนหรือกู้ยืมเงินมาซื้อหุ้นเพื่อรักษาสัดส่วนร้อยละ 51 ไว้ และการลดจำนวนสัดส่วนการถือหุ้นตรงนี้ยังมีผลต่อความเชื่อมั่นและความมั่นคงในการดำเนินโครงการของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ได้รับสัมปทานโดยตรง ซึ่งควรต้องมีอำนาจควบคุมบริหารจัดการอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดอีกด้วย

**การอนุมัติดังกล่าวไม่มีการนำเสนอให้คณะกรรมการเห็นชอบ
จึงเป็นการอนุมัติโดยมิชอบและเป็นการเอื้อประโยชน์
แก่บริษัท ชินคอร์ปฯ ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร**

กรณีที่ 6 การอนุมัติให้ใช้เงินค่าสินไหมทดแทนของ ดาวเทียมไทยคม 3 ไปเข้าช่องสัญญาณต่างประเทศ

สัญญาดำเนินกิจการดาวเทียมสื่อสารภายในประเทศระหว่างบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) กับกระทรวงคมนาคมระบุเงื่อนไขให้มิ ดาวเทียมสำรองและให้ทำประกันภัยทรัพย์สินทุกชนิด รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขการจัดการทรัพย์สินที่เสียหายหรือสูญหายไว้อย่างชัดเจน

เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นจะต้องรีบซ่อมแซมหรือหากสูญหาย ก็จะต้องจัดหาทดแทนทันที โดยกระทรวงคมนาคมจะมอบเงินค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับจากบริษัทประกันภัยเมื่อเกิดกรณีดังกล่าวให้กับบริษัทไทยคม เพื่อนำไปจัดการซ่อมแซมหรือจัดหาทดแทน

ใน พ.ศ. 2546 เกิดเหตุการณ์ดาวเทียมไทยคม 3 เสียหาย บริษัทไทยคม ร้องขอเพื่อนำเงินบางส่วนที่ได้รับจากบริษัทประกันภัย เป็นค่าสินไหมทดแทน ไปเช่าดาวเทียมต่างประเทศเป็นเงินราว 6.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อใช้ ทดแทนช่องสัญญาณเดิมและใช้เป็นดาวเทียมสำรอง

การร้องขอนี้ จัดต่อสัญญาสัมปทานเนื่องจากบริษัท ไทยคม ทำผิดสัญญา ไม่มีดาวเทียมสำรองหากเกิดปัญหากับดาวเทียมไทยคม 3 ดังนั้น จึงควรต้องเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการดำเนินการ ให้มี ดาวเทียมใช้อย่างพอเพียงและต่อเนื่อง ไม่มีสิทธินำเงินค่าสินไหมทดแทนไปเช่า ช่องสัญญาณต่างประเทศ แต่ควรต้องนำเงินสินไหมทดแทนทั้งหมดจำนวน 33 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไปสร้างดาวเทียมวงใหม่ทดแทนตามเงื่อนไขในสัญญา สัมปทาน

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อนุมัติตามที่ บริษัท ไทยคม ร้องขอจึงเป็นการอนุมัติโดยมิชอบและเป็นการเอื้อ ประโยชน์ให้กับ บริษัท ไทยคม ทำให้บริษัท ไทยคม ไม่ต้องระดมทุน หรือกู้ยืมเงินไปจ่ายเป็นค่าเช่าช่องสัญญาณต่างประเทศ เพื่อใช้ทดแทน ดาวเทียมไทยคม 3 และทำให้รัฐเสียหาย เนื่องจากค่าสินไหมทดแทน ควรอยู่ในความดูแลของรัฐและเก็บไว้เป็นหลักประกันความมั่นคง

กรณี 7 การอนุมัติให้รัฐบาลพ่วงำกู้เงินจากธนาคาร EXIM Bank เพื่อซื้อสินค้าและบริการของบริษัท ไทยคม

ใน พ.ศ. 2546 ประเทศไทย ภายใต้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แสดงความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน แก่สหภาพพม่า หลังการเดินทางไปร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน

ที่เกาะบาหลิ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยอ้างว่าเป็นการหารืออย่างเป็นทางการหากแต่ไม่ปรากฏในบันทึกการประชุมแต่อย่างใด การให้ความช่วยเหลือในรูปเงินกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท เพื่อให้สหภาพพม่านำไปซื้อเครื่องจักรก่อสร้างและวัสดุอุปกรณ์จากประเทศไทย สำหรับการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ

ต่อมารัฐบาลไทยพิจารณาเพิ่มวงเงินเป็น 4,000 ล้านบาท ระยะเวลา 12 ปี และลดอัตราดอกเบี้ยจากร้อยละ 5.75 เป็นร้อยละ 3 และขยายระยะเวลาปลอดชำระหนี้เงินต้น 2 ปีแรก เป็น 5 ปี และมอบให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) เป็นผู้ปล่อยเงินกู้

ทั้งนี้ การให้กู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าต้นทุนไม่ใช่วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งธนาคารตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคาร EXIM Bank จึงขอคุ้มครองความเสียหายตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบให้กระทรวงการคลังจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ชดเชยแก่ธนาคารตามจำนวนที่เสียหายเป็นเงินราว 140 ล้านบาท และให้ชดเชยส่วนต่างดอกเบี้ยที่ได้รับจากรัฐบาลสหภาพพม่า กับต้นทุนดอกเบี้ยของธนาคารอีกด้วย คิดเป็นเงินราว 670 ล้านบาท

หลังจากรัฐบาลสหภาพพม่าได้รับเงินกู้จำนวนดังกล่าวแล้ว ธนาคารการค้าแห่งสหภาพพม่า ได้ยื่นขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างระหว่างบริษัท ไทยคม กับกระทรวงสื่อสารสหภาพพม่า เพื่อซื้ออุปกรณ์ไอพีสตาร์ และอุปกรณ์สำหรับบริการโทรศัพท์ทางไกลชนบท เป็นเงิน 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 593.5 ล้านบาท ซึ่งธนาคาร EXIM Bank ได้เห็นชอบและจ่ายเงินกู้โดยตรงให้กับบริษัท ไทยคม

เนื่องจากในช่วงเวลานั้น บริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ไทยคม ร้อยละ 51.48 ของหุ้นทั้งหมด การดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ของบริษัท ไทยคม ที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และครอบครัวกับพวก มีผลประโยชน์ให้ได้รับงานจ้างในการพัฒนาระบบโทรคมนาคมจากรัฐบาลสหภาพพม่า โดยให้เงินกู้สินเชื่อดังกล่าว เป็นเหตุให้ธนาคารเพื่อการส่งออก และนำเข้าแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังได้รับความเสียหาย

ยึดทรัพย์

ทั้ง 7 กรณีดังกล่าว เป็นหลักฐานว่า พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรใช้อำนาจรัฐในระหว่างการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ไปในการเอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจของตน คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือ คตส. เห็นว่า เงินที่ได้จากการขายหุ้น เงินปันผล และดอกเบี้ยของบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำที่เป็นการจัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม เป็นการได้มาโดยไม่สมควรจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ อันเป็นการร่ำรวยผิดปกติ คตส. ได้ออกคำสั่งอายัดเงินและทรัพย์สินพร้อมดอกเบี้ยกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้เงินที่ได้จากการขายหุ้นและเงินปันผลหุ้นของบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 46,373,687,454.70 บาท พร้อมดอกเบี้ยเป็นของแผ่นดิน ได้ดำเนินการบังคับคดีให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินครบถ้วนแล้ว รวมเป็นจำนวนเงินทั้งหมด 49,000 ล้านบาทเศษ

ใช้อำนาจรัฐในระหว่างการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
ไปในการเอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจของตน

กรณีที่ 1 แปลงค่าสัมปทานเป็นภาษีสรรพสามิต

กรณีที่ 2 แก้ไขสัญญาปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้
โทรศัพท์มือถือแบบจ่ายเงินล่วงหน้า

กรณีที่ 3 แก้ไขสัญญาเอื้อประโยชน์ให้กับ
บริษัท เอไอเอส

รายได้มากขึ้น
ภาษีน้อยลง

มูลค่าหุ้น
เพิ่มขึ้น

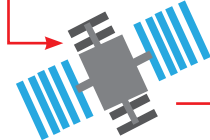
ให้รัฐ
น้อยลง

กรณีที่ 4 การอนุมัติโครงการดาวเทียมไอพีสตาร์ (IPSTAR) โดยมีชอบ

กรณีที่ 5 การอนุมัติแก้ไขสัญญาลดสัดส่วนการถือหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปฯ

กรณีที่ 6 การอนุมัติให้ใช้เงินค่าสินไหมทดแทนของดาวเทียมไทยคม 3
ไปเข้าช่องสัญญาณต่างประเทศ

ดาวเทียมไอพีสตาร์เป็นดาวเทียมหลักดวงใหม่ ไม่สามารถ
เป็นดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม 3 ได้

กรณีที่ 7 การอนุมัติให้รัฐบาลพม่ากู้เงินจากธนาคาร EXIM Bank
เพื่อซื้อสินค้าและบริการของบริษัท ไทยคม

บริษัท ไทยคม

บริษัท ชินคอร์ปฯ

ถือหุ้นร้อยละ 51.48
ของหุ้นทั้งหมด

ซื้อสินค้า
และบริการ

รัฐบาล
พม่า

กู้เงินจาก

ธนาคาร
EXIM

**คตส. เห็นว่า เงินที่ได้จากการขายหุ้น
เงินปันผล และดอกเบี้ย เป็นทรัพย์สินที่ได้มา
โดยไม่สมควรจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้
อำนาจในตำแหน่งหน้าที่อันเป็นการร่ำรวย
ผิดปกติ คตส. ได้ออกคำสั่งอายัดเงินและ
ทรัพย์สินพร้อมดอกเบี้ยไว้จนกว่าศาลจะมี
คำพิพากษาถึงที่สุด**

ภาคผนวก

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ผลการสอบสวน	38
ตารางที่ 2	คำสั่งเรื่องบุคคลขอใช้ค่าสินไหม	67
ตารางที่ 3	รายชื่อผู้ถูกกล่าวหา	95
ตารางที่ 4	คำพิพากษาศาลปกครองกลาง	99
ตารางที่ 5	เปรียบเทียบราคาขายรถ-เรือดับเพลิงของ บริษัท สไไดเออร์ เดมเลอร์ พุก สเปเชียล ฟาห์รชอยก์ จำกัด กับบริษัทอื่น ๆ จากรายงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	101
ตารางที่ 6	เปรียบเทียบราคาจากการจัดซื้อของกรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเมื่อ พ.ศ. 2547 กับกรุงเทพมหานคร	101
ตารางที่ 7	ข้อมูลเรือดับเพลิง	103
ตารางที่ 8	เปรียบเทียบทรัพย์สิน ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2539 ถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2540 และวันที่ 30 กันยายน 2542	120
ตารางที่ 9	ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.	133
ตารางที่ 10	ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2554 ที่ต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.	134
ตารางที่ 11	เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 39 ที่ต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.	136
ตารางที่ 12	เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศเพิ่มเติมจากมาตรา 39 ที่ต้องยื่นแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.	137

ตารางที่ 13	รู้จักกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	138
ตารางที่ 14	มติคณะกรรมการ ป.ป.ช.กรณีร้องเรียนกล่าวหา นางเบญจวรรณ ทองเสียน	138
ตารางที่ 15	Turnkey หรือ แบบเบ็ดเสร็จ	147
ตารางที่ 16	ข้อมูลบริษัท	179
ตารางที่ 17	การถือหุ้น บริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	181

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	เปรียบเทียบยอดใบสั่งซื้อยาจากบริษัทฯ แห่งหนึ่ง ผ่านองค์การเภสัชกรรม	37
แผนภูมิที่ 2	หลักฐานเงินฝากในบัญชีของภรยานายรักเกียรติ สุขชนะ	38
แผนภูมิที่ 3	ผลการสำรวจราคาขายในบัญชียาหลักแห่งชาติ หลังประกาศยกเลิกราคากลาง	40
แผนภูมิที่ 4	เส้นทางพิสูจน์ที่มาของเงินฝากในบัญชีของภรยา นายรักเกียรติ สุขชนะ	40
แผนภูมิที่ 5	แผนที่แสดงที่ตั้ง	65
แผนภูมิที่ 6	กลุ่มกิจการร่วมค้า NVPSKG	65
แผนภูมิที่ 7	ที่มาของที่ดินสร้างบ่อน้ำบาดน้ำเสีย	66
แผนภูมิที่ 8	คุณลักษณะเฉพาะของระดับเพลิงในโครงการจัดซื้อ	100
แผนภูมิที่ 9	สรุปความเสียหาย (ตามรายงานการไต่สวน)	103
แผนภูมิที่ 10	ข้อมูลความเสียหายอื่นๆ	104

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ที่ตั้งระบบรวบรวมท่อน้ำเสียและบ่อน้ำบาดน้ำเสีย	69
ภาพที่ 2	Pipe jacking	147
ภาพที่ 3	ที่ดินรัชดา	160
ภาพที่ 4	สลากพิเศษแบบเลขท้าย 3 ตัวและ 2 ตัว	169

สำนักงาน ป.ป.ช.